

HECHOS

Jilli Jesu J#bogom#naa Omoon#hicauhaame

Moocaani Gaija Asaajino.

¹ Agaij#bo Teofilo, iticoni acaatin#uhaamefa caatin#uhi Jesu jiinjehalliv#i iicaunohachuta omoon#uboro ij#beguehicaunoco.

² Mi#ro ni#uejefa ufuucujino #mega, iminisum#naaco ocoovauboro Igaijafa#odi diitoco imino j#beguehicaubo.

³ Jaabo Jesu iguijeveunobuunati diitovi siino jafevehicaubo cuarentadi fucuva ticovovi diitoco imino igaa#asuqui diibo ubuheeneque. Jaabo diitoco j#beguehicauhi Moocaani aivojiti.

⁴ Jerusaleti mefe#edino. Moocaani Gaija asaajinoco motoomo, diibo eneehin#noco am#haico ij#beguehinibadi.

⁵ Miyaano naha Jua n#faihuri nit#hicauhi. Jaanoti am#hai goovajino Moocaani Gaijari minit#cafotono, nooboro.

⁶ Jaamo toono Jesuma iicausumi diiboco dillu-umo: Mohaivoj#bo, #jaanegui jisumi Israel aivojico siino dojicuviro gasesuji? noomoro.

⁷ Jaanegui Jesu diitoco iimusuhi: #Coll#hi mag-aajajirahi tsumico id#bora Moocaani tufucuco omoon#jiibo gaajahi?

⁸ Jaanoti Moocaani Gaija am#haihalliv#i iniitoodi mityaco magaay#iciji. Jaadi uuti mij#begueji Jerusalevi mihicabadiro Judea

jiini:jevi, Samariavi, paryi jiini:jejinibaacidi icano, nooboro.

Jesu Niquejefaño Ofoono.

(Lc 24.49-53)

⁹ Jilli nooboro diito ifinicinaaca caamovi fu-
ucuubo aimuufafeenedi niquejefaño. Jaaboco
atyimecuutimo.

¹⁰ Jaanegui imino ifiniciumo atyimeuhi
miimisiici gaifimisi seseechehunofa
jiciniumisico.

¹¹ Jaamisi diitoco nuuhi: Galilea gaifimi, ¿collihi
niquejeque mihifinicihi? Diiboro jaani Jesu
jino niquejefa mihifinicinaaca ofoobo siino saaji
jiini:jehalliti jino ofoobadiro, noomisiro.

Judabuunavi Matiaco Boobaniimo.

¹² Jaanegui dojicuviro Jerusalejaa uumiumo
Olivohono iicagajiti fiitino jaguisifucuvi judiomi
ifgonicinohachuta.

¹³ Jaamo ijibogominaa dojicuviro tuucuumivi
agaseudi fuumo caamovi iicamecufaño iicahi-
cauhigo. Jaamofeeneri icaumo Pedro, Jacoobo,
Jua, Andre, Felipe, Tomas, Bartolome, Mateo, Ja-
coobo Alfeo achi, Simon cananistamioobo, Juda
Jacoobo nahabo icamo.

¹⁴ Jaamo diito famooro igaivehicauhi Moocaa-
ima ihiimaagui Jesu nahabomi, seeji Maria, bu
sihidi saatoho gaigoomi icamo.

¹⁵ Jaasumi Pedro diito ciento veintedimofeeneti
ujulleeveuboro nuuhi:

¹⁶ Tañahabomi, Moocaani Gaija
Caatinihaamefañodi unuucuuno miyaavucuuhi

Davidfeenedi Judaditi ihiimaano: Jesuco miyaminaa usefaño aaciñiibo, unuuno.✠

17 Jaabo Juda mihaiobou jino dudicamaajefa iicauruubo.

18 Jaaboco iimitihallivi ajaaduuruuno nihibamiri jinijeque naajeumo. Jaaruubo Juda ufuuboro iinoro caamoti iinigaajaagoti acutuubo. Jaaneri paryi iiba isi aifuuhi.

19 Jaanoco Jerusale cuumiri iicaumo guubuhi toono Juda nihibamiri anaajeumañoco Alcedamati momooniimo tihohojicici eneejirunoco.

20 Jaamaño Salmohaamefaño jilli noono: Jaafa iija sicaijarucu mihaiñooba toojafa iicacutiqui. Jaabadiro simañovi noono: Sifirucu idudicamaajequ gaayiciji, noonoro.

21 Jaabadiro mofeeneri icamo saato ho gaifiimi Mohaivojñbo Jesu mihaima iicausumi,

22 Jua diiboco inituñoti niquejefa ufuunohachuta iicaumoti. Jaanegui cajaanihacho saafi diitoti mihaijaa iminifetequi Mohaivojñbo ubuheeteunoco ijibeguequi, nooboro.

23 Jaanegui miimisiiciti diitoti coovaumo Jose Barsaba Justo onoo, Matia icamisico.

24 Jaamoro diitihallivi Moocanima iimaumo, jilli noomoro: Moocaani ijoho famoojeebico agaajaabo. Mihaiico gaajasu, ¿naa diitisi cajaanico dñichi

25 Judabuunavi iicaqui? Jaabo Juda imitinoco omoonuubo inaagonovi fuuhi, noomoro.

26 Jaamoro suerteque agañiuno Matiavi ifutuuhi. Jaabo tsumiro diito fahuseeci motihaiti saafi iicaumofa minifutuuhi.

✠ 1:16 Mt 22.3-10

2

Moocaani Gaija Asaano.

(Jn 7.37-39)

¹ Jaanobuunati Pentecostefucu agaseusumi famooro samañoviro igaiciniuhi.

² Jaanaa sefano guibuhubabadi niquejefañoti guubuvusuuno ifajafañovi diito iciniuhigo.

³ Jaasumiro famoovahallivi niituuno cijigaiguihunobadi jeevano.

⁴ Jaamo Moocaani Gaijari paryi gahafuuhi. Jaamoro sijijeri iimaauomo Moocaani Gaija ihi-imaasubadi.

⁵ Jaasumi Jerusalevi icaumo judio gaifimi. Jaamo judio iijico imino imiyaaveguehicaumo fahigova jiinijeti agaseumo

⁶ toonoco uguubuumoro sihidi miyaminaa igaiuuhi. Jaamo sihidiro eetyeuhi faaboho iijineri ihiimaanoco saafi sifi iijiri, bu saafi sifi iijiri icano ihiimaanoco uguubuumoro.

⁷ Jaaneri eetyeumoro dillucasihicaumo:

⁸ ¿Milli jaamo galileaminaa iicarumo moojineri iimaamoco muguubuuhi muucuumi iijiri ihiimaanoco?

⁹ Jimañovi icamo Partia miyaminaa, Media jiinijeo miyaminaa, Elam jiinijeo miyaminaa, Mesopotamia jiinijeminaa, judeaminaa, capadociaminaa, Ponto jiinijeminaa, Asia jiinijeminaa,

¹⁰ frigiaminaa, panfiliaminaa, Egipto jiinijeminaa, Africa cuumino Cirene janaanici iicacuumijeminaa, bu tolliro romaminaa icahi,

saatoho judiomi, jaanoti saatoho judiomi j#bogoco agaay#icuumo.

¹¹ Tolliro bu icamo Creta miyam#naa, Arabia miyam#naa icano. Jaarumo pary# faajivari iimaanoco muguubuhi Moocaani mityati ihiimaanoco, noomoro.

¹² Famooro jaaneri ajabafituumoro sihidi esamaaimoro dillucasihicauhi: ¿Milli fine jino iicano? noomoro.

¹³ Jaarunaa saatoho dejecuhicauhi: Jilli guiri-icavomo, noomoro.

Pedro Ihiimaano.

¹⁴ Jaanegui Pedro pary# fahuseeci motihaiti saafi icamoma ujulleveeboro sefano nuuhi: Judea miyam#naa, Jerusale cuumiri mihicamo icano imino uco muguubu. Jaamoro magaaja, nooboro.

¹⁵ Jito miyam#naa guiriicavotimo am#hai monoobadi m#hai#nooba fucuro guiriicavotahi.

¹⁶ Jino Moocaani iimaaminaafi Joel, jilli unuucuno:

¹⁷ Moocaani neehi: Niinosumi pary# miyam#naahalliv# Tagaijaco niitusuji. Moseeme ufucu jilli iicajinoco j#begueji. S#cafe aty#meji Moocaani Gaija #fusunoco. Quillahuto #igaji.

¹⁸ Tagaijaco niitusuji tusumi tajeec#vom#naahalliv# ufucu iicajinoco ij#beguequi.

¹⁹ Caamo niquejefa#o #fusuji jabafiranoco, baavi jiinjehalliv# #fusuji toono j#bogoco, t#joho, c#jigai, aimuufaiguihu icano.

²⁰ Cuujeo nih#ba civeteji, fucuo nih#ba t#johobadi minifeteji, Moocaani fucu i#hicufucu imegavi.

21 Jaasumi paryi Moocaanico idillumo taajaji.

22 Muguubu jino onoonoco amiihai Israel gaifiimi: Moocaani Jesu Nazareooboco miyaaboti ifusuhinicuhi amiihai imefeenevi jabafirano mityanoco eetavonofeenedi amiihaico ifusucuunoco magaajacubadi.

23 Jaarunofaño diiboco magaayiciumoro mahaciuhi Moocaani siicijetiro unuucuubadi masatyuumoro magaicaauhi. Jaamoro imoho bujevi metetecusuhi iimitino gaifiimi useri.

24 Jaaruuboco Moocaani buheetesuhi guijeve aivoti ataajasuubo. Jaamaño diiboco guijeve gaayiciutih.

25 Miïro aivojiiïbo David Jesuti iimaaubo nuuhi: Aivojiiïboco uujoho fahiiïvaro atyimehicauhi tahimefeene icaaboco. Jaabo tamiyahuse-naagonovi icahi jineje uco maryibasutinoo iicaqui.

26 Jaaneri uco tajeebiï imo imo minifetehi. Taajiri imo imo iimaahi. Jaabadiïro tafi sajeebiï jaguisiji.

27 Jaabo iiïjoho tajeebiïco iguijevehicamo iicahi deevesujitih. Dihimi jeeçivominaafi agaijiiïbo ifiico tuucisusujitih.

28 Uco diïbeguehi fiivojaa asatyono jiihaico. Jaaboro uco diihime ificuuneri imo imo miniïyuj, nooboro.

29 Fañi, jaanegui jino amiihaico foovono neehi: Moheedebe David iguijeveubo ciihoji jino mofeeneri icahi.

30 Jaabo David Moocaani iimaaminaafiu. Jaabo gaajacuuhi Moocaani diiboco miyanotiro ufucu saafi Cristo diïyaachi miïhaiti dihaivojifaño acasiïvejiïbo unuucuunoco.

31 Jaabo siicijetiro mahatyimecubadi gaajacu-ubo Jesucristo ubuheeteujinoco. Jaamaño nuubo Cristoti: Tajeebico deevesujitihigi ijuivevehicamo iicahigo tafiico tuucisusujitihigi, nuubo.

32 Jaabo jaani Jesuco Moocaani guijevefañoti buheetesuuhi. Jaanoco paryi mihai magaaajahi.

33 Jaaboco Moocaani agaaniiyiciuboro imiyanaagonovi ficuuhi. Jaabo Caaniti Igaijaco gaayiciuhi Caani unuubadi. Jaaboti jino jisumi muguubuno, mahatyimene icano saahi.

34 Jaabo David niquejefa eguejeutihigi. Jaaruubo jilli nuuhi:

Moocaani Mohaivojibo Cristoco nuuhi:
Tamiyanaagonovi casivo,

35 diminaaco ditihaguiino ificuunohachuta, nooboro.

36 Jaanoco paryi Israel cuumiminaa imino magaaaja, jaani diibo Cristoco amihai metetecuuboco Moocaani Aivojiboti ificuunoco, nooboro.

37 Jilli onoonoco uguubuumoro idaasuvuumo ijeebifaño. Jaamoro dilluumo Pedroco, bu sajiibogominaaco icano: Fañi, ¿milli jaanegui mihicaji? noomoro.

38 Jaanegui Pedro iimusuuhi: Moocaani imefeenevi amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Aivojibo Jesucristo momofeenedi minitisuquimaaje amihai imitico ibusuqui. Jaasumiro Moocaani amihai Igaijaco aciji.

39 Jaano jino iimaa amihaidi, ufucu icaji amihai seemedi icano, tolliro bu fahigova tehesino iicamedi, paryicino Aivojibo Moocaani ocoovagomedi icano, nooboro.

40 Jilli sihidi nooboro Pedro diitoco fajiniuhi: Mataaja jino miyaminaa iimitimofañoti, nooboro.

Jilli Moocaani Iija Fiivuuhi.

41 Jaamo diibo jibogoco imiyaavuguumo nitisuquimaaiuhi. Jaasumiro tresmildimo Cristojaagovi minifutuuhi.

42 Jaamoco minisuminaa jibogobadi imino icahicaumo. Jaamoro sahi igaivehicaumo Moocaanima ihiimaamoro panco iquisicuqui.

Cristota Iticoni Jilli Icahicauhi.

43 Jaaneri famooro jabafiitehicauhi minisuminaa mityanehejeque omoonihicauneri.

44 Jaamo famooro imiyaavuguudimo sahi icahicauhi. Jaamoro inehejeque ifocasihicauhi.

45 Inehejeque anaajemere inihibamico ucuujivaachudino saje ifocasihicaumo.

46 Fafucuvaaciviro templojafa igaivehicaumo. Jaadi iijanofaño panco iquisicumoro machuicaumo, sabadiro imo imo ijeebino iicamoro.

47 Moocaanico imehicaumo. Jaamoco miyaminaa gajihicauhi. Jaamojaagovi Moocaani gataacuhicaubo bohono imiyaavogomoco.

3

Igotiboco Figusuno.

1 Jaanaaca safoono Pedro, Jua icamisi fuuhi templojajaago imohonohalliti nihiba icaaberi Moocaanima ihiimaahicausumi.

2 Jaanaa ifiivuunotiro igotiboco asatyumoro fafucuvaaciviro temploja guhuga imegavi diiboco ficuhicaumo imomo ovosihuga iicahuga imegavi toojafaño ofoomoco nihibamico idilluqui.

3 Jaabo Pedromisi toojafaño ofoomisico aatyimeuboro diitisico nihibamico dilluubo.

4 Jaaboco diitisi emeeciudi Pedro diiboco nuuhi: Misicoro dihiifinici, nooboro.

5 Jaanegui diibo diitisicoro imino ifiniciuhi: Fine uco nihibamico acijimisi, nooboro.

6 Jaarunaa Pedro diiboco nuuhi: Nihibamima chahahi, oroma chahahi. Jaarunaa uuma iicanoco ico aciji Nazareoobo Jesucristo momofenedi gañivoobo, dugo,

7 nooboro diiboco Pedro imiyahuseti agaayiciuboro caamo gañiyiciuhi. Jaasumiro irubuino, itihaiño icano diiboco imituuhi.

8 Jaasumiro acasiniivuuboro ujulleeveuboro igucuubo. Jaaboro diitisima toojafa fuubo casiniinamaaiboro Moocaanico imehicaubo.

9 Jaaboco famooro miyaminaa atyimeuhi igooboro Moocaanico iimehicauboco.

10 Jaaneri sihidi ajabafitomorosi sihidi eetyehicaumo famooro diiboco agaajacuumaño ovosihuga imomo iicahuga imega acasivooboro nihibamico idilluhicaubo iicaumaño.

Pedro Iimaahi Salomon Portal Onoomañovi.

11 Jaabo Pedromisico jeevesutiibo diitisima feehicauhi. Jaaneri sihidi miyaminaa eheetyeumoro goovano sihidi gahafuumo Salomon Portalmañovi.

12 Jaanoco Pedro aatyimeuboro miyaminaaco nuuhi: Israel gaifimi, ¿collihi misico majabafihimisiro jaanico momityari mubuheesumisiro mihigusu ivibadi mohiimihijiri mihica ivibadi?

13 Tolli icatino diiboro Moocaani, siicije moheedebe Abraham, Isaac, Jacob icamo

imiyaavuguubo Moocaani Illi Jesuco janaanici miyaaboti miniiyuubo amihai magaayiciumoro amihai aivojitoco mahaciuboco. Jaaboco Pilato sinaayujirunaa amihai mihimugutihi.

14 Jaabo iimitima iicatibo Iimiiboco mijihheguemere iimitibocoro gaicaauminaafico misinaayusuumoro,

15 fiivoco aaciboco magaicaausuhi. Jaaruuboco Moocaani gujivefañoti buheetesuhi. Jaanoco mihai imino magaajahi.

16 Jino hgoobo Jesu momoco imiyaavegueneri buheeteebe amihai mahatymehicacuubo magaajacuubo Jesuco imiyaavogono diiboco buheesuhi jino amihai mahatymebadi.

17 Jaarunoco fañi, uujoho gaajacuuhi famooro amihai aivojitoma magaicaauhi esicinitimo.

18 Moocaani jilli sicije paryi iimaaminaafañodi unuucuuno miyaavucuuhi Cristo idaasuno iicaujinoco.

19 Jaanegui amihai imitico mejeevesucu. Jaamoro Moocaanijaagovi masaa amihai imiti ibuuqui. Jaadi Aivojibo amihaidi galluji buheefucuco

20 Jesuco agalluunofeenedi sahiijitiro amihaidi Cristo unuucuuboco.

21 Jaarunaa Jesucristo gueenene niquejefaño icajiibo Moocaani paryi fanoovaco iimibachunohachuta ihiimaaminaa sicije iicaumofeenedi unuucuubadi.

22 Miuro Moise nuuhi: Aivojibo Moocaani galluji ihiimaaminaafico uubadi iicaaboti amihai nahabomifañoti. Jaabo Moocaani agalluujiibo amihaiico paryi onoonoco muguubu.

23 Jaaboco uguubuti dimoco Israel cuumiti udugaacumoro paryi finisuji, nooboro.

24 Miïro famooro Moocaani iimaaminaa Samuel iicaunoti jisumivi iicamo paryi jilli iicajinoco jiiibuguuhi.

25 Amiihai jaamo Moocaani iimaaminaa iyaachimihai mihicamo. Jaamaño mootadi Abrahamco Moocaani unuunofaño amiihai mihicahi. Miïro Moocaani Abrahamco nuuhi: Abraham, paryi jiinijeminaa diiyaachimihafeenedi imino icaji, nooboro.

26 Miïro jaabo Moocaani Illi Cristoco ubuheete-suuboro iticoni amiihaijaa galluubo amiihaico imino imooniqui. Jaamo amiihai, amiihai imitico mejeevesuhi, nooboro.

4

Pedromisico Civojaanimi.

1 Pedromisi jilli miyaminaaco jiiibeguehicaunaacaro saumo sacerdotemi temploja toomominaafi aivojiiiboma, saduceomima icano.

2 Jaamoro sihidi sifiratuumo Pedro, Jua icamisi miyaminaaco: Jesu ubuheeteunoti ufucu siino mubuheetejinoco magaajacuuhi, noomisiro ijiiibeguehicaunoti.

3 Jaamoro diitisico agaayiciumoro civojafa ficu-umo sesevede iinusiqui mihijicuuneguiha.

4 Jaamisico uguubuumoti sihidi saatoho miyaavuguuhi. Jaamo imiyaavoguunoco sano gaifiimicoro ihoovo fine cinco mildimo ifutuuhi.

5 Jaano sifucu Jerusalevi igaivuumo judiomi aivojito, iquillahuto, caatiniminaa icamo.

⁶ Jaamoma bu tolliro icaubo Anas sacerdotemi aivojübo, tolliro bu Caifas, Jua, Alejandro icamo, bu paryi saatoho diibo yoto icano.

⁷ Jaamoro Pedromisico ucuuhuvaumoro ifeenevi ificumoro diitisico dilluumo: ¿Mijoho iijiti, mijoho momofeenedi icano jilli amisi momoonihi? noomoro.

⁸ Jaanegui Pedro Moocaani Gaija ijeebifaño iicaabo diitoco nuuhi: Israel cuumiminaa aivojito, quillahuto icamo

⁹ igotiboco fine mubuheesuhinino misico midilluhi diibo ubuheehinino magaaajiqui.

¹⁰ Jaanoco amihai imefeenevi mijibegueji paryi Israel miyaminaa igaaajiqui. Miñiro jaani amihai feeneri ujulleecinübo buheeteuhi Cristo Jesu Nazareoobo momofeenedi amihai metetecuuboco Moocaani guijevafañoti ubuheetesuubofeenedi.

¹¹ Jaabo diibo Jesu guisibaco amihai iijano eetavominaa mitihisumoro magañübo aivo iimi-mañovi iminifutucuubo.

¹² Jaamaño sififeenedi taaja chahahi; nique-jeguiinovü simomo miyaminaafeenevi chahahi tomomofeenedi mataajajimomo, noomisiro.

¹³ Jaamisi igototimisi Moocaaniti ihiimaaunoco uguubuumoro, bu aamenefaño icautirumisi sihidi agaaajaunoco iicaneri aivojito eheetyeumoro gaa-jauhi Jesuma iicaunoco.

¹⁴ Jaanomaryo igotiboco ubuheesuubo diitisifeeneri julleecinühi. Jaamaño milli nuutimo.

¹⁵ Jaamoro Pedromisico ifeeneti galluumo diitisi ofoonobuuna iinoro toonoti iimaacasiqi.

16 Jaamoro noocasihicaumo: ¿Milli jaamisico momooniji? Famooro Jerusale miyaminaa gaa-jacuhi sihidi ejeevano mityaco diitisi omooninoco. Jaanoco ¿milli bu mutuunamaaajirahi?

17 Jaarunofaño paryi miyaminaafaño tobogo ifetedino masii diitisico mihibaqui. Jisumitiro diibo Jesu momofañodi miyaminaaco mijibeguedino. Musuufenitihachijji amisico momooniji, noomoro, noocasiumo.

18 Jaamoro diitisico ocoovaumoro nuumo: Jisumitiro saatohobaco mijibugucudino miyaminaaco diibo Jesu momofañodi, noomoro.

19 Jaarunaa Pedromisi diitoco iimusuhi: Eneecata mehesamaaimoro monoo; ¿Naa imijiruno miyaminaa iijico: Jii, monoomoro, Moocaani iijico magañino?

20 ¿Milli bu jibogotimisi mihicajirahi mahatyimeumisiro muguubuunoco? noomisiro.

21 Jaanegui aivojito diitisico sihidi ihibaumoro ticovono suufeniuhi milliti bu diitisico moonijirumo paryi miyaminaa Moocaanico imehicauhi diitisi omoonihicaunoti.

22 Jaabo diitisi ubuheesuubo ficabano icauhi miimisiici ticovovi.

Miyaavogominaa Moocaanico Mityaco Dilluhi.

23 Pedromisico isinaayuumisi fuuhi inahaboniminaajaago. Jaamisiro diitoco jibuguumisi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo diitisico unuunoco.

24 Jaanoco uguubuumoro sabadiro famooro Moocaanico nuuhi: Moocaani Mohaivojibo, ijoho paryi niquejeque, jinijeque, muuaico icano fanooco ifivusuubo.

25 Hjóho Digaijafeenedi mootadi di-
jeecivominaafi Davidfeenedi nuuhi:

¿Collíhi cuumimínaa Moocaanijaa cajuruuvehi?
¿Jaamoro miyamínaa sícamañoooco
esamaaihi?

26 Jiinjemínaa aivojito gañiivehi, bu cuumimínaa
aivojito sahi igaivehi Moocaanihallívi, bu Cristo-
hallívi icano, nuubo David.

27 Jaano miyaano. Míiro Herode,* Poncio Pilato
icamísi jicuuvívi igaivuuhi siicumijeotoma,
israelmíma icano iimiibo daachi Jesuco #jóho
Moocaani ijeevadi ificuubohallívi.

28 Jaamo tolli mooníumo #jóho Moocaani
edeesamaaiuboro: Jilli icajíibo, nooboro
unuucuubadi díiboco mooníumo.

29 Jaaneguíiha #jóho Moocaani idiicaabo, jino
dijeecivomínaaco omoonígonoco meeci. Jaaboro
míhaico daamusu igototímo díijico miyamínaaco
mí#beguequi, bu

30 jaamoro dihuse mityari iguihuvamoco
mubuheesuqui, bu #fusuco ajabafiranehejeque
momooníqui iimiibo daachi Jesu momofeenedi,
noomoro.

31 Jilli íimaamoro lívívimaacaro tomaño díito
íigaicíníumaño sefano maryíbauhi. Jaasumíro
paryí famoojeeb#fañoro Moocaani Gaija gahafu-
uhi. Jaamoro nucufeguetímo Moocaani jíibogoco
jíibeguehicaumo.

Itíconí Jilli Cristota Icauhi.

32 Jaasumí síhídí Cristoco imiyaavuguumo
jeeb#no sabadíro íahícauhi, bu sabadíro

* 4:27 Herode Antipa onoobo. Meeci Mc 6.14; Lc 3.1; 23 6.

ihesamaajene jeevahicauhi icano, bu saatohoneheje iino icaruno fameedirehicau.

³³ Jaanaa minisuminaa sihidí Moocaani mit-yari Jesu ubuheeteunoco jibeguehicauhi. Jaamo Moocaani imihuseri jinejetí cuujivaachutímo icahicauhi.

³⁴ Diitofeene siinotí ucuujivaachuboba chahahicauhi. Iijanoma ijiinijenema iicadimo anaajemere nihibamíco isivamoro minisuminaaco acivahicauhi.

³⁵ Jaanoco ifocasihicaumo ucuujivaachudíneheje.

³⁶ Jaanaaca bu Jose icaruuboco minisuminaa Bernabetí omomoníubo jacusuminaafi eneejiruno Levitamínaafi Chipre onochugaiví ifiivubo.

³⁷ Jaabo ijiiníjeque anaajeuno nihibamíco isivauboro minisuminaaco acivauhi.

5

Ananiamisi Imiti.

¹ Jaanaa saafi Anania onoobo, Safira onoogo mogaima ijiiníjeque anaajeumísiro

² samañoooco iiciumísiro samañoonoco minisuminaajaago satyuuhi fanooro iicahívíbadí. Jaanoco mogai gaajauhi.

³ Jaanogui Pedro diiboco nuuhi: Anania, ¿collíhi Satanas dijeebíifaño jicafetehi Moocaani Gaijaco ibañísuqui? ¿Jaaboro diijiiníjeque anaajene nihibamíco samañoonoco dñiciqui?

⁴ ¿Nacu diije jiiñje icahinítíhi? Bu jaajeque anaajecuuno, diino inihíbami. ¿Collíhi dijeebíifaño deesamaahi tollí omoonínoco? Miyamínaaco bañísutíhi. Moocanico bañísuhi, nooboro.

⁵ Unuunoco Anania uguubuuboro baavi aacutuuboro chuumuubo. Jaanoco paryi miyaminaa agaajaumoro sihidi iguumo.

⁶ Jaaboco sicafe iminumoro satyuuhi iciiqui.

⁷ Jaanobuunati minooci, sano idiino nihiba oovobuunati mogai fuuhi aiji tolli iicaunoco gaajatigo.

⁸ Jaagoco Pedro nuuhi: Uco dibogo, ¿naa miya tonoodineri amisi jinijeque manaajehinihi? nooboro.

Jaanegui diigo: Jihhi, tonoodineri, nuuhi.

⁹ Jaanegui Pedro nuuhi: ¿Collihi sabadiro mihi-camisiro Moocaani Gajaco minisujirahi? Oono jahisi gasuumo ditajeque icijeme. Jaamo tolliro ico citeji, nooboro.

¹⁰ Jaasumiro diigo acutuugoro chuumucuuhi Pedroguiino. Jaamo sicafe faño agaseumo atymeuhi diigo chuumucugoco. Jaagoco asatumoro itaje cojivi cijjeumo.

¹¹ Jaanoco Moocaani ijaminaa, bu sihidi miyaminaa icano agaajaumoro sihidi iguumo.

Mityaco Omoonino.

¹² Jaamo minisuminaafeenedi sihidi ejeevano ifusu ajabafirano moonicafetehicauhi miyaminaafeenevi. Jaamoro igaivehicaumo Salomon Portal onoomaño.

¹³ Jaarunaa saatohoba minisuminaavi fiitivehicautihi. Jaarumo famooro miyaminaa diitoco gajihicauhi.

¹⁴ Jaamo sihidi miyaminaa Moocanico miyaaveguhicauhi gaifimi, gaigoomi icano.

15 Jaamoro iguihuvamehejeque j#hai#noj#ninovi ficuhicaumo cigaiijenefa#o, siucini#tajefa#o icano Pedro toma#odi afatyoo#o i#i ihallidi afatyeneri ibuheequi.

16 Jaabadi#ro uufocoo cuuminooto Jerusalejaa saahicauhi iguihuvamehejeque, emeim#ivatomehejeque icano isivaumo. Jaamoco paryi buheesuhicaumo.

Pedroco Sacerdotemi Aivojito J#hevehi.

17 Jaanoma iicamo sacerdotemi aivoj#boma saduceomioto iicamo diitoco sihidi j#heveuhi.

18 Jaamoro minisuminaaco agaayici#umoro civojafa#o ficuumo.

19 Jaarumoco Moocaani toomominaafi fucu iguhuganoco afaay#uboro diitoco iinusuuhi.

20 Jaaboro diitoco nuubo: Mofoo. Jaamoro Moocaani iijafa#o mujulleevetemere miyaminaaco mij#bogo Cristo fiivoco aacinoco, nooboro.

21 Jaanegui sesevedi fucuro templojafa#o ufu-umoro miyaminaaco j#beguehicaumo.

Jaanohachuta sacerdotemi aivoj#bo diiboma iicaumoma, igaiy#ci#umo fagominaaco, paryi Israel cuumiminaa quillahutoco icamoco. Jaamoro j#bogominaaco cuuhuvaumo civojafa#oti isivaqui.

22 Jaanegui sisiminaa ufuurumo sicaijaco emeeci#eumoro ij#bogoma saauhi.

23 Civoja kuhufono fabaacinijaco memeeeci#ehi imegari paryi itoomominaa icarahi icano. Jaadi mafaayici#umoro fa#oco memeecirumo m#hai#noobaco mahatyimet#i, noomoro.

24 Jaanoco sacerdotemi aivoj#bo, temploja toomom#naa aivoj#bo, pary#ino sacerdotemi icamo uguubumoro igutuuhi. Jaamoro noocasiumo: ¿Mihachuta fine jino jilli feeji? noomoro.

25 Jaanaaca saafi agaseuboro diitoco noovauhi: Am#hai civojafaño mificuhinimo Moocaani ii-jafaño icahi miyam#naaco j#bogomo, nooboro.

26 Jaanegui toomom#naa aivoj#bo isisim#naama ufuuboro diitoco sivauhi, milli moonit#bo, miyam#naaco iiguimoro diitohalliti guisiri diitoco ahaam#ujiruneguiha.

27 Jaamoco isivaumoro gasesuumo fagom#naa imefeenevi. Jaanoco sacerdotemi aivoj#bo nuuhi:

28 Am#haico du aivo imino mafaguuhi tomomoti mij#beguedino, noomoro. Jaano icanaaca aivo magahafusucuuhi pary# Jerusale cuumico am#hai j#begueri. Jaamoro mohallivi majavucarujirahi diibo Jesu t#johoco aga#umoro agaicaaunoco, nooboro.

29 Jaanegui Pedroma famooro iimusuuhi: ¿Milli bu Moocaani iijico magañ#moro miyam#naa iijico: Jii, meneejirahi? noomoro.

30 Mi#ro mootadi imiyaavuguubo Moocaani buheetesuuhi Jesuco am#hai magaicaaumoro imohobujevi metetecuuboco.

31 Jaaboco Moocaani caamo imiyanaagonovi ficuuhi Aivoj#boti Taajasum#naafti Israel cuumim#naa diibofenedi iimitico ijeevesuqui. Jaabo diito imitico ibuusuqui.

32 Jaano gaajam#naa m#hai tolliro Moocaani Gaija gaajam#naafi. Jaaboco Moocaani acihi diiboco imiyaavogomoco.

33 Unuunoco fagominaa, quillahuto icamo ugu-ubuumoro sihidi diitojaa sifiratuumo. Jaamoro diitoco gaicaaujirumo.

34 Jaarunaa diito aivojifeene icaubo saafi fariseoobo Gamaliel onoo Moise tajiba jibogominaa aivojibo paryi miyaminaa agaijihicaubo. Jaabo diitofeeneti ujulleveuboro iminisuminaaco diitofeeneti buhigovi galluubo jihachutagayi.

35 Jaaboro ihaivojitoco nuubo: Israel gaifimi, mehesicini jito gaifimico momoonijinoco.

36 Eneecau bu mehesafoto amihai, miro safoono Teuda onoo aganiivuuboro nuuhi: Uujoho aivo sihidi jeevahi, nooboro. Jaaboma minifutuumo cuatro cientodimova. Jaarumo paryi finiuhi diiboco agaicaaunobuunati imiyaminaa paryi gavarinamaaiuhi.

37 Jaanobuunati miyaminaa momonoco acaatinusumi bu ganiivuubo Juda galileaoobo. Jaaboma sihidi minifutuumo. Jaaboco agaicaaunobuunati tolliro diibo dojicuti efeehicaumo gavarinamaaiuhi.

38 Jaanogui amihai neehi: Diitoco mejeevesu. Jaamoro milli momoonidino. Jino miyaminaa iijicoro omoonino iicahachiji finijino.

39 Jaanoti Moocaani iiji iicahachiji amihai mifinisujitih. Mehesicini, Moocaanimaryo momoonicasidino, nooboro.

40 Jaanoco famooro miyaavuguuhi. Jaamoro minisuminaaco ucuuhuvaumoro jilli diitoco aamuihi. Jaamoro siino Jesu momofeenedi mijibeguedino, noomoro diitoco suufeniuhi.

⁴¹ Jaamo minisuminaa aivojito feenetì imo imo iinuuhi Moocaani diitoco agaijiboro imitino covamomovaumo Cristo momohalliti.

⁴² Jaamoro fafucuvaaciviro suufenitimo jibogomoro iimaahicaumo Jesucristoti Moocaani iijafaño, bu iijanofaño icano.

6

Diaconomiti Ficuumo. (1 Ti 3.8-13)

¹ Jaasumi imiyaavogomo sihidì guiraatomoro feehicauhi. Jaamoti saatoho griegomi iijiri ihi-imaamo judiomì iijiri iimaamoditi isifiratumoro noocasiuhi: Mofibaijitoco imino moonihicatimo amachusumi, noomoro.

² Jaanegui motihaiti miimisiici idimo minisuminaa iicaumo, paryi miyaavogominaaco iigaiyiciumoro nuuhi: Imijitiruno mihai Moocaani iijico mijibogonoco mejeevesumoro machutaaco mahacino.

³ Jaaneguiiha fañi, amihai feenetì iimihusemeti mihici sahuse juugahuseti miimisiici idino Moocaani Gaija ijeebifaño agahaficinimoti. Jaamoro toonofa mificu ijeecivequi.

⁴ Jaanoti mihai Moocaanima iimaamoro mijibegueji Moocaani iijico, noomoro.

⁵ Jaanoco paryi iimuguumoro iciumo Esteba onooboco ijeebifaño miyaavogo, Moocaani Gaija icano agahaficiniboco, bu Felipeque, Procoroco, Nicanoroco, Tiomooco, Parmenaco, Nicolo antioquiaobo, judiomì iijico agaayciuboco icano.

⁶ Jaamoco sivaumo minisuminaajaago. Jaamohallivi ihuseneque ificumoro Moocaanima iimaumo.

⁷ Jaanaa Moocaani iiji janaaniviro jusinoro feehicauhi. Jaaneri Jerusalevi sihidi guiraatehicaumo miyaavogominaa tolliro sihidi judiomiti sacerdotemi Cristoco gaayichicauhi.

Esteba Onooboco Civojanimo.

⁸ Estebafaño sihidi Moocaani mitya icahicauhi sihidi imiyaavogomaño Moocaani noojiri sihidi mityanoco miyaminaafeenevi moonihicaubo.

⁹ Jaanaa sinagogaja momo Taajaminaaja onooja. Taajaoto cireneminaa, bu alejandriaminaa, Cilicia jinijeminaa, Asia jinijeminaa icamo ticovauhi Estebama ejenaucasiumo.

¹⁰ Jaarumo diibovi ifetehicautihi Moocaani Gaija diiboco sihidi gaajaco aacineri ihiimaahicaumaño.

¹¹ Jaanoma iicamo iimitimoco tajibaumo ibañiqui: Mihai muguubuuh Moiseti, Moocaaniti icano imitino ihiimaaboco, noomoro ineequi.

¹² Jilliti Estebahallivi miyaminaaco sifiratusumo quillahutoco, caatiniminaaco icano. Jaamoro asaaumoro diiboco agaayicumoro satyuumo fagominaa imega.

¹³ Jaamoro diibohallivi saatohoco ficuuhi sicamañoooco ibañiqui: Jaani aivo suufenihicatihi Moocaani iija templojati, Moise tajibatiti icano iminootino ihiimaabo.

¹⁴ Jaabadirova diibo Jesu Nazareoobo toojaco ifinisuuboro mihaico Moise atajibauno mojeeva-maajequeva buunanijiibo onoonoco muguubuhi, noomoro.

15 Jaanegui paryi fagominaa Estebaco emeciimo atyimeuhi ihimeque Moocaani toomominaafi imebadi jeevahimeque.

7

Esteba Onoobo Fagominaa Imefeene Iimaahi.

¹ Jaanegui sacerdotemi aivojibo Estebaco dil-luuhi: ¿Naava miyaano paryi jino diito onoono? nooboro.

² Jaanegui diibo iimusuuhi: Amiihai agaijino nahabomi, bu amiihai caanimihai icamo, uco mugu-ubu. Miuro Moocaani ihaivojima buhugaavuuhi Mootadi Abrahamvi Mesopotamia jiinijeri iicausumi Haran jiinijevi fuutibaacaro.

³ Jaabo diiboco nuuhi: Diijiinijeque deevesu paryi diyotoma. Jaaboro difo ico uujoho ijibeguejino jiinijejaagovi, nooboro.

⁴ Jaaneguiha Abraham fuuhi Caldea jiinijeti. Jaaboro icatuubo Haran jiinijevi jahi caani chu-umuuhi. Jaadi Moocaani Abrahamco sivauhi jino jiinijevi jino amiihai jisu mihicajevi.

⁵ Jaaruuboco jinejebati aciutibo jiinijebaco itihaico ificujirumañobaco. Jaaruubo diiboco aciguuhi iguijevenebuuna diseemedi iicaqui, nooboro. Jaarunaa tusumi Abraham iseemenebama chahaunaaca

⁶ Moocaani diiboco nuuhi: Diiyaachimihai sita jiinijehallivi icaji sitafeenevi. Jaamoco jijuvusujimo. Jaamoro imitino moonijimo cuatro cientodi ficabava ticovovi, nooboro.

⁷ Jaaboro bu nuubo Moocaani: Jaaru jiinijeminaaco uujoho mooniji diitoco ijijuvusu

jiinijeque. Jaadi tahigoti asaamoro uco jeeceivejimo jimañovi, nooboro.

⁸ Moocaani iijico aciuhi Abrahamco iimeeheque iquiticiqui Moocaani unuubadi. Jaaneguiha Abraham Isaaco eseemevausumi iimeeheque quiticiubo juugahuseti mifucuci, safucu icanoti. Jaabadiro bu Isaac mooniuhi Jacobco eseemevausumi. Jaabadiro Jacob mooniuhi iseemeque Israel cuumiva motihaiti miicumicidimo iicajimo caanimihaico.

⁹ Jaamo diito Jacob seeme moheedete iicamo inahabo Joseque jiiheveuhi. Jaamoro sitaaco naajeumo. Jaaboco Egipto jiinijevi satyuumo. Jaaruboma Moocaani icauhi.

¹⁰ Jaaboro diiboco ihidaasuti ataajasuuboro sihididi diiboco gaajati aciuhi. Jaanoma iicaubo Egipto aivojiiibo diiboco sihididi agaijiuboro Egipto aivojiiiboti ficuuhi, tolliro bu iija aivojiiiboti ficuuhi icano.

¹¹ Jaanobuunati paryi ajeba icauhi Egipto jiinijevi, Canaan jiinijevi icano. Jaaneri moheedetemihi idaasuno machutabama chahauhi.

¹² Jaanaa Jacob guubuuhi Egiptovi machutaaco ucuuhuniuno iicaunoco. Jaaboro iseemeque tahi galluubo moheedetemihi iicaumoco jilliti fuumo tahigo aivo iticoni.

¹³ Jaanohallivi ufuumovi Jose inahabomivi ihimeque imino jafeniuhi. Jaanoti jari Egipto aivojiiibo gaajauhi Jose yotoco.

¹⁴ Jaanobuunati Jose caanico cuuhuvauhi paryi famooro iyotoma setenta y cincodimoma.

15 Jilliti Jacob icatuuhi Egipto jiinijevi jahigo gui-
jeveubo. Jahi tolliro moheedete paryi guijeveuhi.

16 Jaamo bacinoco buunati asatumoro
ciituumo Siquem onoomañovi Abraham Hamor
seemeti nihibamiri anaajeucihojifaño.

17 Jaanaa Moocaani Abrahamco unuuno
ifitivucuudi Egiptovi Israel cuumi sihidiro
ifiivuumo guiraatucuuhi.

18 Jaasumi Egiptovi bohaivojibo icauhi Joseque
agaajautibo.

19 Jaabo muucuumiotoco abañuboro idaasuno
moonihu moheedeteque atajibaubo iseemeque
ijevesuqui bohono ifivomo iguijevequi,
nooboro.

20 Jaasumi Moise fiivuui. Jaabo Moocaanidi
ovosiuhi. Jaaboco caanimi jaaha tuumuui
minihibaci, sanihiba icanohachuta.

21 Jaasumi ejevesuuboco Egipto aivojibo
aicigai aatyimeugoro icuboco fiivusuui
iseemenebadi.

22 Jaamaño Moiseque egiptominaa paryi
agaajanoco jibuguumo. Jaamaño mityano
ihiimaaboro icahicaubo.

23 Jaabo cuarentadi ficabava iicacuudi imo-
gooboro fuubo iyoto israelminaaco emeeciitoobo.

24 Jahi jaabo atyimeuhi saafi egiptominaafi Is-
rael cuumiooboco idaasuno omoonunoco. Jaabo-
halliti Moise ijaadaco ihiciqui diiboco gaicaauhi.

25 Jaabo esamaahicauhi: Tayoto israelminaa
fine gaajacuumo uujohofeenedi Moocaani diitoco
ataajasujinoco, nooboro. Jaarunoco iyoto gaa-
jaciutuhi.

26 Jaano seseenveedi Moise atyimeuhi samisi Israel cuumiotisi omoonicasinoco. Jaamisico faguubo: ¿Collihi jaamisi samisiro mahamocasihi musuufenicasi? nooboro.

27 Jaanegui inahaboco ahaamiubo Moiseque ichimucaruuboro nuuhi: ¿Mijoho ico mohallivi aivojiboti, fagominaafiti icano ficuuhi?

28 ¿Nacu uco gaicaaujirahi iiji egipcioo agaicaauhinibadi? nooboro.

29 Jilli diiboco onoonoco uguubuuboro Moise gaauhi. Jaaboro fuubo Madia jiinjeveri. Jahi mis-eecico gaifimisico seemevaubo siicumifeenevi.

30 Jaabovi cuarentadi ficabavabuunati sicaihigovi Sinai gaji fiitino Moocaani toomominaafi jafeveuhi cijigaiguiihu imohogayihallidi jiganofeenedi.

31 Jaanoco aatyimeuboro Moise jabafituuhi. Jaaboro faño imino ihatyimequi ifitivuubo guubuuhi Moocaani icoco:

32 Uujoho Moocaani, dihedete Abraham, Isaac, Jacob icamo uco ejeecivuubo onoonoco. Jaaneri Moise sihidi veveveve igutuuboro meeciutahi.

33 Jaaboco Moocaani nuuhi: Ditihaipaajeque dujuuvo jino uujoho Moocaani icamaño imino jiinije.

34 Uujoho atyimecuuhi taacuumiminaa idaasuno Egiptovi iicanoco idaasuno acanifonoco guubuucuuhi. Jaanegui niitehi diitoco taajasuqui. Jaanegui difo ico Egiptovi galluuhi, nooboro.

35 Moiseque diito itihisuumoro: ¿Mijoho ico aivojiboti, fagominaafiti icano mohallivi ficuuhi? unuuboco Moocaani galluuhi aivojiboti, taajasuminaafiti, Moocaani toomominaafi

imohogayihallidi ciijigaiguiihu jiganoco
aatyimeunofeenedi.

³⁶ Jaabo Moise Egiptoti moheedeteque
iinusuuhi sihidi ejeevano mityaco Egipto jiinijevi
Tifai Muuaifeenevi omoonuboro. Tolliro
sicaihigofeenevi cuarentadi ficabava ticovovi
moonubo.

³⁷ Jaabo diiboro Moise israelmico nuuhi:
Moocaani galluujii amihaidi iimaaminaafico
amihai nahabomifeenetii uco iicabadi. Jaaboco:
Jii, meneji, nooboro.

³⁸ Jaabo Moise sicaihigofeenevi
igaiyiciumofeeneri iicaubo. Sinai gajivi
Moocaani toomominaafi diiboma ihiiimaaubo
moheedeteferi iicaubo. Jaabo fiivo iimaaco
mihaidi agaayicubo.

³⁹ Jaaruuboco moheedete: Miyaano,
nootimo Moocaanico imuguutimo. Jaamoro
ijeebinofoñodi imuguumo Egiptovi dojicuviro
uuminoco.

⁴⁰ Jaamoro Aaronco nuumo: Mihimeguehi
mihaidi diosmico edetavonoco mohimega
isiguequi. Magaajatihii millihacho Moise mihai
Egipto jiinijeti isivahinibo icahi,

⁴¹ noomoro oroco iciumoro niivigai seemeneti
eheetavuumoro asimico gaisiraiciumo ihijinita
jeecivoti. Jaamoro diibohallivi imo imo icaumo
ihuse eetavotahallivi.

⁴² Jaanoma iicaubo Moocaani diitoti buhigovi
minifutuuhi. Jaaboro diitoco niquejeo
meeciricoro jeecivusuubo. Jilli Moocaani
iimaaminaa aamefaño noocinino:

¿Nacu amihai Israel miyaminaa uco mejeecivequi
asimico magaisiraicuihi cuarentadi

ficabava ticovovi sicaihigovi?

⁴³ Tolli icatino. Jilli Moloc onooboco dios noomoro, magaayiciuhi. Tolliro Refan onoobo meecirigaico magaayiciuhi amihairyo mihijinehejeque mejeecivehicauhi. Jaanoma iicaabo uujoho amihaiico amihai jiinjete sihi tehesino gañiji Babilonia janaanicivi, nooboro.

⁴⁴ Miïro moheedete Egipto jiinjete agaaumo Moocaani unuuneguiha iijijijeagovi imevauro mo sicaisituviro icahicaumo igomoro.* Jaamañeri Moocaani iijama iicaumo toojafaño tajiiba guisiba bujeque ificuhicauja. Jaaja eetavociniuhi Moocaani Moiseque ifusuuboro: Jilli jei deetavo, unuubadi.

⁴⁵ Jaajaco moheedete gaayiciuhi. Jaamoro Josuema ufuusumi satyuumo sita jiinjeneque udumiticituusumi juvivuumo. Moocaani diito imegati agaasuumo jiinjijeque. Jilli iicaunaa David fiivuui.

⁴⁶ Jaabo David Moocaani imefeenevi imihusene icauhi. Jaabo eedebe Jacob Moocaanico miyaavuguuhi. Jaaneguiha David Moocaani iijaco eetavuujiuubo Moocaani toojafaño iicaqui.

⁴⁷ Jaajaco Salomon eetavuui Moocaani iijaco.

⁴⁸ Jaarunaa Moocaani caamovono iicaabo miyaminaa userio eetavotajafaño icatihu. Ihiimaaminaafi unuubadi:

⁴⁹ Niqueje tagicinita jiinije tatyihai jaguisisuta. ¿Jineje iijaco uudi meheetaveji? noobo Moocaani. ¿Nacu comañovi uujoho jaguisiji?

* **7:44** Toono jibogogayi Exodohaamefaño iicabogocoro jimañovi ficuui imino igaajaqui.

50 ¿Nacu uujohe tahuseri paryi fanoovaco eetavehinithi? nooboro.

51 Jaano icanaaca amihai aivo jihovoto, amihai Moocaanico agaajatimobadi, cuhufono aivo amihai jeebi, amihai nohojino, amihai aivo Moocaani Gaijaco mejenaauhicahi. Amihai caanimihai iicaubadiro amihai momoonihicahi.

52 ¿Cojibogominaafico nacu amihai edeete idaasuno mooniutithi? Diito gaisiraiciuhi sicijetiro diibo Iimiibo asaaujinoco ijibuguumoco. Jaabo jino diibo asaaboco amihai mahacimoro magaicaausuhi.

53 Amihai Moocaani toomominaafeenedi tajibaco magaayicihinirumo miyaano meneehicatithi, nooboro.

Esteba Onooboco Guijeniumo.

54 Jilli diibo unuunoco uguubuumoro sihidi isifiratumoro igaiñoco ojisuumo Estebajaago.

55 Jaarunaa Estebafaño Moocaani Gaija gahaficinibo caamo niquejeque emeeciubo Moocaani imi aricuco atyimeuhi Jesu Moocaani miyanaagueneri julleeciniboma.

56 Jaaboro nuuhi: ¡Memeeci! Niqueje afaayacafotonoco atyimehi Miyaminaafibadi Ifivuubo Moocaani miyanaagonovi icaaboma, nooboro.

57 Jaarunaa diito inohojinoco cuhufono afabaacuumoro sefano coovadiivuui.

58 Jaamoro diiboco itigabaacuumoro tuucuumiti buhigovi satyuumo. Jaamoro saafi sicafefi Saulo onooboco igaachehunoco utuumusumoro diiboco guisibaneri aamiumo.

59 Jaabo diiboco aamimaaca Moocaanima iimaaubo Esteba: Aivojibo Jesu, tagaijaco gaayici, nooboro.

60 Jaadi ememuivuuboro sefano gaihivuubo: Aivojibo, jino imitico diitohallivi ficuudino, nooboro guijevecuubo.

8

Saulo Miyaavogominaaco Bucasihi. (Ga 1.13-14)

1 Jaamo diiboco agaicaaumofañodi Saulo icauhi. Jaamo tufucuro ticovacuumo Cristoco imiyaavogomoco idaasuno omoonimo Jerusalevi.

Jaanoti gaaciniimo fahigovavi Judea cuumineri, Samaria cuumineri icano idimoro minisuminaa fitafutuuhi.

2 Jaanaa Estebaco saatoho iimihusene gaifimi icimoro sihidi taaumo.

3 Jaano ticovo Saulo Cristoco imiyaavogomoco bucasiiboro feehicauhi iijanofañodi feehicaubo gaifimi, gaigoomi icamoco iciboro civojafaño isatyequi.

Moocaani Iijico Samariavi Jibogomo.

4 Jaanaa Jerusaleti ofociniimo Moocaani iijico jibogomoro fahigovadi feehicauhi.

5 Felipe Samaria jiinijeri iicacuumivi ufuuboro tuucuumivi Cristoti jibeguehicaubo.

6 Jaanoco sihidi miyaminaa igaivomoro guubunichicaumo Felipe jibogonoco, sihidi ejevano mityaco omooninoco atyimemere icano.

7 Bu sihidi ijimima iicamoco buheetesuhicaubo. Jaamo ihijimi diitoti iinehicauhi gaibaciniimo,

bu ifino isifañ#neri #gotimehejeque buheesuhi-caubo, itihaiño ifillumoco buheesuhicaubo icano.

⁸ Jilliti tuucuumio miyaminaa imo imo icahicauhi.

⁹ Jaanaa tolliro tuucuumiri icaubo Simon onoobo apichuminaafi iticoni ihapichuco omooniboro Samaria miyaminaaco abañihicaubo: Aivo uujoho miyaabo, nooboro.

¹⁰ Jilliti famooro diiboco guubunichicauhi ihaivojitejeryo. Jaamoro neehicaumo: Jaani aivo miyaano Moocaani mitya, noomoro.

¹¹ Jaabo onoonoco miyaano neehicaumo sicijetiro ihapichuri diitoco abañihicaumaño.

¹² Jaarunaa Moocaani jibogoco Cristoti Felipe diitoco ijibuguunegui gaifimi, gaigoomi icamo imiyaavuguumoro nitisuquimaaiuhi.

¹³ Jaanoma iicaubo Simon imiyaavuguuboro nitisuquimaaiuhi. Jaaboro Filipema gataavubo sihidijeevano mityaco, bu #fusunoco icano omoonihicauneri ajabafituuboro.

¹⁴ Jaanoco minisuminaa Jerusaleri iicaumo guubuuhi samariaminaa Moocaani jibogoco agaayicunoco. Jaanegui tahi Pedro, Jua icamisico galluumo.

¹⁵ Jaamisi tahi #futuudi Moocaanima iimaamisi Samaria miyaminaa Moocaani iijico imiyaavuguumohallivi, Moocaani Gaijaco diito igaayiciqui.

¹⁶ Tusumihiica saatohoba diitoti Moocaani Gaijaco gaayicutihiica; jilliro nitisuquimaaiumo Aivojibo Jesu momofenedi.

17 Jaadi Pedromisi diitohallivi ihuseneque ificu-
uneri jari Moocaani Gaijaco gaayiciumo.

18 Jaanoco Simon apichuminaafi minisuminaa
miyaminaahallivi ihuseque ificuuneri Moocaani
Gaija iniitehicaunoco aatyimeuboro nihibamico
aciguubo:

19 Uco mahaci toono mityaco, tolliro uujoho
tahuseque saatohohallivi ificuumo Moocaani Gai-
jaco igaayicihicaqui, nooboro.

20 Jaanegui Pedro diiboco nuuhi: Paryi
dinihibamima ijoho fini; Moocaani aacinoco
nihibamiri magaayiciji, neehi fine.

21 Iidi jino icatino jinofaño ijoho diicatiji.
Moocaani imefeene dijeebi ticovotiji.

22 Toono dihimitico deevesu. Jaaboro Moocaa-
nico dillu toono dijeebiifaño edeesamañoco ico bu-
usujirubeheje.

23 Miro uujoho ico ifiniciji aivo sihidi dihimiti
faafañoñaño idiicanoco, aivo imitifano kuhufono
isisicinicuunoco, nooboro.

24 Jaanegui Simon apichuminaafi iimusuhi:
Moocaanima tahallivi mihiima. Toono uco
monoonofaño idaasuno icadino, nooboro.

25 Jaadi Pedromisi Jesuti, Moocaani iijiti icano
ihiimaahicaudi jibeguehicaumisi taajasuhijico
Samaria jiniije cuuminovi. Jaadi dojicuviro
uumiumisi Jerusalejaago.

Felipe Etiopia Jiinjeminaafima.

26 Jaanobuunati Felipeque Moocaani
toomominaafi nuuhi: Gañiivoobo, difo
gadiciibahachuta Jerusaleti sicaihigo Gasa
onoomañodi ofoocinijiri, nooboro.

27 Jaanegui Felipe agañiivooboro ufuubo atyimeuhi gaigooco agaajatibo etiopiaoboco; aivojigo tajibaminaafi Candace onoogo, etiopiaminaa aivojigo, nihibami ficuminaafi Jerusalevi Moocaanima ihiiamaaqui ufuubovi.

28 Jaabo dojicuviro ijiinijejaago uhuumiubo ijeejimi meenegafaño giciniiboro ifinicihicauhi Moocaani iimaaminaafi Isaia aameque.

29 Jaanaa Moocaani Gaija Felipeque nuuhi: Fiitivo diibovi, nooboro.

30 Jaanegui Felipe diibovi ifitivuubo Isaia aameque ihiiamaasunoco guubuhi. Jaanegui diiboco dilluubo: ¿Naa gaajahi toono idiimaasunoco? nooboro.

31 Jaanegui diiboco iimusuubo: ¿Mijoho bu uco jibegueneri gaajajirahi? nooboro Felipeque iicojivi coovaubo.

32 Jaano jilli toohaamefaño onoonoco ifiniciboro feehicaubo, jilli noonoco: Ovejaco igaicaaqui iicanicibadi satyuumo; ajashu ovejaco ijeeneque iquitimoguiino iimaatibo iicanicibadi diibo iimaautihi.

33 Diiboco guinonumo, miyaano iicatineri. Ifiico agaicaaumoro jiinijehalliti gañiuno. ¿Jaabo iyaachimihaiti mijoho jibeguejirahi? onoonoco.

34 Jaaboro diibo ihetiopiaobo Felipeque dillu- uhi: Uco dibogo. ¿Miditi jilli iimaaubo Moocaani iimaaminaafi, ifitiro nacu sifiti? nooboro.

35 Jaanegui diibo ihiiamaasumañoti Felipe ticoniuihi Jesuti diiboco jibuguubo.

36 Jaamisi nifaihu iicaumañodi afatyuhi ihetiopiaobo Felipeque nuuhi: Jimaño nifaihu icahi fine uco nitijitirahi, nooboro.

37 Jaanegui Felipe diiboco nuuhi: Paryi dijeeb#maryo imiyaavogohachiji, nooboro.

Jaanegui diibo iimusuhi: Miyaaveguehi Jesucristo Moocaani Achi iicanoco, nooboro.*

38 Jaanegui imeenegaco jullehacusuubo. Jaadi samisi teehifa iniituudi Felipe diiboco nit#uhi.

39 Jaanaa iteehifañoti ihiinuudi Moocaani Gaija Felipeque satyuuhi. Jaaboco ihetiopiaobo siino atyimecuutihi jilli imo imo fuucuubo ij#hairi.

40 Jaanaa Felipeque Azoto onoomañovi atyimeumo. Jaabo fuuhi tuucuumijeri taajasubogoco j#bogooboro Cesareavi #futuubo.

9

*Jilli Saulo Moocaani Gaijari Fiivutuuhi.
(Hch 22.6-16; 26.9-18)*

1 Jaanohachuta Saulo suufeni#bo Jesuco imiyaavogomoco gaicaaugooboro feehicauhi. Jaaboro fuubo sacerdotemi aivoj#bojaago.

2 Diiboco aameneque acaati#boro ihaciqui Damasca sinagogajaminaafico ihaciteque. Jaaboro Jesu j#bogo ijifañodi iicamoco gaigoomi, gaifimi icamoco isis#boro Jerusalevi civojafaño isatyequi.

3 Jaabo ufuubo Damascati fiit#cuuruubaaca imimañobati niquejefañoti diiboco achicuno.

4 Jaaneri Saulo baavi aacutuubo guubuuhi niquejefañoti diiboco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihi? unuunoco.

5 Jaanegui Saulo iimusuhi: ¿M#joho nacu #joho aivoj#bo? nooboro.

* **8:37** Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

Jaanegui diiboco iimusuuno: Uujoho diiboro Jesu ijoho uco ubucasiibo.*

⁶ Jaanegui Saulo iimusuuhi: Aivoj#bo, ¿nacu milli iicanoco diimeguehi? nooboro.

Jaanegui diiboco nuuno: Gañiivoobo difo tu-ucuumijaago tahi ico ij#beguequi omoonijnoco, noonoro.

⁷ Jaaneri Sauloma ufuumo sihidi igutuuhi. Tolli onoonoco uguubuumoro jaarumo m#haiñobaco atyimeutih.

⁸ Jaadi Saulo baati aga#iivuudi emeeciuruubo atyimecuutih. Jaanegui diiboco ihuseti agaayiciumororo Damascajaa satyuumo.

⁹ Jahi icaubo mifucuci, safucu id#no jinejebaco machut#bo, adut#bo, atyimet#bo icano.

¹⁰ Jaanaa Damascavi icaubo saafi Anania onoobo Cristoco imiyaaveguehicaubo. Jaabovi Jesu buhugaavuhi. ¡Anania! nooboro.

Jaanegui diibo iimusuuhi: Juu icahi Aivoj#bo, nooboro.

¹¹ Jaanegui Aivoj#bo diiboco nuuhi: Gañiivoobo difo j#hai ticovoj# onoojiri. Jaaboro Juda ii-jafa foobo dillu Saulo tarsoobo Moocaanima ihimaaboco.

¹² Jaabo gaijafaño Anania onooboco atyimehi asaaboro ihuseque ifihallivi ificuuneri siino aatyimeneque, nooboro.

¹³ Jaanegui Anania nuuhi: Aivoj#bo, famoova uco diiboti j#beguehicahi paryi Jerusalevi ico imiyaavogomoco imitino omoonihicanoco.

* **9:5** Sahaamefaño janaanici jilli ficuumo: #ro difico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo imogobadi iicanoco imogot#boro iinoro fegai nijequeque itivadiivooboro icanicibadi, nooboro, onoonoco.

14 Toonegui saabo juuga sacerdotemi aivojito iijima paryi dimomoco imiyaavogomoco isisiqui, nooboro.

15 Jaarunaa Jesu diiboco nuuhi: Difo, diiboco uujoho #icicuubo siijiinijeminaaco ihaivojitoco tolliro israelmi icamoco taajico ijibeguequi.

16 Jaaboco uujoho gaajasuji tahalliti sihidi idaasuno iicajinoco, nooboro.

17 Jaanegui Anania ufuuboro Saulo iicauhigo jicafutuubo. Jaaboro ihuseque ihallivi ificuuboro diiboco nuubo: Nahabo Saulo, Aivojibo Jesu #ivi jiihaivi asaahinisuu ajafevehinibo uco dijaa gal-luuhi, jaabo siino daatyimehi, jaabo Moocaani Gaijaco gaayicahi icano, nooboro.

18 Jaasumiro Saulo aallifañoti aifuuno taavaabo meehebadí jeevano. Jaasumiro Saulo agañiivuuboro nitisuquimaaiubo.

19 Jaadi jari siino amachuudi sefatuubo. Jaadi gueenejisuno icaubo Damascavi Cristoco imiyaavogomoma.

Damascavi Saulo Jibeguehi.

20 Jaasumitiro Saulo jicafutuhi sinagoga-janofaño ijibogoobo: Jesu Moocaani Achi, nooboro.

21 Jaanoco paryi uguubuumo ajabafitomoro neehicauhi: ¿Nacu jaani icatibo Jerusalevi Jesu momoco imiyaavogomoco idaasuno omoonihicaubo icatino? Miuro tooneguiiha juu saahinibo jimañootoco isisiiboro sacerdotemi aivojitojaago isatyequi. noomoro.

22 Jaarunaa Saulo gaajano j̄ibeguehicauhi Jesucristo iicanoco. Jaabo Damascavi iicamo judiom̄ico ihiimaari m̄itasuhicaubo.

Saulo Judiom̄iti Taajahi.

23 Jaanobuunati goovacuutinati sanoom̄iro judiom̄i iimaacasiuhi Sauloco igaicaauqui.

24 Jaamoro fucuhachuta, cuujehachuta icano tuucuumi guhugaco casicuhicaumo diiboco igaicaauqui. Jaanoco Saulo gaajaciuhi.

25 Jaanogui miyaavogom̄inaa j̄iibaifaño diiboco ij̄ihacuumoro fucu tuucuumi mecuhallidi baavi iniitusuneri taajaubo.

26 Jaadi Saulo Jerusalevi ifutuudi tomaño miyaavogom̄inaama igataavequi moon̄uruubo. Jaarunaaca diiboco ñ̄hicugumo: Fine miyaavogom̄inaafi icatībehiica, noomoro.

27 Jaarunaa Bernabe diiboco min̄isum̄inaajaa saatuuhi. Jaaboro diitoco j̄ibuguubo Saulo j̄ihaivi Cristoco aatȳmeuboro uguubuunoco, Damascavi Cristoti ñ̄hicugot̄ibo ij̄ibeguehicaunoco icano.

28 Jaadi jari Saulo Jerusalevi ifitafutuudi diitoma gataavuubo.

29 Jaabo ñ̄hicugot̄ibo Jesucristoti iimaahicaubo. Judiom̄i, griego iij̄iri ihiimaahicaumoma jenaucasiiboro feehicaubo. Jaanoma iicamo diiboco gaicaaugumo.

30 Jaanoco inahabom̄i agaajac̄umoro Sauloco satyuumo Cesareavi. Jaamañoti diiboco Tarsovi galluumo.

31 Jaamaño faacuumivavi miyaavogom̄inaa famooro imino icacuuhi, judeaoto, galileaoto, samariaoto icamo quehecutomoro feehicauhi

Moocaani ñihicufaño icamoro, Moocaani Gaija aamusuneri guiraatomoro feehicaumo.

Enea Onooboco Buheetesuhi.

³² Jaasumi Pedro inahabomico meeciiboro efeehicaubo ifutuuhi Lidavi, tomañeri iicamoco emeecituubo.

³³ Jahi atyimeubo Enea onooboco ifi iniinovaneri sahuse juugahuseti mificabaci, saficaba icano ticovovi igotiibo iicahicauboco. Jaabo icigaiijefaño sicutiiboco.

³⁴ Jaaboco Pedro nuuhi: Enea Jesucristo ico buheetesuhi, gañivoobo dicigaiijeque dimibachu, nooboro.

Jaasumiro Enea gañivuuhi.

³⁵ Jaanoco paryi lidaminaa, sarominaa icamo aatyimeumoro iheedehiijico ejeevesuumoro Cristoco miyaavuguumo.

Dorca Iguijevegueque Buheetesuhi.

³⁶ Jaasumi Jope cuumivi icaugo Cristo miyaavogominaago Tabita imomo iicagoco griegomi iijiri Dorca eneehicaugo. Jaago imino miyaminaaco moonihicauhi ñdaasumehejeque sinehejeque acihicaugo.

³⁷ Jaasumi Dorca iguihuvaugo guijeveuhi. Jaagoco imino ejeesuumoro caamo iicamecufaño ficuumo.

³⁸ Jaanaa Jope cuumi, Lida cuumiti fitiuihi. Jaacuumiri Pedro iicaunoco miyaavogominaa uguubuumoro miimisiiico galluumo diibojaago ijibeguetequi: Jopevi goovano disaa, noomoro.

³⁹ Jaanogui Pedro diitisima fuuhi. Jaabo ñfutuudi Dorca ifi icahigovi diiboco satyumo.

Jaabohallidi paryi fibaijito gaigoomi meeciiguuhi taamoro igaachehunoco Dorca ubuheeusumi diitedi eheetavehicaunoco ifusuhicaumo.

⁴⁰ Jaanegui Pedro paryi famoocoro jahisi iinusuhi. Jaadi ememu#vuuboro Moocanima iimaaubo. Jaaboro diigo chuumuhuco emeeciuboro nuuhi: Tabita gañiivo, nooboro.

Jaasumiro emeeciugo Pedroco aatyimeugoro casivuuhi.

⁴¹ Jaanegui ihuseti diigoco agaayiciuboro gañiiviciubo. Jaaboro inahabomi, bu fibaijito icamoco ocoovauboro ifusuubo buheecuugoco.

⁴² Jaanoco paryi Jope cuumiminaa uguubumoro saatoho sihidi Cristoco miyaavuguuhi.

⁴³ Jaadi Pedro tuucuumivi gueenene icauhi asimimeehene imibachuminaafi Simon onoobo ijafaño.

10

Cornelio Onoobo Pedroco Cuuhuvahi.

¹ Jaanaa Cesarea cuumiri icaubo Cornelio onoobo italianomi Amocasiminaa onoomo aivojibo.

² Jaabo paryi iijaminaama Moocaani ñihicufaño icahicauhi. Jaabo sihidi nihibamico acihicaubo judiomiguiha #daasumoco ihamusuqui. Jaabo saicino Moocanima iimaahicaubo.

³ Jaanaa safucu imohonohalliti nihiba iicaaberi gaijafaño imino atyimeubo Moocaani toomominaafi diibojaa asaanoco. Jaabo diiboco: ¡Cornelio! noovaubo.

⁴ Jaaneri Cornelio sihidi iigutuuboro diiboco ihifiniciuboro dilluuhi: ¿Milli Aivojibo? nooboro.

Jaanegui itoomominaafi diiboco nuuhi: Moocaanima idiimaahicanoco guubuucuubo, judiomí ñdaasumoco adaamusuhicanoco gaajacuubo icano.

⁵ Jaanegui gallu Jope cuumiví saatohotí Simon Pedroco ihicitequi.

⁶ Oono Simon onoobo asimimeehene imibachuminaafi iija muuaijiniri iicajafaño iicaaboco. Jaabo ico jibegueji omoonjinoco, nooboro.

⁷ Jaanegui itoomominaafi diiboma ihiimauboro ufuunobuunati Cornelio coovauhi saafi soldaomiboco Moocaani iijiminaafi inahaboniminaafico, bu miimisiici iicojiminaatisima.

⁸ Jaaboro diitoco imino ijibuguuboro Jopevi gal-luubo.

⁹ Jaano sesevedí diito Jopeti fiiticuunaaca Pedro caamoví fuuhi iijahalliví gadiciba Moocaanima ihiimaaqui.

¹⁰ Jaaboco sihidi ajeba aivuuneguiiha imachuqui diibedi eheetavuumaaca gajjaco atyimeubo,

¹¹ niqueje afaayacafotonofañoti niituuno baaví gaachehubaryutyigababadi jeevano fahigovati duujecinino.

¹² Jaanofaño faaboho asimí icauhi igueenemeheje itihaiño iicameheje, faaboho joomí, faaboho jiinimomí icano.

¹³ Jaanaa Pedro guubuuhi niquejefañoti diiboco unuunoco: Pedro, gañivohí diitoti gaicaaubo didu, onoonoco.

¹⁴ Jaanegui Pedro iimusuuhi: Chahano

Aivoj#bo, uujoho duutat#hi jihovonoco #dicunoco, nooboro.

15 Jaanegui siino diiboco nuuno: Moocaani: Imino, onoonoco #joho: #dicuno, needino, noonoro.

16 Mifooci, safo icano iniituunoro caamo niquejefa#o fuucuuno.

17 Jaano esamaajeri Pedro: #Milli fine eneejiruno? nooboro icaunaaca Cornelio agallu-umo Simon iijaco dilluumoro ufuumo iguhugavi ifutuuhi.

18 Jaamoro sefano dilluumo: #Naa jiijafa#o Simon Pedro onoobo icahi? noomoro.

19 Jaanaa Pedro gaijaco aatyimeuno esamaajeri icauboco Moocaani Gaija nuuhi: Meeci johono miimisiici, saafi icamo #co guinehi.

20 Ga#iivo. Jaaboro niitoobo ba#imo noot#bo diitoma difo. Uujoho diitoco agalluumo, nooboro.

21 Jaanegui Pedro niituuhi baavi Cornelio agalluumojaago. Jaaboro diitoco nuubo: Uco am#hai miguiinehi. #Jaamo jinejefiri masaahi? nooboro.

22 Jaanegui diiboco nuumo: Aivoj#bo Cornelio agalluuneguiiha. Imihuseebe Moocaani #ihicufa iicaabo. Jaaboco famooro judiomi agaij#bo. Jaaboco Moocaani toomom#naafi nuuhi: Pedroco cuhuva. Jaabo iij#co guubuui, eneeneguiiha masaahi, noomoro.

23 Jaanegui Pedro diitoco jaahevesuui. Jaamo tufucu toono diiboma #igaumo. Jaano seseved# Pedro diitoma fuuhi. Jaaboma saatoho inahabomi gataavuui Joperi iicaumo.

24 Jaano sесеvedі #futuumo Cesareavі Corne-
lio iyotoma igataavomіnaaco іgаіу#сіumoma di-
itoco utuumuuhigo.

25 Jaanaa Pedro Cornelio іјavі #futuuhi.
Jaaboco Cornelio idilluuboro іguіno
memu#vuubo Pedroco іimequi.

26 Jaarunaa Pedro diiboco gañiyіcіuhi:
Dulleeve, uujoho tollіro #badiro miyamіnaafi,
nooboro.

27 Jaaboma іhiіmaaboro fañoojavі ufuubo
atyimeuhi sihidi miyamіnaa іgaicіnimoco.

28 Jaanegui Pedro nuuhi: Amіhairyo magaajahi
sacerdotemі neefihi imijitіruno judiomіoobo
siіcuuornelio іјavі #futuuhi. Jaaboco Cornelio
idilluuboro іguіno memu#vuubo miooboma
agataavooboro diibo іјafa ofoono onoonіcіnoco.
Jaarunofaño uco Moocaani jіibeguehi sitaaco
іdicumo mihіnivamo needino, nooboro.

29 Jaaneguiiha amіhai uco mucuuhuvanoco
milli nootіibo saahi. ¿Jaamo jіnejeguiiha uco mu-
cuuhuvahi? nooboro.

30 Jaanegui Cornelio ііmusuuhi: Igueenemeheje
fucuva mihіcacuuhi јіsumi nihіba іcaaberi jaаhe
machutіibo іјіcuuvі Moocaanima ііmaanaaca
uuvі jafevehinіibo gaifi arіcucеhufа јіcіnіibo.

31 Jaabo uco neehinіhi: Cornelio, Moocaani
guubuuhi іdiіmaanoco gaajacuubo іdaasumoco
adaamusuhіcanoco.

32 Jaanegui gallu Jope cuumivі saatohotі Simon
Pedroco іhіcitequi asimeehene imibachumіnaafi
tollіro Simon onoobo іја muuajіniri ііcajafa
іcaaboco. Jaabo asaadi #ma ііmaajіibo, nooboro.

33 Jaanegui galluuhi tusingiro ico ihicitequi. Jaabo imino saahi. Jaanegui jino famooro Moocaani imefeene mihicahi. Moocaani ico atajibanoco mihimeguehi muguubunoco, nooboro.

Cornelio Iijafaño Pedro Jibeguehi.

34 Jaanegui Pedro ticoniuhi nooboro: Jari jisu gaajahi Moocaani sabadiro miyaminaaco agaijinoco.

35 Sabadiro agaayicinoco fahigova miyaminaati diiboco inihicugomoro imino iicamoco.

36 Miuro Moocaani iimaauhi Israel cumiminaaco sajeebi icano jibogoco jibuguboo Jesucristofenedi. Jaabo diibo famoo Aivojibo.

37 Amihairyo imino magajacuuhi paryi judiom jinijevi iicaunoco. Miuro Jua jibogooboro inihicaunobuunati.

38 Galileavi jilli ticovauno Moocaani Jesu Nazareoboco Gajaco imityama aciubo. Jaaneri feehicaubo imino mooniboro iimitino ijima iicamoco taajasuuboro feehicaubo. Jilli mooniboro feehicaubo Moocaani diiboma iicaumaño.

39 Jaanoco mihai magajahi Jesu Jerusale cuumifaño, paryi Judea jinijevi icano omoonihicaunoco. Jaaboco agaicaumoro imohobujevi tetecuumo.

40 Jaaruuboco Moocaani buheetesuuhi mifucuci, safucu icanoti. Jaabo mihaivi jafeveuhi.

41 Jaaruno famooviro jafevetibo mihaiviro jafeveubo mihaico iticonitiro Moocaani toono gaajaminaati iciumovi. Jaaboma mihai

mamachumoro mahaduhicauhi iguijeveubo ubuheeteunobuunati.

⁴² Jaabo mihaico galluuhi miyaminaaco mijibeguequi Moocaani diiboco iguijevemehallivi, ubuheemehallivi icano Aivojiboti ificuunoco mijibeguequi icano.

⁴³ Tolliro famooro sijetiro Moocaani iimaaminaa Jesuti iimaauhi: Paryi diiboco imiyaavogomo diibofenedi taajaji, noomoro. Jaanoco Pedro nuuhi.

Judiom i catirumo Moocaani Gaijaco Gaayichi.

⁴⁴ Pedro ihiimaunaacaro Moocaani Gaija niituhui paryi diibo jibogoco uguubuniciumohallivi.

⁴⁵ Jaaneri sihidi jabafituumo judio miyaavogominaa Pedroma asaumo, tolliro judiom i catirumoco, Moocaani Igaijaco aaciuneri,

⁴⁶ bu tolliro sijjjeri ihiimaamoro Moocaanico imehicaumo icanoco uguubuumoro.

⁴⁷ Jaanegui Pedro nuuhi: Jaanegui, mijoho bu collihi neejirahi nifaihuri nitiratimo iicaqui mihaibadiro bu Moocaani Gaijaco agaayicuumo? nooboro.

⁴⁸ Jaanegui tajiibaubo diito initisuquimaaiqui Jesucristo momofenedi. Jaadi Pedroco ifitunegui diitoma gueenejisuno icaubo.

11

¹ Jaanaa saatoho minisuminaa, inahabomii camo Judeari iicaumo guubuuhui tolliro siicumimoto icarumo Moocaani jibogoco agaayiciumoco.

² Jaanaa Pedro Jerusalemi agaseuboco saatoho judiomi miyaavogominaa itihisuumoro, nuuhi:

³ ¿Collihi judiomi icatimojaago edeeguejeebere diitoma machuhi? noomoro.

⁴ Jaanegui Pedro diitoco j#buguuhi fanootiro nijequevi tahi iicaunoco.

⁵ Jilli nooboro: Uujoho Jope cumiv# iicahinisumi Moocaanima ihimaahin#bo atyimehinihi gajafaño gaachehubaryutyigababadi jeevanoco fahigovati duujecin#no niquejefañoti tajaa iniitonoco.

⁶ Jaanegui imino atyimequi emeeci#bo atyimehinihi fanoo asim# igueenemeheje itihaiño iicamehejeque, iñihicufimoco, jiinimom#co, agahafomehejeque icano.

⁷ Jaanaa niquejefañoti uco onoonoco guubuui: Pedro gañiivo. Jaaboro diitoti gaisiraici#bo diidu, onoonoco.

⁸ Jaarunaa uujoho neehinihi: Chahano, Aivoj#bo, uujoho duutat#hi jihovono #dicunoco, nooboro.

⁹ Jaanegui niquejefañoti siino uco noono: Moocaani iimibachucuunoco #joho: #dicuno, needino, noonoro.

¹⁰ Jaanoro mifoc#i, safo icano niituuhi. Jaanoro niquejefa siino fuucuuno.

¹¹ Jaanaaca miim#siici, saafi icamo #futuuhi uujoho iicaujavi uco #civamo Cesarea cuumiti agaluumo.

¹² Jaanegui Moocaani Gaija uco diitoma galluhi bañigot#bo difo, nooboro. Jaanegui sahuse juugahuseti saafi icamo uuma fuuhi. Jaamoma saafi iijafa majaaveveuhi.

13 Jaabo mihaico jibeguehi Moocaani toomominaafico aatyimehiniibo ujulleveebere diiboco eneehininoco: Saatohoti Jope cuumivi gallu Simon Pedro onooboco ihicitequi.

14 Jaabo ico jibegueji diijaminaama ataja-jinoco, nooboro eneehininoco.

15 Jaanegui uujoho ihiimaabo ticovahininaacaro Moocaani Gaija diitohallivi niitehinihi iticoni mihihallivi iicaubadi.

16 Jaanoti uujoho esafetehinihi Jesu unuunoco: Miyaano Jua nifaihuri nituhi. Jaanoti amihai minitcafeteji Moocaani Gajari, unuunoco.

17 Mihi Aivojibo Jesucristoco mimiyaavugusumi aacicuubadiro diitoco aacicuunoco. Jaanegui uujoho miyaminaafiro, ¿milli Moocaanico jenaaujirahi? nooboro.

18 Jaanoco Jerusaleri iicaumo inahabomi uguubuumoro liivihu. Jaamoro Moocaanico imuumo: Jaanegui tolliro Moocaani siicumimoto icarumo iheedehifico ejeevesumoco acihi ifinijitino ifico, noomoro.

Antioquia Cuumivi Moocaani Iija Iicano.

19 Esteba onooboco agaicaaunotiro saatoho miyaavogominaaco idaasuno omoonunoti sanoodimo gaacinuhi Feniciavi, Chiprevi, Antioquiavi icano. Jahi jaamo Moocaani iijico jibeguehicauhi saatohocoro judiomico sitaaco jibogotimo.

20 Jaarunaa saatoho Chipre, Cirene icano miyaavogominaa Antioquia cuumivi futuumo judiomi icatirumoco jibuguuhi Jesucristo Moocaani Achi jibogoco.

21 Jaamoma Moocaani mitya icahicauhi. Jaamaño sihidi saatoheedeheijico ejeevesuumoro Aivoj#bo Jesuco miyaavuguumo.

22 Jaanoco Jerusaleri iicaja Moocaani iijaminaa uguubuumoro Bernabeque galluumo Antioquiavi.

23 Jaabo Bernabe #futuubo atyimeuhi Moocaani imihuseri diito imino iicanoco. Jaaneri imo imo iminifutuuboro diitoco faj#n#ubo sefano ijeeb#co omoonimoro Aivoj#bo Jesucristo iijifaño iicaqui.

24 Jaabo Bernabe imihuseebe Moocaani Gaija ijeeb#fa icaabo sihidi miyaavogoobo. Jaamaño sihidi miyaminaaco Jesucristodi icihicaubo.

25 Jaanobuunati Bernabe fuuhi Tarso cuumivi Sauloco #cituubo. Jaaboro Antioquiavi satyuubo.

26 Jahi Cristoco imiyaavuguumoma icaumisi saficaba Antioquiavi sihidi miyaminaaco j#bogomisiro. Jaamañovi iticoni Antioquiavi momonimomo miyaavogominaaco Cristotati.

27 Jaasumi Moocaani iimaaminaa Jerusaleti fuumo Antioquiavi.

28 Jaanaa diitoti saafi Agabo onoobo inahabomifeenet# ujulleveuboro Moocaani Gaija diiboco unuunoco nuubo: Fanoo jiin#jeviro aivo sihidi ajeba icaji, nooboro. Jaano icauhi aivoj#bo Claudio onoobo ataj#bausumi.

29 Jaanegui Antioquiari iicau miyaavogominaa esamaaiumoro inahabom# Judeari iicaumoja nih#bamico galluumo inehejema iicaudimo aaciunehejeque icano.

³⁰ Tolliro bu Moocaani iija quillahutojaago gal-luumo nihibamico Bernabe, Saulo icamisima.

12

Cristotaco Idaasuno Moonimo.

¹ Jaasumi aivoj#bo Herode* ticoni#uhi Cristotaco idaasuno omoon#ubo.

² Jua nahabo Jacooboco aamigari gaicaausuubo.

³ Jaano judiom#di iimiunegui Herode Pedroco sisisuubo Pascua j#baimosumi.

⁴ Jaaboco isisisuuboro c#vojafa#o ficusuubo. Jaaboco igueenemehejed#haiva icamo toomom#naa teemehicauhi ifahaiva ticovov# igueenemehejed#mova icamo. Jaaboco Pascuabuunati miyam#naa imefeenev# iinusuguubo.

⁵ Jaabo Pedro c#vojafa icaaboco imino teemehicaumo. Jaarunaa Cristota diibohall#v# suufen#timo Moocaanico dilluhicauhi.

Moocaani Pedroco C#vojafa#oti Iinusuhi.

⁶ Jaanaa Herode Pedroco miyam#naa imega ihinusuuji#o iij#cuuv#ofucu Pedro miim#siic# soldaomisifeene c#gahicauhi mihic# j#gai#nehiic#ri sisisin#bo tolliro saatoho icivoja guhuga imegaco teemehicauhi.

⁷ Jaanaa Moocaani toomom#naafi ic#vojafa#o jafevevauhi. Jaaneri pary# ic#vojafa#o achic#uhi. Jaadi Moocaani toomom#naafi Pedroco imecuhuti gan#ci#uhi ihaiquequi. Goovano ga#iivo, nooboro.

Jaasumiro Pedrot# ij#gai#nehi ihuset# acutuuhi.

* **12:1** Herode Agripa onoobo. Jaabo Herode Imityaabo onoobo iyaachi.

8 Jaaboco Moocaani toomominaafi nuuhi: Diniivigai meeheque cuhufono siyaavoobo ditihai paajeneque dicamaje, eneenegui Pedro jicamaaiuhi.

Jaadi siino Pedroco nuubo: Simon, diijeebu-tachehuco gafai voobo tadyojicuti disaa, nooboro.

9 Jaanegui Pedro idojicuti saauhi: Fine jilli tigahi, nooboro itoomominaafi omoonunoco.

10 Jaamisi ticoni uhi afatyumisi imegari iicautoomominaaco. Jaanohallivi iicaumoco icano afatyuudi ifutuumsisi jigaiño guhuga jahisivi ifotocinihugavi jaahuga iinoro faayacafutuuhi. Jaaneri ihiinumisiro jiihairi fuumsisi. Jaanaa itoomominaafi diiboti imimañobati sihi minifutuuhi.

11 Jaadi jari Pedro imino eesafutuuboro nuuhi: Jari gaajacihimi miyaano iicanoco. Moocaani jahi itoomominaafico galluuhi uco Herode useti, judiomimi omoonijirunoti icano itaajasuqui, nooboro.

12 Jaanoco esamaaiboro Pedro fuuhi Maria, Jua Marco onoobo seeji iijajaago. Jahi sihidi miyaminaa igaiciniuhi Moocaanima ihiimaamo.

13 Jaabo ifutuuboro jahisio guhugaco tutucutuubo. Jaanegui bagocaja Rode onoogo iinuuhi: ¿Miijoho fine? noogoro emeecitogo.

14 Jaago Pedro ico iicanoco uguubuugoro imo imo iminifutuugoro iguhugaco faayicutigoro jinafatyuugo ijjibogotogo Pedro iguhuga imegavi iicaunoco.

15 Jaanegui diigoco nuumo: Jilli fine degavehi, noomoro.

Jaarunaa diigo: Miyaano, noogoro jenaauhi-cauhi.

Jaanegui nuumo: Diibo icatino fine jilli diibo gaija, noomoro.

¹⁶ Jaarunaa Pedro suufenitibo iguhugaco tutucuhicauhi. Jaanegui iguhugaco afaayiciumo diiboco aatyimeumoro jabafituuhi.

¹⁷ Jaanegui Pedro diitoco ihuseri faguuhi lliivi iicaqui. Jaaboro diitoco jibuguubo Moocaani diiboco civojafañoti ihiinusuunoco. Jaaboro jilli Jaacoboco, saatoho monahabomico icano mijibogo, nooboro sihigovi fuubo.

¹⁸ Jaanaa meseseveudi icivoja toomominaa ñaaivocasiuhi: ¿Milli Pedro cuuca icahi? noomoro.

¹⁹ Jaamoco Herode guinusuuhi. Jaarumo aatyimeutinegui diitoco: ¿Milli jana taajaabo? nooboro itoomominaaco gaisiraicisuubo. Jaaboro Herode Judeati ufuuboro Cesarea cuumivi icatuubo.

Herode Guijevehi.

²⁰ Jaabo Herode sifiratuuhi Tiro, Sidon icamo miyaminaajaago. Jaanegui diito sabadiro ihiimaacasiumoro saumo Herodejaago. Iticoni Herode iija aivojibo Blasto onooboco nihibamico jaaduumo diitohallivi ihiimaaqui. Jaabofenedi Iherodeque dilluumo sajeebii iicaqui diibo jiniyeti machutaaco agaayicihicauneguiha.

²¹ Jaanegui Herode diitoco tufucu jei masaa unuufucu, ihaivoji gaachehuco ijicafutuuboro ihaivoji gicinitafa casivuubo. Jaaboro diito imefeenevi iimaaubo.

²² Jaaneri miyaminaa coovadiinamaaiuhi: jino ihiimaabo miyaminaafi icatibo Moocaanilo! noomoro.

²³ Jaasumiro Moocaani toomominaafi diiboco chuumusuuhi Moocaanico iimuunoco diiboro agaayiciumaño. Jaasumiro guiiveubo jiihoho udueneri.

²⁴ Jaano ticovo Moocaani iiji guiraatonoro feehi-cauhi fahigovadi ijiiibegueneri.

²⁵ Jaadi Bernabemisi idudicamaajeque imivuudi Jerusaleti dojicuviro uhuumiumisi Jua Marco onooboco satyuumisi.

13

Bernabe, Saulo Icamisi Ticonihi Siicumijaa Ofoomisi.

¹ Jaanaa Moocaani iimaaminaa icauhi Antioquiari iicaja Moocaani ijafaño. Jaamou diito jiiibogominaa Bernabe, Simon Civucu onoobo, Lucio cireneobo, Manae onoobo Galilea aivojiiibo Herode* cojivi ifiivuubo, Saulo icamo.

² Jaamo safucu igaivuumo Moocaanima machutimo iimaaqui. Jaamo machutimo Moocaanima ihiimaumaaca Moocaani Gaija nuuhi: Bernabe, Saulo icamisico ijeevadi uudi mudugaacu diitisico toono dudicamaajejaa ucuuhuvaunojaago, noonoro.

³ Jaanegui saatoho jiiibogominaa machutimo Moocaanima ihiimaunobuunati ihusenেকে diitihallivi ificumoro diitisico galluumo.

Jiiibogominaa Chipre Chugaivi Jiiibeguehi.

⁴ Jaamisico Moocaani Gaija agallunegui Bernabe, Sauloma icamisi fuuhi Seleucia cuumivi. Jaamañoti muuairi fuumisi Chipre chugaivi.

* **13:1** Herode Antipa onoobo. Mc 6.14; Lc 3.1; Hch 4 22.

5 Jaamisi Salamina cuumivi #futuudi judiomɪ sinagogajanofaño Moocaani iijico j#beguehicaumisi. Jaamisima Jua Marco onoobo fuuhi diitisico ihamusuqui.

6 Jaamo tuchugairiro efeehecamo Pafɔ cuumivi ifutuuhi. Jahi atyimeumo judiomɔoobo BarJesu onoobo maaimoco. Jaabo bañihicauhi: Uujoho Moocaani iimaaminaafi, nooboro.

7 Jaamaaimo Sergio Paulo onoobo aivoj#bo fanoovaco gaajaabo cojiri icahicauhi. Jaabo ihaivoj#bo cuuhuvauhi Bernabe, Saulo icamisico Moocaani iijico iguubuqui.

8 Jaarunaa tomaaimo griego iijiri Elimas onoobo diitisico jenaauhicauhi ihaivoj#bo imiyaavugujiruneguiha.

9 Jaanegui Saulo icaruubo Pablo onoobo Moocaani Gaija ijeeb#ifaño gahaficin#bo diiboco imino ih#finiciuboro nuuhi:

10 ¿Bañifiraminaafi iji seemene idiicaabo, idiimit#bo miyaano j#heveminaafi idiicaabo! Iticovoji Moocaani j#haico, ¿collihi suufenit#bo ciryu ciryu moon#boro diicahicahi?

11 Jisu ico Moocaani use aamiji dihaalli ico ijaabavequi. Jaabo nihiba seseeqe atyimet#bo diicahi guenene, nooboro.

Jaasumiro cívono diibedi minifutuuno aimuu-faibadi. Jaaneri dud#vi icaubo. Jaanegui saatohoco guiinuubo ihuseti agaayicimoro diiboco isatyequi.

12 Jaanoco ihaivoj#bo aatyimeuboro miyaavuguhi. Jaaboro Moocaani iijico ij#bogonoco uguubuuboro eetyehicauhi.

Pablomi Pisidia Jiinjeri Icano Antioquiavi Ifetehi.

¹³ Jaadi Pablomi ijicamaaimoro Pafu cuumiti ufuumo ifutuuhi Pergevi Panfilia jiinjjevi. Jaamañovi Jua Marco onoobo diitisico ejeevesuuboro uumiuhi dojicuviro Jerusalevi.

¹⁴ Jaanobuunati diitisi Pergeti fatyuuhi Antioquiavi Pisidia jiinjjevi. Jahi judiomi jaguisisumi sinagogajafaño ufuumisiro casivutumisi.

¹⁵ Jaadi Moise tajiba aameneque, bu Moocaani iimaaminaa aameneque icano emeeciudi sinagogaja aivojito atajibaunegui dilluumo: Fañi, fagojibogoma mihicahachijji miyaminaadi jisu mihiimaa, noomoro.

¹⁶ Jaanegui Pablo agañiivuuboro ihuseri faguubo lliivi iicaqui. Jaaboro nuubo: Israel miyaminaa muguubu; amihai tolliro Moocaani jeecivominaa.

¹⁷ Moocaanico amihai Israel cuumiminaa mimiyaavogoobo moheedeeteque icuhi. Jaaboro diitoti ajashuti cuumi eetavuubo siicumifeenevi Egiptori iicausumi. Jaadi toojiinjjeti imityari diitoco iinusuubo.

¹⁸ Jaadi Moocaani miimisiici ticovovi ficabano sicaihigo diitoco jaabiciuhi.

¹⁹ Jaaboro sahuse juugahuseti miicumiiici icano jiinjje miyaminaaco Canaan jiinjjevi ifinisuuboro moheedeeteque ijiinjeneque aciubo.

²⁰ Jaadi cuatro ciento cincuentadi ficabavabuunati diitoco fagominaafeenedi tajibahicaubo. Jaanobuunati Moocaani iimaaminaafi Samuel iicausumi

21 Moocaanico dilluumo aivojiboti diitoco ihaci qui diitoco itajibahicaqui. Jaanegui Moocaani diitoco aci uhi miimi siici fica-banohachuta ticovovi aivojiboti Saul onoboco Sis onobo achico, Benjamin cuumiooboco.

22 Jaadi Moocaani Saulco ihaivojiti gañuhi. Jaaboro aivojiboti Davidco ficuubo. Jaaboti Moocaani nuuhi: Isai achi Davidco atyimehi: Tajeebi onobadi iicaaboco uujoho iimogobadi iicajiiboco, nooboro.

23 Jaabo David iyaachimihaiobou Jesu, Moocaani Israel cuumiminaaco itaajasuqui ificuubo diibo unuubadi.

24 Jaabo Jua Jesu saautinaacaro jibeguehicauhi paryi Israel cuumiminaaco: Minitisuquimaaje amihai eedehefifico mejeevesumoro, nooboro.

25 Jaabo Jua ijibogoco imivucuujino fiitino nuubo: Amihai uco diiborucu, noomoro mehesiciniibo icatihi. Tabuunati saajiibo tajanaanivivi iicaabo. Jaabovi ifototihi diibobadi sihidi jeevahi. Jaabou, diibo tihapaaje duujeque isinaayujiruunova, nooboro.

26 Jaamo amihai tañahabomi Abraham yoto seme mihicamo, tolliro amihafeene siicumimoto Moocaanico mejeecivomo icano. Amihaidi icano jino taajasujibogo.

27 Miïro Jerusaleri iicamo paryi ihaivojitoma Jesuco gaajautihi, Moocaani iimaaminaa aameque fahiiivarero jaguisisumi ifinirumo gaajahicautimo. Jaamoro diitoro Jesuco iguijeniguusumi toohaamefaño onoonoco miyaavusuumo.

28 Toonohalliti agaicaaujirunoco diibovi

aatyimeutinegui Pilatoco dillumo diiboco igaicauqui.

²⁹ Jaamoro diiboti aamefaño onoobadi iicacuumi ihmohobujeti iniitusuumoro ciumo.

³⁰ Jaaruuboco Moocaani guijevafañoti buheete-suui.

³¹ Jaabo gueenene fucuva jafevehicaubo diiboma Galilea jiiñjetei Jerusale cuumivi ufuumovi. Jaamo diito jisumi diiboti miyaminaaco jibeguehicaui.

³² Jaamo miñhai amñhaico mijibeguehicaui iimino jibogoco Moocaani moheedeeteque unuunoco.

³³ Miñhai diito iyaachimihai mihicamedi diibo unuuno miyaavehi Jesuco ubuheetesuubo Salmo onoohaamefaño capítulo dos onoobadi: Ijoho taseemene jifucu uubadiro idiicaabo, noonoro.

³⁴ Moocaani diiboco ifi tuucitino iicaqui ubuheetesuujinoco jilli nuubo. Jaabo ico uujoho aciji Davidco unuunoco, nooboro.

³⁵ Jaabadiro bu Sisalmovi noono: Agaijibo dijeecivominaafi ifico deevesujitihii tuucitino iicaqui, noonoro.

³⁶ Jaabo David isumiotoco imino mooniubo Moocaani onoobadi: Jaabo iguijeveuboco iheedete cojivi ciumo. Jaabo tuuciuihi.

³⁷ Jaanoti Moocaani ubuheetesuubo tuucitihii.

³⁸ Jaanogui fañi, magaaaja diibo Jesufeenedi imiti buusuco amñhaico mijibogonoco.

³⁹ Miñro Moise tajibaco omoonirumo taajatimo iicahicamo paryi Jesuco imiyaavogomo diibofañodi taajaji.

40 Jaanegui imino mehesicini; Moocaani iimaaminaa jilli unuuno amihaihallivi icadino:

41 Memeeci amihai dejecuminaa, majabafiitomoro mifinicini uujoho Moocaani iicaabo amihai mihicasumi sihidi ejeevanoco eetaveji. Jaarunoco saatoho amihaiico ijibogorunoco miyaano menejitirahi, onono.

42 Jaadi Pablomisi inahaboniminaama judiomi sinagogajati ihinuunoco judiomi iicatimo nuuhi: Sijaguisivi jei mihaico siino mijibogo, noomoro.

43 Jaadi Pablomisi jahisivi iinuucuumisi dojicuti fuumo sihidi judiomioto, siicumio miyaavogominaa icamo. Jaamoco diitisi fajinihicauhi: Moocaani imihijiguiinoro mihica, sefano noomisiro.

44 Jaadi sifoo jaguisivi fiiticuujiruno faacuumiro ufuuno Moocaani iijico iguubuqui.

45 Jaanegui judiomi sihidi miyaminaa ufuunoco aatyimeumoro diitohalliti Pabloco jiiheveuhi. Jaamoro Pabloco ejenaumoro dejecuhicaumo.

46 Jaarunaa Pablomisi igototimisi nuuhi: Iticoni amihai judiomico Moocaani iijico mijibeguejirahi. Jaarunoco magaayicitimoro ifinijitino ifima mihicagotahi. Jaanegui amihai cojiti siicumimotojaagoviro mefeeji, noomisiro.

47 Jilli nooboro Moocaani mihaico tajibauhi: Ico ficuuhi faajinijeminaahallivi judiomi icatirumoco gaajasuqui. Amihaifeenedi taajasujibogoco jiinijejinibaacivi galluuji, nooboro.

48 Jaanoco siicumimoto uguubuumoro imo imo minifutuuhi. Jaamoro: Moocaani iiji aivo in-

ihi, noomoro miyaavuguumo, paryi fiivo ifima iicaqui #cicuudimo.

⁴⁹ Jilli paryi toojiinijevi Moocaani iiji j#bogocafutuuhi.

⁵⁰ Jaarunaa judiomi iimaacasiuhi Moocaani iija gaigoomi obocifimoma, tuucuumio gaifimi obocifimo icamoma. Jaamoro ticoniuhi Pablomisico ij#hevemere idaasuno omoonimo. Jaamoro diitisico toojiinijeti gañ#umo.

⁵¹ Jaanoma iicaumisi diitohallivi itihaipaaje jiinico tatacuumisi toono j#bogobadi iicano. Jaamisiro Iconio cuumijaa fuumisi.

⁵² Jaarunaa Cristotaco ejeevesuumo imo imo icauhi Moocaani Gaija ijeeb#nofaño iicaumaño.

14

Pablomisi Iconio Cuumivi.

¹ Jaadi Iconiovi Pablo, Bernabe icamisi judiomi sinagogajafaño fuuhi. Jaamisiro j#beguehicauhi. Jaanoco sihidi miyaavuguumo judiomi griegomioto icamo.

² Jaarunaa saatoho judiomi imiyaavuguutimo siicumiotoco esaayusuuhi inahabomico ij#hevequi.

³ Jaarunoco igototimisi tuucuumivi guenene icaumisi Moocaaniti j#bogomisiro. Jaabo Moocaani iimihuseti ihiimaanoco miyaavugusuhicauhi #fusunoco, sihidi ejeevanehejeque icano omoonihicanofeenedi.

⁴ Jaarunaa tuucuumio miyaminaa dugaaciniuhi saatoho judiomi jaagodi, saatoho minisuminaajaagodi icano.

5 Jaanoma iicamo judiomi, siicuumioto icanu aivojõtoma jicucasiuhi diitoco idaasuno omoonimoro guisibaneri ihaamiqui.

6 Jaanoco Pablomisi agaajaciumisiro gaauhi Lистра, Derbe icanovi, Licaonia jinije uufocono cuminovici cano.

7 Jahi tolliro taajasubogoco jibeguehicaumisi.

Listra Cuumivi Pabloco Guisibaneri Aamimo.

8 Listra cuumivi icaubo saafi ifiivuunotiro igotiibo iicaubo. Jaabo giciniuhi igotiibo itihai iimiutineri.

9 Jaabo Pablo iimaanoco imino guubunichicauhi. Jaanegui Pablo diiboco imino emeeciubo gaajaciuhi: Uujoho buheeji, nooboro imiyaavuguunoco.

10 Jaanegui Pablo sefano nuuhi: ¡Sano ticovoro ditihaihallivi dulleeve! nooboro. Jaanegui sefano casiniivuubo.

Jaaboro igooboro fuubo.

11 Jaano Pablo omoonunoco miyaminaa aatyimeumoro sefano coovadiivuumo Licaonia iijiri: ¡Diosmi, miyaminaa ifibadi ifiivotomoro mojaago niitehi! noomoro.

12 Jaamoro Bernabeque Jupiter neehicaumo. Jaanoti Pabloco Mercurio neehicaumo, diibo jibeguehicauneguiha.

13 Jaanegui Jupiter sacerdote Jupiterque iimehicauja cuumi imegari iicaja abajaabo sivauhi niivimico deecaneri imino iimibachuhicauboro. Jaamisico sihidi miyaminaa diitisico iimomoro jeevivuujirumo iniivimico agaisiraicumoro.

14 Jaanoco iminisuminaatisi Bernabemisi agaa-jaciudi igaachehunoco agallicumisiro jicafutuuhi miyaminaafeenedi coovadiicinimisiro:

15 Amiihai, ¿collihi tolli momoonihi? Amiihaibadiro misi miyaminaatisi, tooneguiiha misi masaahi. Tolli iicaneheje jhovonehejeque mejeevesuqui. Jaamo idiiaboro Moocaani iicaabojaago miminifetequi, niquejeque, jiinjjeque, muuaiñoco icano paryi faabohoco ifiivusuubojaago.

16 Siicijenaha Moocaani paryi cuuminaaco ficuuhi iimogobadi iicaqui.

17 Jaaruubo fahiijivaro: Uujoho iicanoco igaa-jaqui, nooboro imino mooniiibo, niijabaco aigusuubo, basutaaco noovasuubo, mamachujidinoco aciiibo imo imo mihicaqui.

18 Jilli noomisiro diitoco faguumisi. Jaarunofaño suufeniutirumo iniivimico agaisiraicimo diitisico ijeeciivequi.

19 Jaanaa gaseumo judiomi Antioquia, Iconio icanoti. Jaamo tomaño miyaminaaco diitisihallivi abañiimo miyaavugusuuhi. Jaamoro Pabloco guisibaneri aamiuhi. Jaaboco: Fine gujivecuubo, noomoro tuucuumiti buhigovi iguiiyiciumoro gañiijeuhi.

20 Jaabohallivi Cristota igaivuuhi. Jaanaa Pablo agaaniivuboro siino tuucuumifaño fuuhi. Jaano sesevede Bernabema Derbe cuumivi fuumisi.

21 Jaacuumivi taajasujii bogoco jii beguehicaumisi. Jaadi sihidii Cristota iicacuudi dojicuviro uumiumisi Listra, Iconio, Antioquia icanovi.

22 Jaacuumijevî Cristota iicaumoco quehecuto suumîsi. Jaamîsiro fajînihicaumîsi quehecuno miyaavogofaño iicaqui. Moocaani aivojifaño mefeelijimoco idaasuno moonijimo, noomîsiro.

23 Jaamîsiro Moocaani iijanohallivî iquillahutotî ficuumîsi. Jaadî machutîmo Moocaanima iimaahicaumo Moocaanico imiyaavuguumohallivî Moocaani itemequi.

Pablomîsi Siino Uumîhi Siria Jiinjêri Iicano Antioquiavî.

24 Jaanobuunatî fatyuumîsi Pisidia jiinjêfeenedî. Jaamîsi ifutuuhi Panfilia jiinjêvî.

25 Jaamîsiro Perge cuumivî jîbeguehicaumîsi. Jaadî fuumîsi Atalia cuumivî.

26 Toonotî ijicafutuuumîsiro muuairî fuumîsi Antioquiavî iticonî diitîsico Moocaani imihijifañodî idudîcamaaqui ificucuumivî. Jaanoco toono imiyucuumîsi.

27 Jaamîsi Antioquiavî agaseudî igaiyîciumîsi paryî Cristotaco. Jaamîsiro jîbeguehicaumîsi paryî Moocaani diitîsima omoonîhicaunoco judiomî icatîrumedî Moocaani iguhugaco faayîciuhi diito imiyaaveguequi.

28 Jaamañovî Pablomîsi guenenene icauhi Cristotama.

15

Jerusalevî Igaivuumo.

1 Jaasumî saatoho Judeatî Antioquiavî ufuumo inahabomîco ijîbogomo tîconîuhi: Mataajaqui iticonî amîhai meeheque miqutîciji Moise atajîbaubadi, noomoro.

² Jaamoma Pablomisi sihidiro idillucasiumisiro jenaaucasihicauhi. Jaanofeenevi Pablomisico ficuumo saatoho icano Jerusalevi ifeequi minisuminaama, Jerusaleri iicaja Moocaani iija quillahutoma tobogoco ihiimaatequi.

³ Jaamoco Antioquiari iicamo Cristota agalluumo fuuhi. Jaamo fatyuuhi Fenicia jiniije, Samaria jiniije icanofeenedi. Jaamo inahabomico jibogomoro feehicauhi siicumio to icarumo iheedehiijico ejeevesuumoro Moocanico agaayiciumoco. Jaabogoco uguubuumoro sihidi imo imo icaumo.

⁴ Jaanaa Pablomisi Jerusalevi ifutuumisico paryi Cristota, minisuminaa, iquillahuto icamo imo imo diitisico gaayicihuhi. Jaamoco diitisi jibeguehicauhi Moocaani diitoma omoonihicaunoco.

⁵ Jaarunaa saatoho fariseomiototi imiyaavuguumo ujulleeveumoro nuuhi: Imijiruno tolliro judiom iicatumo imiyaavogomo meeheneque miqiticino. Jaamoro mataajibano Moise atajibaubadi iicaqui, noomoro.

⁶ Jaanogui igaiuumo paryi minisuminaa, iquillahuto icamo toonoco ihiimaaqui.

⁷ Jaanoco sihidi ejenaucasihicaunobuunati Pedro aganiivuuboro diitoco nuuhi: Tañahomi, amihairyo magaaajacuuhi iticoni uco Moocaani icihuhi amihafeeneti, taajasujibogoco judiom iicatumoco jibeguequi jaamo imiyaaveguequi.

⁸ Jaabo Moocaani famoo jeebinocoro agaa-jaabo ifusuuhi tolliro diito agaayiciumoco Igaijaco aaciumofeenedi mihaico iicaubadiro.

9 Moocaani diitoco mihaifañoti guinoví ficuutihi. Jaamo jeebinoco niticuubo diiboco imiyaavugumaño.

10 Jaamo ¿collihi amihai mimiyaavogotíhi Moocaani omooninoco? Jaamoro jito imiyaavogomohallivi obocitajibaco mificuuhi, moheedeete, mihai icarumo meheetavejitirunoco.

11 Jaanoco diitobadiro mihai mataajajinoco magajahi Jesucristo imihijifeenedi.

12 Jaanegui famooro illivuumoro Bernabemisi jibogonoco guubuniciumo gaajataco, ajabafiranehejeque icano diitisifeenedi Moocaani omoonihicaunoco siicumiotofeenevi.

13 Jaanoco ihimaauunobuunati Jacoobo nuuhi: Tañahabomi, uco muguubunici, nooboro.

14 Simon Pedro mihaico jibeguehi, iticonibo Moocaani judiomí iicatirumoti iyototi incinoco.

15 Miño jilli noono Moocaani iimaaminaa acaatinuno:

16 Jinobuunati uumiji. Jaaboro siino gañiyciji aacutuujaja David ijaco. Aacutuunoco siino iimibachuuboro eetaveji.

17 Jaano coovoto paryi Moocaanico iguiinequi paryi jinijeminaa tamomoco ijeevequi icano.

18 Jilli noobo Moocaani jinoco agaajasuubo sicijetiro.

19 Jaanegui uujoho amihai nehi: Judiomí iicatimoco gañuhusuno momoonidino iheede-hiico ejeevesucuumoro Moocaanijaagoviro iicacuumoco.

20 Imicuujino aameque macaatinahaamefaño jilli meneejí: Jinita jeevoco deetavucuudino, saatohoba ataabavatimo buhigueejedi

gaigoomi ma icadino, bu asimico udusuucineri amacanisumehejeque duucuudimo, t̃johoco aducuudimo. Jilli noomoro

21 faacuumivariro icamo sĩcjetiro Moise tajĩbaco ĩj̃beguehicamo sinagogajanofaño fahiĩj̃varo jaguisifucuva ticovoociṽi, nuubo Jacobo.

22 Jaanegui minisuminaa, quillahutomihai, parỹ Moocaani iijaminaama ihii maacasiunoro saatohoti ifeenetĩ ic̃uhi. Juda icaruuboco Barsaba eneehicaubo, Sila onoobo aivo diitofeenetĩ imiyaamisĩ iicamisico ic̃umo Pablo, Bernabe icamisima Antioquiaṽi igalluuqui.

23 Jaamoma aameque galluuno: Mĩhai minisuminaa, quillahuto, parỹ monahabomĩ icamo moojico magalluuhi, monahabomĩ judiom̃ iicat̃rumo Antioquiari, Siria, Cilicia icano jiiñj̃eri iicamojaago.

24 Mĩhai muguubuhi jimañotĩ saatoho ofoomovaha am̃haico ihii maari gañuhusuno mooñhicahi m̃hai mataj̃bat̃imo. Jaamo am̃haico mitasuhicahi: Am̃hai meeheque miquit̃ci. Jaamoro Moise ataj̃babadĩ mihica, eneehicamo.

25 Jaanoma mihicamo sabadiro monoomoro moofeenetĩ saatohotĩ mĩhicihi am̃haijaa magalluuqui magaij̃ino nahabomisĩ Bernabe, Pablo icamisima.

26 Jaamisĩ ñihicunofeenedĩ ifiico ficuuhi Jesu-cristo momohall̃ti.

27 Jaanegui am̃haijaago magalluuhi Juda, Sila icamisico. Jaamisĩ am̃haima ihii maamisiro imino am̃haico j̃̃beguejimisĩ.

28 Jilli Moocaani Gaijadi imino, m#haidi imino icano janaanici siinoco am#haico mataj#bat#hi. Jino id#inocoro am#haico meneehi:

29 Ij#nitaco ejeeci#vucuunoco meheetavucuudino. Jaabadiro udusuucineri amacan#sume#hejeque muduudino, t#johoco mahaduudino, saatohoba ataabavatimo jahisihijedi gaigoom#ima icadino. Jilli mihicahachij#i imino momoonij#i. Tah# imino mihica, noomoro.

30 Jaamoco agalluumo fuuhi Antioquiav#. Jaama#nootoco iigaiy#i#ci#umoro toohaameque aci#uhi.

31 Jaahaameque inahabom# emeeci#umoro sihid# imo imo minifutuuhi toohaamefa#o diito ajacusunoco aaty#ime#umoro.

32 Jaam#si Juda, Sila icam#si Moocaani iimaam#naat#si icauhi. Jaama#o inahabom#ico sihid# iij#ri afaj#n#m#siro diitoco quehecutusuuhi.

33 Jaanobuunati gueenene iicauno nijequet# inahabom# diitoco galluuhi: Sajeeb#ma mofoo, noomoro doj#cu#v#ro diitoco agalluumojaago.

34 Jaarunaa Sila toonov#ro fitafutuuhi.*

35 Tolliro Pablo, Bernabe icam#si Antioquiav# fitafutuuhi. Jaamo sihid# saatohoma j#b#ogomoro icahicauhi Jesucristo j#b#ogoco.

Pablo Siino All#n#hi Ij#b#ogotoobo.

36 Jaanobuunati goovacuut#not# Pablo Bernabeque nuuhi: Maha siino faacuumivav# monahabom#ico memeeeci#tequi, #naa mill# iicamo? nooboro.

* 15:34 Sahaamefa#o toversiculoco ficuut#mo.

37 Jaanegui Bernabe satyujirahi Jua Marco onooboco.

38 Jaarunaa diibo diit̄isico Panfliavi ejeevesu-uboro uumiuhi diit̄isico idud̄icamaajeque amusut̄iibo. Jaaneguiha, Pablo diiboco imuguut̄ihi asatyunoco.

39 Jaanoco sihid̄i ejenaucasiunoma iicaum̄isi dugaavocasiuhi. Bernabe Marcoma ij̄icafutum̄isiro Chipre chugaiv̄i fuuhi.

40 Jaanot̄i Pablo Silaco īciuboma fuuhi Moocaani imihij̄ifañod̄i inahabom̄i agalluud̄i.

41 Jaam̄isi fatyuuhi Siria j̄iin̄ije, Cilicia j̄iin̄ije icanofened̄i inahabom̄ico quehecutusum̄isiro Cristotaco.

16

Pablom̄isima Timoteo Gataavehi.

1 Pablo, Sila icam̄isi ifutuuhi Derbe, Listra icano cuuminov̄i. Jahi atȳimeum̄isi miyaavogom̄inaafi Timoteo onooboco miyaavogom̄inaago judiom̄iogo griegooboma iicaugo achico.

2 Jaabot̄i inahabom̄i Listrari, Iconiori icano iicaumo imino iimaahicauhi.

3 Jaaboco Pablo imuguuhi diit̄isima igataavequi. Jaaboro iimeeheque quit̄ic̄isuhi tah̄i iicaumo judiom̄i iimuguujit̄iruneguiha famooro diibo caani griegoobo iicaunoco agaajaumaño.

4 Jaam̄isi faacuumivafañod̄i ufuum̄isi inahabom̄ico j̄ibogom̄isiro feehicauhi Jerusaleri iicaumo min̄isum̄inaa, iquillahuto icamo diit̄isico unuubadi.

⁵ Jaaneri paryi Cristota quehecumo minifutuuhi miyaavogofaño. Jaaneri Cristota fafucuvaaciviro guiraatomoro feehicauhi.

Pablo Macedonia Jiinijeominaafi Gaijaco Atyimehi.

⁶ Jaanaa Moocaani Gaija jibugusuutihii Moocaani iijico Asia jiinijevehi. Jaanegui fatyuumo Frigia, Galacia icano jiinijefeenedi.

⁷ Jaamo ifutuuhi Misia jiinijejinivi. Jaamañoti esamaaiumo Bitinia jiinijevehi ifeequi. Jaarunaa Jesu Gaija imuguutihii.

⁸ Jaanegui Misia jiinijefeenedi sanoticovoro afatyumo ifutuuhi Troa micuvi.

⁹ Jaamañovi Pablo fucu gaijafaño atyimeuhi macedoniaminaafi julleeciniboco. Jaabo diiboco neehicauhi: Macedonia jiinijevehi disaa. Jaaboro mihaico daamusu, nooboro.

¹⁰ Jaanoco Pablo aatyimeunegui mihimibaivo Macedoniavhi mefeequi: Fine Moocaani mihaico coovahi tahii taajasubogoco mijibeguequi, munuuhii.

Pablo Filipino Cuumivi.

¹¹ Jaadi Troa micuti mijicafutuuumoro sanoticovoro mufuumo mihifutuuhii Samotracia chugaivi. Jaano sesevedhi mihifutuuhii Neapolis micuvi.

¹² Toonoti mufuuhii Filipovi Roma cuumi Macedonia jiinijeri iicacuumi imiyacuumivi. Jaamañovi gueenejisuno mihicauhi.

13 Jaamo jaguisifucusumi tuucuumiti jahisivi mufuuhi muuaijinivi tomañovi Moocaanima ihi-imaaniciमाणovi macasivuumoro Moocaani iijico mijibuguuhi gaigoomi igaivuumoco.

14 Jaamotu saafigo Lidia onoogo Tiatira cumiogo. Jaago iiminoono gaachehunoco tifaiba iicacheunoco naajehicaugo. Jaago Moocaanico ejeecivehicaugo mijibogonoco guubunichicauhi. Jaago jeebico Moocaani faayiciuhi Pablo ijibogonoco imino iguubuniciqui.

15 Jaago paryi iijaminaama nitisuquimaaiugo. Jaagoro mihaico neehicauhi: Miyaano uujoho Cristotahe iicahachijji taajafa masaamoro mihi-cava, noogoro mihaico iijavi fiituihi.

16 Jaanaa safoono Moocaanima ihiimaahicaumañovi mufuumo mahatyimeuhi saafigo bagocajaco. Jaagofañoti gaajaciji gaajachicauhi. Jaaneri diigo abajato sihidinihibamico gaayichicauhi diigo agaajacinohallivi.

17 Jaago mihai Pabloma mufuumo dojicuti fuugo coovadiicinigoro: Jito Moocaani caamovohi iicaabo jeecivominaa. Jaamo amihaco taajasu jihaico jibeguehi, noogoro feehicaugo fahijivaro.

18 Jaanofeene Pablo agañuhusuvuuboro dojicuviro diigojaa acafesaavuuboro igaajacijico nuubo: Jesucristo momofenedi ico tajibahi. Diigofañoti diino, nooboro.

Jaasumiro diigoti ihiji iinuuhi.

19 Jaanoco diigo abajato atyimeuhi diigofenedi nihibamico nichicaurumo nichicujitinoma

iicamo Pablomisiko agaayicimoro satyuumo aivojitojaago naajetehasifeenevi.

20 Jaamisico fagominaa imega ifutusuumoro nuumo: Jitisi judiomisi iicamisi muucuumico gañuhusuno ñaa:suvahi ijibegueri.

21 Jaanoco miihai magaayicimoro minisugotih romanomi mihicamaño, noomoro.

22 Jaanoma iicamo sihidi miyaminaa Pablomisijaa sifiratuuhi. Jaanogui ifagominaa tajibauhi igaachehunoco ujjuucumoro diitisiko imeñeri ihaamiqui.

23 Jaamisico sihidi ahaamihicaumoro civojafaño ficuumo. Jaamoro itoomominaafico tajibaumo imino iteemequi.

24 Jaanogui itoomominaafi diitisiko aivo fañoomecufa iicauhimonobafaño cuhufono jihacuui.

25 Jaafucu fucufeene Pablomisi Moocanima ihiimaamisiro Cristo masinoco masivahicauhi. Jaanoco sacivojaminaa guubunichicauhi.

26 Jaanaa imimañobati sefano icivoja nicuta maryibauhi. Jaaneri paryi icivoja guhugano faayanamaaiuhi, bu icivojaminaa sisita ijigaiñehino sinanamaaiuhi icano.

27 Jaanaa itoomominaafi aaicuuboro meeciurunaaca paryi icivoja guhugano faayicinuihi. Jaanoco itoomominaafi aatyimeuboro ihaamigaco guiiyicuihi ifico iinoro igaicaauqui: Paryi fine icivojaminaa gaacuui, nooboro.

28 Jaarunaa Pablo diiboco sefano nuuhi: Milli difico moonidino. Famooro mihicahi, nooboro.

29 Jaanegui itoomominaafi cuugahuco dilluui. Jaaboro goovano jicafutuubo icivojafaño sihidi vivivi iigutuuboro Pablomisigiuiino memuiivutuubo.

30 Jaanegui fañoomecuti diitisico ihinusuuboro nuubo: Aivojitiisi, ¿milli uujoho mooniji niqueje-faño taajaqui? nooboro.

31 Jaanegui diitisi iimusuuhi: Aivojiiho Jesu-cristoco miyaavogo. Jaabo taajahi paryi diijaotoma, noomisiro.

32 Jaamisiro diiboco paryi iijaotoma jiibuguumisi Moocaani iijico.

33 Jaafucuro itoomominaafi diitisico ahaamihicauno tujaavonoco nitiubo. Jaadi paryi iijaminaama nitisuquimaaiumo.

34 Jaadi diitisico iijajaago asatyuboro machusuubo. Jaabo paryi iijaminaama imo imo icauhi Moocaanico imiyaavuguuneri.

35 Jaanaa fucuro ifagominaa sisiminaaco galluui icivoja toomominaafijaago diitisico isinaayuqui.

36 Jaanegui itoomominaafi Pablomisiko nuuhi: Fagominaa uco tajiihahi amisiko sinaayuqui. Jaanegui sajeebii mihiinucu, nooboro.

37 Jaarunaa Pablo isisiminaaco nuuhi: Misi romanomiotisi mihicamisico miyaminaafeenevi ahaamihicamoro. ¿Misiivi iimitinoco aatyimetimoro misico toovono sinaayujirahi? Jaafa iinoro asaamoro misico iinusuvamo, nooboro.

38 Jaanoco isisiminaa ufuumoro ifagominaaco jiibugutuui. Jaanoco romanomiotisi diitisi iicaunoco uguubumoro sihidi iguutumo.

³⁹ Jaanegui ufuumoroo diitisima toonoco iimibachujeumoroo diitisico iinusuumo. Jaamoro diitisico: ¿Jiicuumiti collihi mufuucuutih? nuumo.

⁴⁰ Jaadi icivojafañoti ihiinuudi Lidia onoogo iijajaa fuumisi. Jaamisiro inahabomico emeecijeudi diitoco equehecutusumisiro tuucuumiti fuumisi.

17

Tesalonica Cuumivi Ñaaivomo.

¹ Jaanaa Pablomisi Silama ufuumisi Anfipoli, Apolonia icano cuuminofeenedi afatyumisi Tesalonica cuumivi ifutuuhi judiomis sinagogaja icamañovi.

² Jaajafaño Pablo ijeevamaje iicanicibadi sinagogajafaño feehicauhi mijaguisici, sajaguisi idino fucuva diitoma iimaahicaubo.

³ Jaabo Caatinihaamefañodi diitoco jibeguehicaubo Cristo idaasuno iicauboro iguijeevebe ubuheeteunoco. Jaaboro diitoco neehicaubo: Diibo jaani Jesuco uujoho amihhaico jibeguehicaui. Jaabo diibo Cristo, nooboro.

⁴ Jaanoco saatoho judiomiti imiyaavuguumoro Pablo, Sila icamisijaa minifutuuhi, tolliro sihidi griegomi Moocaanico ejeecivehicaumo miyaavuguuhi, bu sihidi ajashutino obocifino gaigoomi miyaavuguuhi icano.

⁵ Jaanoma icamo judiomis imiyaavuguutimo ataaquivuumoro iimitino gaifimico iigaiyicuumoro tuucuumico gañuhusuno ñaaismo. Jaamoro Jason onoobo iijaco cabociumo Pablo, Sila icamisico agaayicimoro miyaminaaco ihaciqui.

⁶ Jaarumo Pablom̄isico aatyimeutinegui toojao abajaabo Jason onooboco satyuumo saatoho inahabom̄ima tuucuumi aivojitojaago. Jaamoro sefano coovadiivuumo Pablom̄isiditi: Jito faajiinijequere rugueenimoro efeehecamo juu gasecuuhi.

⁷ Jaamoco Jason iijafaño ficuuhi. Jaamo famooro romano aivojibo* tajibaco imino moonitimo: Sifi aivojibo icahi Jesu nehecamo, noomoro.

⁸ Jaanoco paryi miyaminaa aivojito icamo uguubuumoro sihidĩ ñaaivuumo.

⁹ Jaanogui Jason, bu saatoho icamo fagomijaago inihibamico ificumoro iinuuhi.

Pablom̄isi Silama Berea Cuumivi.

¹⁰ Jaasumiro inahabom̄i Pablom̄isico fucu Berea cuumivi galluuhi. Jaadi tahi ifutum̄isiro judiom̄i sinagogajafaño fuuhi.

¹¹ Jaamo tomaño judiom̄i Tesalonica cuumiri iicaumo janaan̄ici imihuseuhi. Jaamaño Moocaani iijico imino agaayiciumoro fafucuvaaciviro Caatinihaamefaño onoonoco ifinichicauhi: ¿Naa miyaanoco m̄ihaico noomisi? noomoro.

¹² Jaamoro sihidĩ saatoho diitoti miyaavuguuhi. Tolliro griegom̄iti sihidĩ gaigoom̄i obocifimo miyaavuguuhi, bu sihidĩ gaifiimi icano.

¹³ Jaanoco Tesalonicao judiom̄i Pablo tolliro Bereavi Moocaani iijico ijibogonoco uguubuumoro tahi fuuhi. Jaamoro tomaño miyaminaaco ñaāisutuuhi.

* **17:7** Cesar onoobo.

14 Jaarunaa Bereari iicaumo inahabomi Pablocogoo vano galluuhi muuaijinivi ifeequi. Jaanoti Sila, Timoteo icamisi Bereavi fitafutuuhi.

15 Jaamo Pabloma ufuumo diiboco satyuuhi Atena cuumivi. Jaamo uhuumiumoco Pablo nuuhi: Sila, Timoteo icamisico mijibogo goovano tajaa isaaqui, nooboro.

Pablo Atena Cuumivi Icahi.

16 Jaabo Pablo Timoteo, Sila icamisico Atenati ootomoobo atyimehicauhi faacuumifañoro injinita iicanoco. Jaaneri sihidi idasuvehicaubo.

17 Jaanoma iicaabo judiomi siicumimoto Moocanico ejeecivehicaumoma sinagogajafaño iimaahicaubo. Jaabadiro fafucuvaaciviro goohasinofaño iicamoma ihiimaaboro feehicaubo.

18 Jaanoti saatoho gaifimi epicureo onono jibogoco nisiquimaaihicaumo. Jaanoti saatoho estoico onono jibogoco nisiquimaaihicauhi. Jaamo ticoniuhi Pabloma ihiimaamo. Jaamoro saatoho neehicauhi: ¿Milli fine mihaico neejiruubo, jaani ihiimaafifiibo? noomoro. Jaanoti saatoho neehicauhi: Fine siomo diosmi jibogominaafi, neehicauhi Pablo Jesu ubuheeteunoco ijibeguehicauneguiha.

19 Jaanoma iicaumo diiboco satyuumo Areopago onobaivi: Mihaico dibogo jino bojibogoco isivanoco.

20 Magaajatinehejeque mihaico dibeguehica, ¿milli icanehejeque neehicahi? noomoro.

21 Jaamo atenaminaa, siicumijeoto icamo jinejebaco moonitimo toono iimaariro icahicaumo bohonoco uguubuuneriro.

22 Jaanegui Pablo Aeropagobaivi diitofeeneti ujulleveuboro nuuhi: Amihai atenaminaa diosmi jeecivominaa mihicamo.

23 Mihiro amihai diosmico mejeecivehicamañehejedi afatyooobo samañovi atyimehi, jilli noonoro acaatinicininoco: Dios Agaajaratiboco, onoonoco. Mihiro diiboco gaajatimo mejeecivehicaaboti jino uujohe iimaahicahi.

24 Jaabo diibo Moocaani jiinjeweque paryi fanoova icanoco eetavuubo. Jaabo jiinije, niqeweje icano abajaabo. Jaabo miyaminaa eetavotajafaño icatibo, miyaminaa jeecivo sefari icatibo,

25 jinejete cuujivaachutibo icano. Jaabo mihai famoocoro fiivoco acibo, guibuhubaco majaguisiqui acibo, fanoovaco acibo icano.

26 Jaabo miyaminaaco saafi tijotiro faacuumiva miyaminaaco fiivusuubo fanoojiinjehalliviro iicaqui. Jaaboro jino paryi mihicajisumije, mihicajimañeje icanoco ohoovooboro ficucuubo.

27 Jaamo Moocaanico miguiinehi dudivi mahatyimequi famoova cojiti tehesijitiruuboco.

28 Jaabo Moocaanifeenedi mihiguehi, mihicahi. Tolliro amihai poeta caatiniminaafi: Mihai Moocaani yoto, nooboro, unuubadi.

29 ¿Milli bu Moocaani yoto mihicamo mehesamaajirahi, Moocaani oro eetavota, nihibami eetavota, guisi eetavota icano iicanoco? Jilli gaifiimi: Jilli fine jeevaabo, noomoro ijeebifañodi esicinimoro eheetavonoco.

30 Siicijenaha miyaminaa gaajatimo iicaunoco Moocaani aatyimetibobadi icauhi. Jaanoti jisumi Moocaani paryi fahigova miyaminaaco tajibahi iimitico ijeevesuqui.

³¹ Jaabo Moocaani oovicicuuhi miyaminaaco ijaadaco aacijifucuco. Jaafucugui saafico ificubofeenedi miyaminaaco miyaajiri jaadusujiibo. Jaanoco diibo guijevfeenetì ubuheeteunofañodi Moocaani gaajasucuhi, nooboro.

³² Jaanoco diito miguijevenebuunati siino mubuheetejinoco uguubuumoro saatoho diiboco dejecuuhi. Jaanoti saatoho nuuhi: Jei cusumihacho siino toonoti muguubuji, noomoro.

³³ Jaanoma iicaabo Pablo diitoco jeevesuhinìuhi.

³⁴ Jaarunaa saatoho imiyaavuguumo diibo dojicuti fuuhi. Jaamofaño icaubo Dionisio Aeropagobaivi efeeefimo bociiibo iicaubo, bu tolliro saafigo gaigo Damari onoogo, bu saatoho icamo.

18

¹ Jaanobuunati Pablo Atena cuumiti fuuhi Corinto cuumijaago.

² Jahi atyimeubo saafi judiomioobo Aquila onoobo, Ponto jiinjjeoboco, bohonoro mogaima Pricila onoogoma Italia jiinjjetì asaaumisi gaseuhi. Tahigo aivojiiibo Claudio onoobo iinusuuhi paryi judiomico Roma jiinjjetì ifeequi. Jaamisico Pablo baatuuhi.

³ Jaabo diitisi ududicamaaiño yomonocoro bu dudicamaahicauhi carpa iijano eetavoco. Jaanegui diitisisima fitafutuubo sano idudicamaaiqui.

⁴ Jaabo Pablo fajaguisivaviro sinagogajafaño feehicaubo. Jaabo diitoma ihiimaaboro judiomì, griegomì icamoco miyaavugusuhicaubo.

5 Jaanaa Sila, Timoteo icamisi Macedonia jiinjetei asaaumisi gaseunaa Pablo judiomico ijibogohigoviro icacuuhi diitoco foovono neehicaubo: Diiburucu Jesucristo amihai meteemehicaabo, nooboro.

6 Jaarunaa diito ticovauhi diiboco ijihavemere idicunoono onoomo. Jaanoma iicaabo Pablo diitojaago igaachehuco gaivirisuubo diitoco ejeevesuno jibogobadi iicano. Jaaboro diitoco nuubo: Amihai tijoho amihaihahiviro icaji, tahallivi icajitino. Jisumitiro judiomiiicatimojaagoviro fuucuuji, nooboro sinagogajati iinuubo.

7 Jaaboro Justo onoobo Moocaanico ejeevehicaubo iijajaa fuubo sinagogaja uufequeriro iicaujajaago.

8 Jaarunaa Crispo onoobo sinagogaja aivojibo Jesuco miyaavuguuhi paryi iijari iicaumo iyotoma. Tolliro bu sihidi Corinto cuumiminaa uguubuumoro miyaavuguumo. Jaamoro nitisuquimaaiuhi.

9 Jaanobuunati Jesu, fucu gajafeenedi Pabloco nuuhi: Diiguetejirahana, suufenitibo dibogo.

10 Ima uujoho icahi, mihaiñooba ico milli moonijitihii, jicuumiri sihidi tamiyaminaa iicamaño, nooboro.

11 Jaanoma iicaabo Pablo fitafutuuhi Corintovi saficaba, sificabatifeenedi icano Moocaani iijico diitofeenevi jibogooboro.

12 Jaarunaa Galion onoobo Acaya jiinjeveri aivojiboti iicaudihivi. Judiomiijicucasiumoro Pabloco satyuumo ihaivojibo itajiba icagahalliri giciniubojajaago.

13 Jaamoro diiboco nuumo: Jaani miyaminaaco miyaano nuusuuboro feehicahi Moocaanico si-ibadiro ijeeceivequi tajibafa onootibadi, noomoro.

14 Jaanegui Pablo iimaacuujirunaa ihaivojibo Galion onoobo judiomico nuuhi: Jaani imitino iicaaboro sitaaco imooniruva amihai judiomonoonoco miyaano uujoho guubunicijirahi.

15 Jilli ticovo iimaano, bu ticovo momonoro, bu jilli amihai tajibaro icano iimaanoco: ¿Milli bu uujoho moonijirahi? Tah amihairyo mi-himibachucasi imogotih uujoho tonehejeri ihi-imaanoco,

16 nooboro diitoco tomañoti galluubo.

17 Jaanoma iicamo paryi griegomi, sinagogaja aivojibo Sostene onooboco agaayicumoro aamumo Galion imefeene. Jaarunoco Galion milli nuutih.

Pablo Siino Uumih Antioquiavi.

18 Jaanobuunati Pablo toonovi gueenene icauhi. Jaadi inahabomico ifitacuuboro Pricila, Aquila icamisima fuumo Cencrea cuumivi. Jahigo iinigaico cidaubo Moocaani unuunoco ihifutusuqui. Jaadi ijicafutumoro Siria jiinjjevi muuairi fuumo.

19 Jaamo Efeso cuumivi ifutuudi Aquilamisico ificuhinuboro sinagogajajaago fuubo. Jaaboro judiomima iimaahicaubo.

20 Jaaboco inahabomi fiituihi. Jaarunaa diibo imuguutih.

21 Jaaboro diitoco ifitacuubo nuuhi: Moocaani iimogohachiji siino uumiji, nooboro fuucuubo Efesoti.

²² Jaabo Cesarea micuvi ifutuudi Jerusalejaa fuubo Moocaani iijaminaaco idillutuubo. Jaadi Antioquiavi fuubo.

²³ Jaanobuunati gueenene nijequeti tuucuumiti fuubo siino dojicuviro. Jaabo Galacia, Frigia icano jiinije cuumineri iicamo Cristotaco quehecutusu-uboro feehicauhi.

Apolo Onoobo Efeso Cuumivi Jibeguehi.

²⁴ Jaasumi Efeso cuumivi gaseubo Apolo onoobo judiomioobo Alejandria cuumioobo iicaubo. Jaabo Caatinihaamefaño onoonoco imino agaajauboro jibeguehicauhi.

²⁵ Jaabo imino jibogociniuhi Moocaani jihaiti. Jaabo imo imo foovono Jesuti jibeguehicauhi Jua niticoro gaajauruubo.

²⁶ Jaabo Apolo sinagogajafaño quehecuno jibeguehicauhi. Jaanoco Pricilamisi uguubuumisiro iijajaago diiboco asatyumisiro imino jibuguuhi Moocaani jihaiti.

²⁷ Jaabo Apolo Acaya jiinijevi uufuujinegui inahabomi aamusumoro diibedi aameque caatiniuhi. Tah iicaumo Cristotaco ihaciqui diiboco imino igaayiciqui. Jaabo Acayavi ifutuudi sihidi amusuhicaubo Moocaani imihijiri imiyaavuguumoco.

²⁸ Jaabo mityano judiomico miyaminaafeenevi taajahicaubo, Caatinihaamefeenedi diiburucu Jesu, Cristo iicanoco diitoco jibogoobo.

19

Pablo Efeso Cuumivi.

¹ Apolo Corinto cuumivi iicaunaaca Pablo ifagajinofeenedi ofoocinijiri fuubo Efesovi. Jahi atyimeubo fiivaamova Cristotaco.

² Jaamoco dilluubo: ¿Amihai Moocaani Gaijaco magaayiciuhi mimiyaavuguusumi? nooboro.

Jaanegui diito iimusuhi: Mihai magaajatih i Moocaani Gaijaco magaayicinoco, noomoro.

³ Jaanegui siino Pablo diitoco dilluuhi: ¿Coyomo nitico jana amihai magaayiciuhi? nooboro.

Jaanegui iimusumo: Eti bu Jua initunoco, noomoro.

⁴ Jaanegui Pablo nuuhi: Jua miyaminaaco nitihicauhi iheedehefifico ejeevesuno jibogobadi iicanoco. Jaabo tolliro bu neehicauhi tabuunati asaaboco mimiyaavegueji neehicauhi Jesuditi.

⁵ Jaanoco uguubuumoro nitisuquimaaiuhi Jesu-cristo momofeenedi.

⁶ Jaadi Pablo ihuseque diitohallivi ificuuneri Moocaani Gaija diitohallivi niituuhi. Jaaneri diito sijijeri iimaumo. Jaamoro Moocaani iijico jibeguehicaumo.

⁷ Jaamo paryi fahuseeci motihaiti miimisicidimou.

⁸ Jaabo Pablo toonovi minihibaci, sanihiba icanohachuta sinagogajafaño feehicauhi nihicugotibo miyaminaaco jibeguequi. Jaabo ihiimaaboro miyaminaaco miyaavugusuhicauhi Moocaani aivoji iijico.

⁹ Jaarunaa saatoho mityano ifico eesicinimoro miyaavuguutih. Jaamoro Jesu jibogoti miyaminaafeenevi imitino iimaahicauhi. Jaanoma iicaubo diitoti sihigovi fuubo. Jaaboro Cristotaco hicuboro satyuubo Tiraano onoobo

aameneque ijibequelicajafaño. Jaamoma
fafucuvaaciviro iimaahicaubo mificabaci
ticovovi.

¹⁰ Jaamaño paryi Asia jiinijeri
iicaumo Moocaani ijico guubuuhi Jesuti
ijibeguehicaunoco judiomi, bu judiomi
iicatimeheje icano.

¹¹ Jaabo Pablofeenedi Moocaani sihidí ejeevano
mityaco moonihicauhi.

¹² Jaamaño filluchehuno, bu gaachehuno
icaruno diibo ifivi ijivonehejeque asatyeneri
iguihuvameheje buheehicauhi, bu iimitino ijimi
diitoti iinehicauhi icano.

¹³ Jaarunaa saatoho judiomi gaifimi
iguefifimo: Mihai ijimico magañifihí, noomoro
feehicauhi. Jaamoro Aivojibbo Jesu momoco
nisuumo iimitino ijimico igañiqui.

¹⁴ Jillí moonihicaumo sahuse juugahuseti
miimisici idimo icamo saafi Esceva onoobo
seeme. Jaabo judioobo, sacerdotemi aivojibbou.
Jaanofeene safoono ijico nuumo: Ico matajibahi
Pablo ijibeguehicaabo Jesu momofeenedi saafiti
dihinequi, noomoro.

¹⁵ Jaarunaa diitoco ihiji iimusuuhi: Jesuco uu-
joho gaajahi, tolliro Pabloco gaajacuuhi icano.
Jaanoti nacu mijoho amihai? nooboro.

¹⁶ Jaasumiro ihijima iicaubo diitohallivi
tigaifiivuuhi. Jaaboro diitoco guinonubo sefano
diitoco ahaamiboro ijatí gaasuubo diitoco
utujaacuuboro sicaimhejeque.

¹⁷ Jaanoco paryi Efeso cuumiri iicaumo judiomi,
bu judiomi icatimo icano agaajaumoro sihidí igu-
iui. Jaamoro Jesu momoco sihidí imehicaumo.

18 Tolliro bu sihidi imiyaavuguumeheje iticoni imitino iicahicaunehejeque jibogomoro saahicauhi.

19 Jaabadiro bu sihidi apichuco ihiimaahicaumo ihapichuno aameneque isivaumoro miyaminaafeenevi jigasuhicauhi ijaada cincuenta mildino ticovovi nihibami icanoco.

20 Jilli Moocaani iiji giraatonoro feehicauhi imityafeenedi.

21 Jaanobuunati Pablo fuuguuhi siino Macedonia, Acaya icano jiinijejaago. Jaamañoti Jerusalemi fatyuguubo. Jaanobuunati tolliro Roma cuumivi feeji, nuubo.

22 Jaaboro Macedoniavi galluubo Timoteo, Erasto icamisi ihamusuminaatisico. Jaanobuuna diibo Asia jiinijevi ifitafutuubo tomañovi guenenene icauhi.

Efeso Cuumivi Ñaaismo.

23 Tusumi sihidi ñaaismo Jesu jibogoti.

24 Saafi Demetrio onoobo Jesuco iimogotiboro miyaminaaco fajiniubo Jesujaagodi iicatimo iicaqui. Jaabo nihibamiri eetavehicauhi diosa Diana onoogo* iija jinitagayinoco. Jaaneri sahomonocoro diibobadi ududicamaaimo sihidi nihibamico gaayicahicauhi.

25 Jaamoco paryi sano iigaiyicuboro nuubo: Amihairyo magajahi jidudicamaajehallivi sihidi mihai nihibamico magayicahicanoco.

26 Jaano icanaaca amihairyo maatyimemere muguubuhicacuuhi diibo Pablo: Miyaminaa eetavomo diosmi icatimo, nooboro efehicanoco.

* 19:24 Griego iijiri, Artemis onoogo.

Jaamaño miyaminaaco: Miyaano, nuusuuboro feehicaabo. Jaano jiicumiviro icatino fahigovaviro jino Asia jiinjjevi.

²⁷ Jaamaño mududicamaaje gañicafeteji. Jaabadiro bu sihidi ejevago diosa Diana jeecivo iija ibocima chahacuuji. Jaadi jilliti diigoco bocigucuujitirumo paryi Asia jiinjjeminaa, bu paryi jiinjjeminaa icamo ejeecivehicarugoco, nooboro.

²⁸ Jaanoco uguubuumoro, sihidi sifiratuuhi. Jaamoro sefano coovadiivuumo: ¡Imino diica Diana efesioni aivojigo idiicago! noomoro.

²⁹ Jaaneri faacuumiro añaavumoro Gayo onoobo, Aristaco onoobo icamisi macedoniaotisi Pablo gataavominaatisico agaayicumoro satyuumo sinehejeque ihiimaaqui iigaivojafaño.

³⁰ Jaanegui Pablo diitojaa fuujirahi miyaminaama iimaaqui. Jaarunaa Cristota diiboco galluutih.

³¹ Jaabadiro bu saatoho Pablo nahabovaminaa Asia jiinije aivojito iicaumo saatohoma jibogoco galluuh: Diitofaño feediibo, noomoro.

³² Jaanohachuta iigaivuumo coovadiicinihicauhi saatoho siibadi onono, saatoho siibadi onono icano ñaacinihicaumo. Jaanoco sihidi samañooto gaajautimo jinejefiri fine iigaivuunoco. Jaamoro sicamañehejeque coovadiinamaaihicaumo.

³³ Jaanegui diitofeeneri iicaumo Alejandro onooboco tonoti imino jibuguumo. Jaamoro judiom diiboco chimucumoro satyuuhi miyaminaama diitohallivi ihiimaaqui. Jaanegui imiyaminaaco ihuseri faguuruubo illivequi.

34 Jaarunaa Ihalejandro judiomiyooobo iicaunoco agaajaciumoro sefatuumo janaaniviro famooro ocoovadiinamaaiumo, siino minooci nihiba oovo ticovoocivi: ¡Imino diica Diana efesiomi aivojigo idiicago! noomoro.

35 Jaamo illivvuidi tuucuumio aivojito nahaboniminaafi miyaminaaco nuuhi: Efeso miyaminaa, miro famooro miyaminaa gaajahi jicuumivi sihidi ejevago diosa Diana caamoti Mercurio onoobo† iicahigoti ihiji iniituugoco. Jaago iija abajacuumi Efeso.

36 Jaanoco bu ¿mijoho tuunamaajirahi? Jaanogui millivucu. Jaamoro imino esamaaitimoro siibadi momoonidino.

37 Miro jitiisi gaifimisico amihai misivahi amihai diosa Dianati imitino omoonimisiro idicuno ihiimaatimisico.

38 Jaanoti Demetrio, bu diiboma ududicamaahicamo icano sitahallivi ihiimaajihachijiji jaafa fagominaama toneheje imibachujafaño toonoco iimaamo iimibachucasiqui.

39 Jaanoti sinehejeque mihigaivomoro mihi-imaajihachijiji aivojito atajibanicibadi iminoro mihigaivomoro mihiimaa.

40 Jilli ñaamoro mihicamaño jimaño jiiñije aivojibo mihaiditi imitino neejirahi. ¿Jaanoco milli mihai mihiimusujirahi jino mañaainoti? nooboro.

41 Jilli nooboro diitoco llucarubo.

† 19:35 Sahaamefaño ficuumo Jupiter. Jaanoti sihaamefaño imo-moco ficuutimo.

20

Pablo Macedonia Jiinije, Bu Grecia Jiinije Icanoco Meeciiboro Fuuhi.

¹ Jaamo illiivuudi Pablo Cristotaco coovaubo ijibeguequi. Jaaboro diitoco ifitacuuboro fuucubo Macedonia jiinijevi.

² Jaabo paryi Macedonia jiinijeotoco emeciiboro, equehecutusuuboro icano fuuhi. Jaadi ifutuubo Grecia jiinijevi.

³ Jahigo icaubo minihibaci, sanihiba icano. Jaadi meenegari fuujiruubo Siria jiinijevi. Jahigo judiom diiboco agaicaauguunoco agaajaciuboro dojicuviro Macedoniavi uumiubo siino.

⁴ Jaaboma gataavuumo Sopater onoobo Berea cuumioobo, bu Aristacu, Segundo icamisi Tesalonica cuumiotisi, bu Gayo, Timoteo onoomisi Derbe cuumiotisi, tolliro bu Tiquico, Trofimo onoomisi Asia jiinijeotisi icano.

⁵ Jaamo imegavi ufuumoro ifutuumo Troa micuvi mihai Pablomima mihicaumoco iteemetequi.

⁶ Jaadi jari mihai ijicutaama achahano maahuno, jibaimobuunati, Filipo cuumiti meenegari mufuuhi. Jaamo sahuse fucuvati Troa micuvi mihifutuuhi. Jahigo sajaguisi toono mihicauhi.

Pablo Troa Micuco Meecituubo.

⁷ Jaanaa jaguisibuunati Cristota igavuumo panco iquisicuqui. Jaanaa Pablo ufuucujinegui jibogooboro fucuvuubo.

⁸ Jaamo igaiciniuhi caamo mecufaño sihidi cuugahuno aachicinihigo.

⁹ Jaanaa saafi sicafefi Eutico onooḃo ḡiciniuhi iventanavi. Jaanaa Pablo gueenene ijiiḃugumaño sihidii diiboco cigara aivuuhi. Jaaneri icigauḃo tercer pisotii caamotii acutuuhi. Jaaboco gañiiyicimo chuumucuuboco.

¹⁰ Jaanegui Pablo iniituuboro diiboco ihiibiciuhi. Jaaboro nuubo inahaboniminaaco: Mihiguetedino. Jaanii buheebe, nooboro.

¹¹ Jaadi Pablo caamo ufuuboro ipanco iquisicuboro iifunoco machumo. Jaanobuunatii siino ihiimaaboro seseveubo. Jaadi fuubo.

¹² Jaanaa isicafefico satyuumo buheecuuboco. Jaaneri famooro sihidii imo imo icauhi.

Pablo Troa Micutii Mileto Cuumivii Fuuhi.

¹³ Jaanaa miḃhai imegavii mufuuhi meenegari Ason cuumivii toonotii Pabloco meteemequi, diibo jiiḃhairi asaajiiboco.

¹⁴ Jahii diiboco mahatyimedi Asontii meenegari saano mufuucuhi. Jaamo Mitilene cuumivii miḃifutuuhi.

¹⁵ Jaano sesevedii Quio cuumi cojidii mafatyuhi. Jaano sifucutii Samo micuvii miḃifutuumo majaguisiihi Trogilio cuumivii. Jaano sifucutii miḃifutuuhi Mileto cuumivii.

¹⁶ Jillii momooniiuhi Pablo gueenene Asia jiiinijevii icanoco iimuguutiiḃmaño Efeso cuumivii footiiḃo iicaqui goovano Jerusalemii ihifetequi, tahii Pascua jiiḃbaimoco ifatyequi.

Efesovii Pablo Moocaanii Iija Quillahutoco Jiiḃbeguehi.

¹⁷ Jaabo Mileto cuumitii Pablo cuuhuvauhi Efesojaagovii Moocaanii iija quillahutoco.

18 Jaamo asaaumoco Pablo nuuhi: Am#hairyo magajahi Asia jiinjivi icausumi iicahicaunoco.

19 Muro fahijivaro am#haifeenevi icahicauhi Aivojibo Jesuco jeecivooboro: Uujoho sihidi gaajahi, nootibo. Jilli icahicauhi sihidi idaasuno icahicauhi judiomu uco aamigueneri tahaalli tofaihuco filluuboro.

20 Jaarunaa suufenitibo jibeguehicauhi am#haidi iiminoco miyaminaafeenevi, bu tolliro iijanofaño icano.

21 Judiomico, bu tolliro judiomu icatimoco icano jibogoboro neehicauhi: ¡Am#hai eedehefifico mejeevesu Moocaani imefeenevi! ¡Jaamoro Aivojibo Jesucristoco mimiyaavogo! nooboro.

22 Jaabo jisumi uujoho Jerusalevi feeji Moocaani Gaija tajjibari, tahigo uco omoonjinoco gaajatiboro.

23 Jaarunaa Moocaani Gaija uco faacuumivavi jibogoboro neehicahi: Hijo Jerusalejaago idaasuno civojafaño diicaji, nooboro.

24 Jaarunoco uujoho esamaaitihi. Tafico gajitihhi, id#nocoro imeguehi tajjhai niquejevi #fotonoco, bu tolliro uco Aivojibo Jesu imino jibogoco atajjibahinino Moocaani imihuseti jibogonoco imivequi icano.

25 Jisumi gaajacuuhi uujoho saatohobati am#haifeenevi Moocaani aivoji iijico jibogomoti siino uco mahatyimecujitinoco.

26 Jaanegui jisumi uujoho am#haico neehi: Am#hai imiti jaadaco jisu am#haihalliviro icacujino, tahallivi icacujitino.

27 Jilli am#haico jibeguehicahi paryi Moocaani iijico tuunamaaitibo.

28 Jaanegui amiihairyo mehesicini. Tolliro imino motoomo igaivominaaco Moocaani Gaija amiihaico tajibauhi diitoco meteemequi atajibaunoco. Aivojibo Jesu imiyatijeheri diitoco ajaaducumoco.

29 Jaanoti bu gaajahi uujoho, ofoonobuunati saatoho amiihaifeenevi gaseji amiihaico ifinisiqui jicu ovejamico ifinisunicibadi.

30 Miïro amiihaifañoti saatoho agañiivomoro jibeguejimo sicamañejejeque miyaanobadi, toonoguinodi amiihai mimiyaavogonoco mejeevesuqui. Jaanegui mehesicini,

31 majabajeevedino mificabaci, saficaba icano ticovovi paryi amiihaico fafucuvaaciviro tahaalli tofaihuco gañiboro jibeguehicaunoco.

32 Jaanegui jisumi tañahabomi Moocaanima mihica. Diïbo imihiji jibogoco mehesicini. Jaano toonofenedi sefano mihicahi, jaano amiihaico Moocaanico ejeecivehicamofeenevi ificiqui.

33 Uujoho saatoho nihibamico, gaachehuco icano imeguehinitihi.

34 Amiihairyo magaajahi tahuseri ududicamaaiboro ucuujivaachunoco icihicanoco, tolliro bu uuma icamedi icihicanoco icano.

35 Miïro saicino amiihaico jibeguehicaahi jilli mududicamaaiqui. Jaamoro ucuujivaachuuboco tooneri mahamusuqui Aivojibo Jesu unuubadi: Imicani icaabo sitaaco aacibo, toonoco agaayicibo janaanivivi, unuubadi. Jaanoco mehesicini, nooboro.

36 Jaaboro ememuivuboro diitoma Moocaanima iimaaubo.

³⁷ Jaadi famooro Pabloma ihiiɓiɓicasiuumoro taaumo,

³⁸ sihidi #daasuvumoro Pablo diitoco: Ofoodi uco mahatyimecujitihi siino, unuuneri. Jaamoro diiboco ficujeumo meenegafaño.

21

Pablo Fuuhi Jerusale Cuumivi.

¹ Jaamo monahabomico mejeevesuumoro meenegari sanoticovoro mufuuhi Cos onoochugaivi. Jaano sifucuti Roda cuumivi. Jaamañoti Patara cuumivi mihifutuuhi.

² Patarati Fenicia cuumijaa ufuugaco mahatyimeugari mufuuhi.

³ Jaamo mafatyuumo mahatyimeuhi Chipre onoochugaico monaninaagonovi iicachugaico. Jaamo mufuuhi Siria jiinijevɓi Tiro cuumijaago sinehejeque ificutuugari.

⁴ Jaamo tahi Cristotaco mahatyimeuhi. Jaamoma toonovi mihicauhi sajuguisi ticovovi. Jaamo diito Pabloco j#buguuhi Moocaani Gajjari: Jerusalevi feejirahana, noomoro.

⁵ Jaadi tojaguisi ifiniudi mufuumo famooro mogaimima, isemema icano mihaico ficutuumo. Jaamo mihifutuhi tuucuumijinivi. Jaamoro jiinigaibaahohallivi mememu#namaaiuumoro Moocaanima mihiiamauhi.

⁶ Jaamoco mifitacuumoro mijicafutuhi meenegafaño. Jaanoti diito dojicuviro uumiumo iijano-jaago.

7 Jaamo Tiro cuumiti mufuumo mihifutuuhi Tolemada cuumivi. Jahi monahabomi Cristotaco midilluhi. Jaamo diitoma mihicauhi safucu ticovovi.

8 Jaano sifucuti mihai Pabloma mufuumoro Cesarea cuumivi, Felipe Cristo iiji jhibogominaafi iijafaño mijicafutuuhi, sahuse juugahuseti miimisiici idinomoobo diaconomiobo iijafaño.

9 Jaabo Felipe igueenemehejedimo iseemema icauhi sano gaigoomiro atajevatimo. Jaafigueje Moocaani diitoco onoonoco iimaahicauhi.

10 Jaamo mihai toono fiiva fucuva mihicau-naaca, Moocaani iimaaminaafi Agabo onoobo Judea jiniyeti gaseuhi.

11 Jaabo mihaico emeciboro Pablo niivigai meeheque iciuhi. Jaaboro toomeeheri ifico itihaiño, ihusene icanoco isisiuboro nuuhi: Moocaani Gaija jilli neehi: Jerusalevi judiomi jimeehe abajaabo ofooboco jilli sisiji. Jaamoro siicumiotoco acijimo, nooboro.

12 Jaanoco muguubumoro Pabloco munuuhi, Jerusalevi ifootiqui.

13 Jaarunaa Pablo iimusuuhi: ¿Collihi uuri mataahi, uco mihidaasuvusuqui? Jaarunoco uujoho iguitihi uco isisimoro agaicaaujinoco Aivojibo Jesu momohalliti, nooboro.

14 Jaanoco gaajacuruubo imuguuhi ofoonoco. Jaanogui milli munuucutuhi. Jilliro: Jii, munuuhi tahi Moocaani Aivojibo jeebii onoobadi diica, noomoro.

15 Jaanobuunati mihimibaivumoro Jerusalevi mufuuhi.

16 Jaamoma saatoho Cesarea cuumiri iicaumo Cristota gataavuuhi. Jaamofaño bu saafi icauhi

Chipre onochugaiobo Mnason onoobo. Jaabo iijafaño mihifutumoro guenene mihicahicauhi siicijetiro Cristoco imiyaavuguubo iicaubo iijafaño.

Pablo Jacoboco Meeçituuhi.

¹⁷ Jaamo Jerusalevi mihifutuudi monahabomi imo imo mihaico gaayiciuhi.

¹⁸ Jaano sifucuti mihaima Pablo fuuhi Jacoboco memeeçitequi. Jahigo tolliro icaumo famoro quillahuto.

¹⁹ Jaamoco Pablo idilluuboro jibuguhi, paryi Moocaani diibo jibogofeenedi judiomi iicatirumofeenevi omoonunoco.

²⁰ Jaanoco uguubumoro Moocaanico imuumo. Jaamoro Pabloco nuumo: Fañi, imiruno aivono. Jaarunaaca iro gaajacuuhi judiomi sihidi ajashutimo, imiyaavugucuumo famoro Moise atajibaubadi iicaqui ejenaauhicanoco.

²¹ Jaamoro neehicahi ijohova dibeguehicahi paryi judiomi siicumijejaa iicamoco, Moise atajibaunoco mimiyaaveguedino. Tolliro bu seeme meeheque miqitijitihhi, siino mojeevamaajebadi momoonicujitihhi, ijohova neehicahi, noomoro.

²² ¿Milli jaanoco momooniji? Ijoho jinovi agasecuunoco agaajacumoro ñaavejimo.

²³ Jaanogui jilli mooni: Mihaifaño icamo iguenemehejedimo gaifimi Moocaanico unuucuunoco omoonijimo.

²⁴ Jaanogui diitoma ofooboro sacerdotemi unuubadi amihai ifinoco mihimibachu. Jaaboro toonoco diitedi daadu. Jaanobuunati inigaïnoco

c#dasujimo. Jaanoti famooro gaajajimo #diti miyaano iicat#noco ihiimaahicanoco. Jilli #joho imihusene Moise taj#bajico edeetavehicanoco gaajajimo.

²⁵ Jaanoti saatoho judiomi iicatimo imiyaaveguemedi, aameneque magalluumoro mataj#bahi: H#nitaco ejeecivucuunoco meheetavucuudino. Jaabadiro t#johoco mahaduudino, bu udusuucimoro amacan#sumehejeque muduudino, bu saatohoba ataabavatimo jahisihijedi gaigoom#ma icadino icano, noomoro.

Pablocó Templojafaño Agaay#cimoro Civojaanimo.

²⁶ Jaanegui Pablo diito igueenemehejedimo iicamoco #ciuboro satyuuhi. Jaano sifucuti diitoma ifiinoco iimibachumoro fuumo templojafaño ij#beguequi, ifiinoco iimibachuno imivocafutuujinoco. Jaadi ijeecivonoco ificujinoco.

²⁷ Jaamo sajuguisico imivusutimaacaro judiomi Asia jiinjieti agaseumo aty#meuhi Pablo templojafa icaaboco. Jaamoro tuucuumio miyam#naaco aña#sumoro Pablocó gaay#ciumo.

²⁸ Jaamo agaibacasimoro nuuhi: Israel miyam#naa, m#haico mahamusu. Jaani fahigovadi feehicahi imitino j#bogooboro israelm#naahallivi, bu Moise taj#bajihallivi icano. Jaaboro jino saatoho griegomico jiija templojafaño sivaabo toojaco imih#niniqui, noomoro.

²⁹ Jilli neehicaumo Efeso cuumioobo Trofimo onooboco Pabloma tuucuumivi aaty#meumoro: Fine diiboma templojafaño foobo, noomoro.

³⁰ Jaanoco famooro tuucuumioto imiyaavugumoro Pablojaa saaumo jinoomoro. Jaadi diiboco agaayicimoro templojati sihigovi sefano satyumo. Jaamoro goovano foboociumo temploja guhuganoco.

³¹ Jaamoro diiboco gaicaaujirumo. Jaarunaa jibogo gaseuhi amocasiminaa aivojibogaago, famooro Jerusale cuumioto añaaiunojibogo.

³² Jaanegui ihaivojibo, ihamocasinaama, saatoho ihaivojitoco icano igaiyicubo. Jaamo jinoomoro fuuhi imiyaminaa iicauhigo. Jaamo miyaminaa imiya aivojiboco, bu amocasinaaco icano aatyimeumoro Pabloco aamicuutimo.

³³ Jaanegui imiya aivojibo ifitivuuboro tajibaubo Pabloco civojaminaafiti isisiqui mihiciri jigaiñohiciri. Jaadi dilluubo: ¿Mijoho diibo? ¿Jinejeque moonibo? nooboro.

³⁴ Jaanegui coovadiinamaaihicaumo saatoho siibadi onoono, bu saatoho siibadi onoono icano. Jaanoco imiya aivojibo guubutibo diito iimaano toovodi. Jaanegui diibo galluubo esefano civojano iicauhigo.

³⁵ Jaadi toojafaño ifutuudi goovano cuuhuri, isoldaomi Pabloco ihiibimoro satyuhi miyaminaa diiboco agaicaaujiruneguiiha.

³⁶ Jaamo sihidi miyaminaa idojicuti bucasiuhi: ¡Magaicau! noomoro sefano.

Pablo Miyaminaa Imefeenevi Iimaauhi.

³⁷ Jaabo Pabloco toojafaño ijihacucuuneguiiha nuubo ihaivojiboco: Imeguehi ima ihiimaanoco, nooboro.

Jaanegui iimusuubo: ¿Nacu ijoho gaajahi griego iijico?

³⁸ ¿Nacu ijoho egipciobo diicatíhi? ¿Johono safoono aivojitojaago isifiratuuboro cuatro mildimo gaicaauminaaco sicaihgovi asatyuubo diicatíhi? nooboro.

³⁹ Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho judiominaafi Tarso cuumi, Cilicia jiinjecuumi obocicumio. Jaanegui uco musuufeni miyaminaama iimaacui, nooboro.

⁴⁰ Jaanegui ihaivojibo Pabloco iimaasuhi. Jaabo cuuhuti ujulleveuboro ihuseri faguubo miyaminaa illivequi. Jaadi illivudi iimaaubo hebreo iijiri:

22

¹ Caanimi, bu tañahabomi icamo muguubunici amihafeenevi jino ihiimaanoco, nooboro.

² Jaanoco uguubumoro hebreo iijiri ihiimaunegui lliviumo.

Jaanegui Pablo janaanici vi ihiimauboro nuuhi:

³ Uujoho judiomioobo Tarso cuumi Cilicia jiinjevi ifivoobo. Jaaruubo jusihi jino Jerusale cuumivi. Jaabo uco Gamaliel jibeguehicauhi imino sicijeminaa tajibajico. Jisumi amihai Moocanico sefano imino mejeecivobadiro uujoho jeecivehicaui.

⁴ Jaabo uujoho safoono Cristotaco ubucasiuboro gaicaauhicaui, bu isisuboro satyehicaui gaifimi, gaigoomi icamoco civojafaño diitoco ijihacuqui.

⁵ Jaanoco sacerdotemi aivoj#bo, famooro quillahuto iicamo miyaano iicanoco gaajahi. Jaamo aameneque uuma galluuhi monahabomi judiomidi. Jaanegui uujoho Damasca cuumivi ufuuboro Cristotaco sivaujirahi Jerusalevi idaasuno imooniqui.

*Pablo Imiyaavuguunoco J#beguehi.
(Hch 9.1-18; 26.9-18)*

⁶ Jaabo uujoho j#hairi fuunaaca gadi#ba Damascati fiiticuurunaaca imimañobati niquejefañoti uco sefano achiciuno.

⁷ Jaaneri uujoho baavi aacutuubo guubuui, niquejefañoti uco unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collihi uco bucasihi? noonoro.

⁸ Jaanegui iimusuuhi: ¿M#joho #joho, aivoj#bo? nooboro. Jaanegui uco iimusuuno: Uujoho Jesu Nazareoobo iicaaboco, #joho bucasihi, noonoro.

⁹ Jaaneri uuma ufuumo sihidì igutuui, tolli onoonoco uguubuumoro. Jaarumo m#haiñobaco atyimeutìhi.

¹⁰ Jaanegui uujoho nuuhi: Aivoj#bo, ¿jaanegui millì iicanoco diimeguehi? nooboro. Jaanegui Jesu uco nuuhi: Gañiivo. Jaaboro difo Damasca cuumijaago tahi #co idiicajinoco ij#beguequi, nooboro.

¹¹ Jaabo uco aachiciuneri tahaall# jaabatuui. Jaanegui tañahabonim#naa uco tahuseti agaay#cumoro feetuucumoro satyuui Damascavi ihifutusuqui.

¹² Jaanaa tahi icaubo saafi Anania onoo bo sihidì imiyaaveguehicaubo Moise taj#baj#co. Jaabeditì judiomì Damascavi iicamo famooro imino iimaahicaumo.

13 Jaabo Anania uco emeeciwaubo tajaago ujulleveuboro uco nuuhi: Tañahabo Saulo, imino siino daatyime, nooboro. Jaasumiro uujoho diiboco atyimecuuhi.

14 Jaanegui Anania uco nuuhi: Motadimi Dios ico ficuhi diibo jeebi iimogobadi iicanoco gaa-jaqui, bu Iimiiboco ihatyimequi, bu diibo iimaaco guubuqui icano.

15 Jaabo ijoho faabohoco diibegueji paryi adaatyimeebere uguubunoco.

16 Jaanegui jisu, ¿collihi gañiivoobo nitisuquimaaitihi? Imino miyaavogoobo, Aivojibo Jesu memeri dihimiti initicafetequi, nooboro Anania uco nuuhi.

Pablo Judiomi Iicatimoco Ijibugunoco Jibeguehi.

17 Jaadi Jerusalevi dojicuviro uhuumiudi fu- uhi templojafaño Moocanima iimaagui. Jaabo iimaanaaca gaijafañodi Aivojiboco atyimeuhi.

18 Jaabo uco nuuhi: Goova difo Jerusaleti. Uuti ijoho onoonoco miyaaveguejitimo, nooboro.

19 Jaanegui Ihaivojiboco nuuhi: Diito paryi gaajahi uujoho sinagogajafaño ofooboro ico imiyaavogomoco civojafaño asatyoboro ahaamihicaunoco.

20 Jaabadiro Esteba dihiimaaminaafi tijohoco agañi#usumi uujoho ujulleecin#boro diiboco agaicaaumofañodi icauhi, diito gaachehunoco utuumuubo.

21 Jaaruuboco Aivojibo Jesu uco nuuhi: Difo. Ico galluui tehesino judiomi iicatimojaagovi, nooboro.

Pablo Amocasimīnaa Aivoj#bo Civojaniji.

²² Jaanoco jihachutaro uguubuniciumoro sefano nuumo: Diiboco magaicāu. Mihimogotihidiibo iicanoco, noomoro.

²³ Jaamoro sihididi ocoovadiivumoro igaachehunoco sefano caamovigavaracuumo, bu baiguijinoco #cimoro gaificihicaumo caamovicano.

²⁴ Jaanegui ihamocasimīnaa aivoj#bo taj#bauhi Pabloco civojafaño isatyequi. Jaaboro saatohoco taj#baubo Pabloco niivigai meeheri ihaamiqui. Jaaneri ij#beguequi collihi diibotisihididi miyamīnaa añaaīnoco.

²⁵ Jaaboco ihaamiqui sisiumo. Jaanegui Pablo sahaivoj#bo ifiitino iicauboco nuuhi: ¿Nacu ijoho niivigai meeheri dahaamijirahi romanomiooboco, iticonimilli iicanoco gaajat#boro? nooboro.

²⁶ Jaanoco diibo uguubuuboro imiya aivoj#boco j#bugutuubo. Deesicini omoonijinoco. Jaaniromanoo, nooboro.

²⁷ Jaanegui ihaivoj#bo Pablovi ifiitivuuboro dilluuhi: ¿Naava miyaano ijoho romanoobo? nooboro.

Jaanegui Pablo: J#hi, nuuhi.

²⁸ Jaanegui ihaivoj#bo nuuhi: Uujoho sihididi jaaduhiniciuuhi romanoobo icaqui, nooboro.

Jaanegui Pablo nuuhi: Jaanoti uujoho romanoobo sahijitiro fiivuuhi, nooboro.

²⁹ Jaanegui aamitimoro diibeditisihigoviminifutuumo. Jaanoco ihaivoj#bo romanooboco isisīnoco agaajauboro ñihicugucuuhi.

Pablo Judiomi Fagomīnaa Imefeenevi Icaaubo.

30 Jaanoco sifucuti ihamocasiminaa aivojibo imuguuhi agaajanoco; milliti Pabloditi judiomi ihiimaahicanoco. Jaanegui sacerdotemi aivojitoco, famooro fagominaaco icano tajibaubo iigaivequi. Jaadi Pabloco ijigaiñohinoco isinaayuuboro satyuhi diito imefeenevi.

23

1 Jaabo Pablo diito judiomi fagominaaco aatyimeuboro nuuhi: Amihai tayoto, uujoho imino icafihimino tajeebico esicinimañovi sajeebii Moocaani imefeenevi icahi jisumihachuta, nooboro.

2 Jaanegui Anania onoobo sacerdotemi aivojibo tajibauhi Pablo cojiri iicaaboco Pabloco ihaamiqui iijiti.

3 Jaarunaa Pablo iimusuhi: Moocaani ico aamiji. Iijoho miyaminaa imefeenevi imiibobadi difico omoonihicaaboco. ¿Jaabo nacu toono gicinihi Moocaani tajibafañodi tahimitico daatyimequi? Jaamoro bu uco mahaamisuhi Moocaani tajiba onootibadi, nooboro.

4 Jaanegui saatoho nuuhi: ¿Tolli aivo ijoho neehi obocibo Moocaani sacerdotediti? noomoro.

5 Jaanegui Pablo nuuhi: Tayoto, uujoho gaajatihidiibo jahio bocino sacerdote iicanoco. Miuro Moocaani Caatinahaamefaño noono: Diicumimi aivojiboti imitino diimaajirahana, noonoro, nooboro.

6 Jaabo Pablo, diito fagominaati saatoho sadoweomimicaumoco, bu saatoho fariseomimicaumoco icano agaajauboro sefano nuuhi: Tayoto, uujoho fariseomioobo guihirubimimifariseomi

iicaumaño. Jaaruubo uujoho uchuumuumo siino ubuheetejinoco miyaaveguehi. Jaanegui fine uco mocoovahi toonoco uco midilluqui, nooboro.

⁷ Jaanoco uguubuumoro fariseomi, saduceomi iicamo jenaucasiuhi sanoomiro. Jaamoro ijeevadi dugaavocasiumo ifariseomi isaduceomiti.

⁸ Miro saduceomi noonichi uchuumucuumo buheetecuujitih, bu Moocaani toomominaa chahahi, bu gajami chahahi, noonichi. Jaanoti fariseomi fanoocoro miyaavogonichi.

⁹ Jaadi famooro sefano ocoovadiivuunobuunati saatocho caatiniminaa gañiivuuhi fariseomijaagodi iicaumo. Jaamoro nuuhi: Jaani imitino moonitih. Jaabofañodi baacho gajja iimaahi, Moocaani toomominaafi baacho iimaahi. Jaanegui Moocaanimaryo momoonicasidino, noomoro

¹⁰ sefano jenaucasihicaumo. Jaaneri ihamocasiminaa aivojibo ñihicuguuhi Pabloco fahigovati agallicujirunoti. Jaaboro ihamocasiminaaco tajjibaubo diitofeeneti Pabloco ñimoro civojafaño siino isatyequi.

¹¹ Jaano sifucuti Pablojaa Aivojibo Jesu asauboro nuuhi: Quehecuto Pablo. Uuditi jino Jerusalefaño idiimaabadi tolliro Roma cuumijaago diimaateji, nooboro.

Pabloco Igaicaauqui Afajñicasiuno.

¹² Jaanaa sifucuti sanoodimo judiomi iimaacasiuhi Pabloco igaicaauqui. Jaamoro imitino ununofañodi nuumo: Mamachujitih, mahadujitih icano diiboco magaicaautinohachuta, noomoro.

¹³ Jaamou tolli unuumo cuarentadimou tolli esamaaiumo.

14 Jaanobuunati sacerdotemi aivoj#bojaago, judiomi quillahuto icamojaago ufuumoro diitoco nuumo: M#hai munuucuuhi iimitinofañodi Pabloco magaicaautinohachuta mamachujit#hi, noomoro.

15 Jaanegui am#hai fagom#naama mofoomoro amocasim#naa aivoj#boco c#vohogo midilluto diiboco is#vaqui am#hai imefeenevi, siino imino diiboco midilluqui, noomoro. Jaabo Pablo gaset#bo imegaro m#hai mihimibaivucuuji diiboco magacaauqui, noomoro.

16 Jaanoco Pablo nago achi uguubuuboro ic#vojafa fuubo Pabloco ij#beguequi.

17 Jaanegui Pablo saatohoti aivojitoco ocoovauboro nuuhi: Jaan#co s#cafefico masatyo imiya aivoj#bojaago siinoco diiboco ij#beguequi, nooboro.

18 Jaanegui tos#cafefico ihaivoj#bojaa asatyuuboro nuuhi: Pablo c#vojafañoti uco galluhi jaani s#cafefico dijaago s#vaqui #cova siinoco ij#beguequi, nooboro.

19 Jaanegui ihaivoj#bo tos#cafefico ihuseti agaay#ciuboro sihigovi diiboco asatyuuboro dilluuhi: ¿Milli uco neejirahi? nooboro.

20 Jaanegui is#cafefi nuuhi: Judiomi esamaaihi #co idilluqui c#vohogo Pabloco satyequi fagom#naa imefeenevi. Jaamo jilli #co neeji: Siino mi-himeguehi imino diiboco midillunoco, noomoro.

21 Jaarumoco miyaaveguejirahana, sihidi cuarenta janaan#ci#vi icamo teemeji Pabloco. Jaamo imitino onoonofañodiva machujit#mo, adujit#mo icano Pabloco agaicaautinohachuta.

Jaamo imibaicinicuumo ijohova: Jihhi, Pabloco galluji, eneejinoco ootomomo, nooboro.

22 Jaanegui ihaivojibo isicafefico ifitacuuboro nuuhi: Dibeguedino mihaiñoobaco jino uco idibogonoco, nooboro.

Pabloco Galluumo Felix Onoobojaago.

23 Jaadi ihaivojibo coovauhi saatisi aivojitisico. Jaaboro diitisico nuuhi: Mihimibaivusu doscientodimo amocasiminaa baadi efeejimoco, bu sentadimo jeejimeri efeejimoco, bu doscientodimo aamiganoma efeejimoco icano Cesarea cuumivi tufucuro ifeequi, nooboro.

24 Jaamoma ihaivojibo galluhi Pabloco jeejiri ifeequi. Imino Pablo tahi ihifetequi aivojibo Felix onoobojaago.

25 Jaaboro diitoma galluubo aameque jilli onohaameque:

26 Uujoho Claudio Lisio, imino iijico galluuhi ijoho idiimihusene aivojibo idiicaabo Felixjaago.

27 Jaani Pabloco judiomi icivojanimoro diiboco gaicaaujirahi. Jaarunaa romanoobo iicanoco uguubuuboro, soldaomima ofooboro diiboco taajasuhi judiomi useti.

28 Jaadi diiboco judiomi fagominaa imegavi satyehinihi jinejeque diibediti ihiimaanoco gaa-jaqui.

29 Jaarunaa judiomi tajibajihalliti idilluhi-caunoco agaajauboro milli nuutihhi: Toonohalliti magaicaaujirunoco, micivojaanjirunoco icano uujoho atyimetihhi.

30 Jaarunaa diiboco agaicaaujinoco uguubuuboro jino galluuhi dijaago. Tolliro bu

jito diibediti ihiimaahicamoco dijaa galluuhi tahi dihimefeeneveni diibediti ihiimaaqui. Tahi imino diica, nooboro.

³¹ Jaanegui ihamocasiminaaco ihaivoj#bo unuubadi fucu satyumo Pabloco Antipatri cuumivi.

³² Jaano sifucuti ihamocasiminaa baadi ufu-umo uumiumo dojicuviro icivojajaago. Jaanoti jeejimi ufuumo Pabloma fuuhi.

³³ Jaamo Cesarea cuumivi ifutuudi aivoj#bo Felix onooboco aciumo Pabloco toohaamema.

³⁴ Jaahaameque emeeciuboro ihaivoj#bo dillu-uhi Pabloco: ¿Cuucaoo bo #joho? nooboro. Jaadi gaajaubo Cilicia jiinijeoobo iicanoco.

³⁵ Jaanegui nuubo: Jisumi uco idibogonoco guubunicitih. Jaanoti jarihiica #diti ihiimaamo asaadi #joho onoonoco bu guubuniciji, nooboro Pabloco ficusuubo Herode palaciojafaño, toomominaa diiboco iteemequi.

24

Pablo Aivoj#bo Felix Imefeenevi Iimaahi.

¹ Jaadi sahuse fucuvabuunati Anania onoobo sacerdotemi aivoj#bo ifutuuhi sanoodimo quillahutoma Cesarea cuumivi. Jaamoma saafi iimaaminaafi Tertulo onoobo saauhi. Jaamo agaseudi aivoj#bo imefeenevi ujulleecamaaiumoro Pablohallivi imitino iimaumo.

² Jaanaa Pabloco agasesuudi Tertulo onoobo ticovauhi ihiimaaubo jilli nooboro: Aivoj#bo Felixco, imino aivo #joho aivoj#bo mihaico teemehi. Jaamaño aivo sajeeb# mihicahi imino mihaico ataj#bamaño.

3 Jaanoco fanooro aivo imino magaayicihi fahigova ijoho aivojibo Felix idiimihuseebe idiicanoco.

4 Jaabo uuchuvotiibo diicati qui imeguehi ajashuno ima ihiimaanoco.

5 Mhai jaani Pabloco magajacuhi gañuhusuno siramaaihicanoco. Jaabo fahigovavi judiomico dugaacusuboro feehicahi, nazarenomi dugaavominaa aivojibo iicamaño.

6 Jaamaño templojaco mihininjiruubo. Jaarunaa mhai diiboco magaayiciuhi diiboco midilluqui motajibaji onoobadi.

7 Jaarunaa amocasiminaa aivojibo Lisio onoobo asaaboro sefano dumiticiuhi mhai.

8 Jaabo ihamocasiminaa aivojibo galluui, Pabloditi ihiimaamoco, dihimefeenevi diibediti ihiimaaqui. Jaabo eneecau iro diiboco dillu. Jaabo iro gaajahi mhai monoono miyaano icanoco, nooboro.

9 Jaanoco paryi judiom: Aivo miyaano, neehicauhi.

10 Jaanogui ihaivojibo Felix Pabloco tajibauhi ihiimaaqui.

Jaanogui Pablo nuuhi: Aivo imeguehi dihimefeenevi ihiimaanoco. Ico uujoho gaajahi sicijetiro jiiuumi aivojibo idiicanoco.

11 Jaabo eneecahicau bu iro dilluubo gaaja uujoho Jerusalevi Moocanico imequi asaahinibo agasehininoti fahuseeci motihaiti mifucuci idino fucuvano iicanoco.

12 Jaaruubo uujoho ejenaaubo templojafaño, sinagogajafaño, tuucuumifeenevi buhigueeje icano ñaisuboro ofoonoco atyimetimo.

13 Jaamo jino uuditì iimaano miyaano icatìno.

14 Jaanotì naha miyaano uujoho tadimìhai Caani Moocaani iicaaboco jeeçivehicahi bohono jìihai onoobadi. Jaanoco oono diito dugaacumìnaa neehicahi. Jaarunaa jillì uujoho Moocaani iimaamìnaa aamenefaño, bu Moocaani tajìibano aamenefaño iicanoco miyaaveguehi.

15 Jaabo uujoho tollìro Moocaanico miyaaveguehi diitobadiro. Jaabo teemehi paryì uchuumucumo iimifiimo, bu iimitìfimo icano ubuheetejinoco.

16 Jaamaño uujoho quehecuno tajeebìico ficuhicahi Moocaani imefeenevì, bu miyamìnaa imefeenevì icano imino icaqui.

17 Jaabo uujoho siicumijeri ìgooboro efeehicadi taacuumijaago saahinìhi judiomìco nihìbamìco aciqui, Moocaanidi jeeçivoco ficuqui icano.

18 Jaanoco uujoho eheetavuubo templojafaño icaunaaca judiomì Asia jìinìjetì asaumo uco templojafaño atyìmeuhi tafiico iimibachuuboco. Jaaruubo miyamìnaama sihidi igaivuutìhi, ñaaìsuuboro icautìhi icano.

19 ¿Jaamo judiomì Asia jìinìjeoto collihi saatìhi jinoovì dihìmefeenevì ihìimaavamo uuditì imitìno iicanoco eesìcinìhachìijì?

20 Jaanotì jito asaamoco dillu ¿Naa millì judiomì fagomìnaa imefeenevì iicahinìsumi uco gaajachinìmo imitìno iicanoco?

21 Ivì idìinoro uujoho diito imefeenevì iicahinìsumi sefano nuuhi: Uujoho uchuumucumo ubuheetejinoco imiyaavogonoco fine magaaajaqui uco midilluhi jaachìijì, ivì uujoho nuuhi diito

imefeenevi iicasumi, nooboro.

²² Jaanoco Felix uguubuuboro milli nuutiibo. Cristota imiyaavogonoco agaajauboro nuubo: Jari amocasiminaa aivojiiibo Lisio asaadi toonoti imino uujoho gaajaji, nooboro.

²³ Jaaboro Felix saafi aivojiiiboco galluuhi Pabloco palaciojafaño ijiihacuqui. Jaaruubo civojaminaafibadi icautihi. Jaabo toojafa icaunohachuta igataavominaa diiboco meecitehicauhi diiboco siinoco ihaciqui.

²⁴ Jaadi goovacutinoti Felix mogai judiomioغو Drusila onoogoma saauhi. Jaaboro Pabloco cuuhuvauhi diibojaa asaaboro Jesucristoco mimiyaavogonoti diiboco ijiiibogonoco iguubuuqui.

²⁵ Jaabo Pablo iticovono ifiti, bu moficoro miguiinoninoti, bu ufucu Moocaani mohimiti jaadufucu icajinoti icano Pablo ijiiibuguunoti Felix ihigutuuboro nuuhi: Difo. Ufucu jei, ¿cusumihacho ico siino cuuhuvaji? nuubo.

²⁶ Jaadi Felix esamaaihicauhi: Fine Pablo uco nihibamico acijiibo diiboco sinaayuqui, nooboro Pabloco fiiva foova cuuhuvahicaubo diiboma ihimaaqui.

²⁷ Jaadi mificabaci afatyuudi Felixco bohobavaubo saafi aivojiiibo Porcio Festo onoobo. Jaanogui Felix judiomima imino iicaqui Pabloco civojafañoro ficuubo iinusutiiboro.

25

Festo Onoobo Imefeenevi Pablo Icauhi.

1 Jaabo Festo mifucuci, safucu idiino aivojiboti icacuudi fuubo Cesareati Jerusalevi.

2 Jahigo sacerdotemi aivojito judiom i obocifimo iicamo, Pablohallivi imitino iimaauomo.

3 Jaamoro Festoco dillumo Pabloco Jerusalejaagovi ihicitequi, ifurumo Pabloco jihaiivi igaicaausuqui.

4 Jaarunaa Festo iimusuhi: Pablo Cesareavi civojafaño icahi. Tolliro uujoho goovano feeji tahigo.

5 Jaanegui amihai aivojito uuma Cesareavi feeji diibediti imitino iicahicanoco ihiiimaauqui. Miyaano diibo imitino iicahicahachijji, nooboro.

6 Jaabo Festo Jerusalevi fahuseeci fucuva ticovoviro fine icacuui. Jaadi siino Cesareavi uumiubo. Jaano sifucuti ihaiivoji icagahallivi acasiivuuboro Pabloco cuuhuvaubo.

7 Jaabo Pablo agaseudi, Jerusaleti asaauomo judiom diibojaa igaivuhi. Jaamo iimaacasiuhi siibadijere aivo imitino Pabloditi. Jaarunoco inisuurunofaño miyaano icautino.

8 Jaanegui Pablo ihallivi iimaauhi: Uujoho judiomiditi, templojaditi, bu romanomi aivojibo Cesaraditi icano imitino iimaatatih, nooboro.

9 Jaanegui Festo Pabloco dilluhi judiomima imino iicanoco iimuguuboro: ¿Naa dimeguehi Jerusalevi ofoonoco ico uujoho tahi dilluqui? nooboro.

10 Jaanegui Pablo iimusuhi: Uujoho jinoovi aivojibo Cesar onoboto tajibamañeri icahi imino uco idilluqui #ro imino gaajacuhi imitino judiomiti ihiiimaatinoco.

11 Jaanoti miyaano imitino omoonihachiiji jaafa uco magaicaau. Jaanoti sicamañoooco ihiiamaahicahachiiji diito usefaño mihaiñooba uco acijitihii. Jaanegui imeguehi romanomi aivojibo Cesar onoobo uco idillunoco, nooboro.

12 Jaanegui toonobuunati Festo ifajiniminaama ihiiamauboro Pabloco nuuhi: Ico romanomi aivojibo imefeenevi idillunoco dimeguehi. Jaanegui romanomi aivojibojaga ijoho feeji, nooboro.

Pablo Aivojibo Agripa Onoobo Imefeenevi Icauhi.

13 Jaanobuunati aivojibo Agripa onoobo Berenice onoogoma ifutuhi Cesareavi Festoco abaatuumisi.

14 Jaamisi tahi gueene fucuva icauhi. Jaabo Agripa onoboco Festo Pabloditi ijibuguuboro nuuhi: Jineeri icaabo saafi Felix civojafaño ificuhinibo.

15 Jaabohallivi sacerdotemi aivojito, quillahuto icamo dilluuhi diiboco imitino imooniqui Jerusalevi uujoho iicahinisumi. Jaamo imuguuhi uujoho diiboco agaicaausujinoco.

16 Jaanegui uujoho nuuhi: Mihai romanomi mejeevamaaitihi ticovono miyaminaafico magaiicaunoco. Iticoni diiboco diibohallivi imitino ihiiamaano imefeene ifihallivi ihiiamaqui, mificuutinohachuta, nooboro.

17 Jaanegui diito jimañovi asaahinisumi uujoho gueenene icatibo sifucuti tatyajibamañoti cuuhuvauhi diibo Pabloco.

18 Jaabediti diito iimaano aivo iimitinoco nuutitahi uujoho esamaaiubadi icautino.

19 Idinocoro diibediti neehicaumo jilli diito iimaa iijitiro, bu tolliro Jesu uchuumuuboco Pablo buheebe eneehicaunotiro icano.

20 Jaanoco, uujoho milli fine mooniji, onoomaño Pabloco dilluhi: ¿Naa Jerusalevi diimeguehi ofoonoco, tahi ico idilluqui? nooboro.

21 Jaarunaa Pablo imuguuhi aivojibo Cesar Augusto onoobo diiboco idillunoco. Jaanegui uujoho diiboco civojafaño ficuuhi. ¿Cusumihacho diibo Cesar Augustojaago galluuqui? nooboro.

22 Jaanegui Agripa onoobo Festoco nuuhi: Uujoho tolliro diiboco uguubuunicinoco imeguehi, nooboro.

Jaanegui Festo ihiimusuboro nuuhi: Civoযোগে diiboco jei guubuunici, nooboro.

23 Jaano sifucuti Agripa, Berenice icamisi atajibafimaño vi aivo sihidi jeevano ifutumisi miyaminaa diitisico iimuunofeenedi. Jaamisima saumo amocasiminaa aivojito, bu tuucuumio bocifimo icano. Jaanobuunati Festo Pabloco cuuhuvauhi.

24 Jaaboro Festo nuuhi: Aivojibo Agripa, famooro jino mihaima mihicamo, memeei jaanico. Jaaniditi sihidi judiomi Jerusalevi, bu Cesarevi icano uuma iimaahinahi. Jaafa guijeveebe, sefano noomoro.

25 Jaarunaa uudi jinejebaco imitino moonihicatiibo. ¿Milliti bu jaaboco magaicaujirahi? Jaabo inoro imeguehinibo aivojibo Augusto diiboco idillunoco. Jaanegui diiboco diibojaago galluuji.

26 Jaarunaa chahano diibo aivojibojaago acaatinijiruno diibohallivi. Jaanegui tahaivojibo,

Agripa, dihimefeenevi diiboco sivahi. Jaabo ijoho diiboco idilluudi fine diibohallivi iicanoco caatiniji.

²⁷ Miïro uudi imitino civojaminaafico agalluuno aivojibojago milli diibediti icanoco jibogotibo, nooboro.

26

Pablo Aivojibo Agripa Imefeenevi Iimaauhi.

¹ Jaanegui Agripa Pablocu nuuhi: iïro diimaa, nooboro.

Jaanegui Pablo ihuseque agañiyiciuboro ticovauhi jilli iimaaubo:

² Aivojibo Agripa aivo imo imo icahi dihimefeenevi tafihallivi ihiimaaboro jibeguequi famooro judiomï uuditï ihiimaahicanoco.

³ Fanoocoro ijoho imino gaajahi paryi judiomï jeevamaajeque, tollïro fanooro mihiimaanicinoco icano. Jaanegui ico dilluhi uco guubuniciqui siicuno.

⁴ Miïro famooro judiomï uco seemenetiro gaajauhi. Iticoni taacuumivi iicahicaunoco, bu Jerusalevi iicahicaunoco icano.

⁵ Jaanoco bu diito gaajahi jaafa jaanoco iimogohachijï imidiusumi fariseobadi iicaunoco jibogomo. Jaamo miïhai fariseomï mihicamo Moocaanico saatoïo janaanici aivo imino mejeecivonicihi.

⁶ Jaanegui uujoho miyaaveguehi Moocaani uchuumucumoco siino ubuheetesujinoco. Mohimegaotoco Moocaani unuubadi. Jinohalliti jino uco sivamo ihaamiqui.

⁷ Jaamaño mĩro Israel cuumino fahuseeci motihaiti miicumiiçi icano iicamo. Toono imiyaavejinoco ootomomo Moocaanico jeeçivehicahi cuujehachuta, fucuhachuta icano. Jaanoco uujoho imiyaavogonohalliti uuditi judiomi jisumi imitino iimaahi.

⁸ Hijocho aivojĩbo Agripa, ¿nacu amĩhai judiomi mimiyaavogotĩhi Moocaani uchuumucumoco ubuheetesujinoco?

Pablo Cristotaco Idaasuno Omoonihicaunoco Jĩbuguhi.

⁹ Mĩro uujoho iticoni imino moonihi nooboro Jesu Nazareoobo momohalliti sihidi imitino miyaminaaco moonihicauhi.

¹⁰ Jilli uujoho moonihicauhi Jerusalevi, sacerdotemi aivojito iijiti civojafaño ficuhicauhi sihidi Cristoco imiyaavogomoco. Jaamoco agaicaaumofañoði uujoho icahicauhi.

¹¹ Jaaboro Cristotaco sihidi aamihicauhi paryi sinagogajanofaño, imiyaavogoco jeevesusuqui, nooboro. Bu uujoho aivo sihidi isifiratooboro diitoco bucasihicauhi fahigova jiinjenedi.

*Pablo Siino Jĩbeguehi Cristoco Agaayicunoco.
(Hch 9.1-19; 22.6-16)*

¹² Jaabo tooneguiiharo fuuhi Damascavi sacerdotemi aivojito iijico uco aacumoro agalluuneguiha.

¹³ Jaabo aivojĩbo Agripa, uujoho jĩhairi fuunaaca gadicĩba niquejefañoði uco sefano achicuno sano uuma ufuumoma, nihiba aachicino janaanici icano sefano namecuno.

14 Jaaneri famooro baavɪ mahaifuuhi. Jaanobu-unati niquejefañoti guubuuhi uco hebreo iijɪri unuunoco: Saulo, Saulo, ¿collɪhi uco bucasɪhi? Ɣiro difico daivuvusuhi oono Buey ihabajaabo iimogobadɪ iicanoco imogotɪɪboro iinoro fegaɪ ni-jequeque ɪɪvadiivooboro iicanɪɪbadɪ, unuunoco.

15 Jaanegui uujoho nuuhi: ¿Mɪjoho ɪjoho, aivojɪbo? nooboro. Jaanegui Aivojɪbo uco nuuhi: Uujoho Jesu. Jaaboco ɪjoho uco bucasɪhi.

16 Jisumiro gañiivo. Toonegui ɪvɪ uujoho buhugaavehi uco deecivequi fanoocoro uuditi adaatyɪmecunoco, tollɪro adaatyɪmejinoco icano dɪɪbeguequi.

17 Jaabo ico uujoho taajasuji judiomi useti, bu judiomi iicatimo useti icano. Jaamojaago ico galluhi jisumi diito aallɪnoco faayɪɪsuqui.

18 Jaamo imitino icacutimo iicaqui cɪvonoguiinodɪ ɪgotimo seseehɪ iicacuuqui Satanasco ejeevesumoro Moocaanima iicaqui. Jaamo uco imiyaavogomoro agaayɪɪcimo imitico buusuji Moocaani ɪɪumofeenevɪ iicaqui, nooboro.

Pablo Gaijafaño Unuunoco Miyaavuguuhi.

19 Jaanegui, aivojɪbo Agripa, uujoho niquejetei gaijafaño aatyɪmeunoco miyaavuguuhi.

20 Jaaboro jɪɪbeguehicauhi ɪɪconɪ Damasca cuumivi. Jaadɪ jɪɪbeguehicauhi Jerusale cuumivi, bu fahɪgova Judea jɪɪnɪjevɪ icano, bu tollɪro judiomi iicatimoco icano. Jaamo famoocoro jɪɪbeguehicauhi iimitico ejeevesumoro Moocaanijaagovɪro iicaqui. Jaamoro imino iicanoco toonofañodɪ ihɪfusuqui.

21 Jinohalliti judiomi uco templojafaño agaayiciumoro gaicaaujirahi.

22 Jaarunaa Moocaani uco aamusuneri jisu imino jibeguehi paryi miyaminaaco obocifitimoco, obocifimoco icano. Jaanoco tolliro fahiijivaro jibeguehicahi siibadi jibogotibo Moocaani iimaaminaa, bu Moise icamo jilli iicajino unuubadi.

23 Cristoditi nuumo Cristo asaadi idaasuno icajiiibo. Jaadi chuumucuruubo buheetejiibo, uchuumucumo ubuheetejinoco iticonibo. Jaanoco jilli jibuguubo mataajajinoco judiomidi, bu tolliro judiomi iicatimedi icano, nooboro.

Pablo Imuguuhi Agripa Onoobo Cristoco Agaayicinoco.

24 Jilli Pablo unuunegui Festo sefano nuuhi: Pablo fine ijoho jilli deegavehi. Toono sihidi agaa-jano ico jeegavusuhi, nooboro.

25 Jaanegui Pablo nuuhi: Idiimihuseebe Festo, uujoho jeegavotih. Imino eesamaaiboro miyaanoco neehi.

26 Jaani jino aivojibo Agripa iicaabo toonoco imino gaajahi. Jaanegui jino diibo imefeenevi ñihicugotiboro iimaahi. Jaanoco diibo tolliro gaajahi fanooro toovono iicatino.

27 Jaanegui aivojibo Agripa ico dilluui: ¿Naa Moocaani iimaaminaa unuunoco miyaaveguehi? Fine miyaaveguehi, nuubo.

28 Jaanegui Agripa Pabloco nuuhi: ¿Milli nacu ajashuno idiimaaneri uco fine miyaavugusuji? nooboro.

29 Jaanegui Pablo nuuhi: Uujoho Moocaanico dilluui, sihidi ihiimaaneri, ajashuno ihiimaaneri

icano mimiyaaveguequi. Jaabo #ro icatino, paryi jaachiji jino uco uguubuunicimo, bu tolliro uubadi iicaqui. Jaarumo jilli uubadi jigaiñehiri sisicinitimo iicaqui, nooboro.

³⁰ Jilli Pablo unuunobuunati aivoj#bo Agripa, bu aivoj#bo Festo, bu Berenice, bu famooro toono iicaumo icano aga#iivuumoro

³¹ fuumo sihigovi. Jaamoro toonoti sanoomiro ihiimaacasimoro noocasihicaumo: Jaani imitino moonihicat#bo. ¿Milliti bu jaaboco magaicauji-rahi? ¿Milliti bu micivojanijirahi? noomoro.

³² Jaanegui Agripa nuuhi Festoco: Fine misi-naayujirahi jaanico inoro romano aivoj#bo Cesar uco idillunoco imeguehi, inuutiruva, nooboro.

27

Pabloco Galluumo Roma Cuumijaago.

¹ Jaadi m#haico Italia jinijevi igalluuqui aciumo Pablo saatoho civojam#naa iicamoco saafi aivoj#bo Julio onooboco. Jaabou Julio ijeevadio amocasim#naa Augusto onoomo amocasim#naa aivoj#bo iicaubo.

² Jaamo Adramitio cuumi meenegari mufuuhi, Asia cuuminoco muuajiniri iicamicujeque emecituugari. Tolliro Aristacu onoobo Tesalonica cuumioobo, Macedonia jinijeoobo m#haima fuuhi.

³ Jaano sesevede Sidon onoomicuvi mihifutuhi. Jaama#ovi Julio Pabloco imino omoon#uboro galluuhi inahabonim#naaco imeecitequi diiboco sinehejeti ihaciqui.

⁴ Jaadi tomicuti mufuumo Chipre onochugaico mafatyuhi monaninaagueneri iicachugaico sihidi guibuhuba mihaico sihigoviro asatyuneri.

⁵ Jaadi Cilicia jinijeque, bu Panfilia jinijeque icano mafatyumoro mihifutuuhi Mira unuucumivi, Licia jinijevi.

⁶ Jahigo amocasiminaa aivojibo Alejandria meenegaco atyimeuhi Italia jinijevi ufuugaco. Jaaboro mihaico togafano jicafutusuubo mefeequi.

⁷ Jaadi guiraafucuva mihiguunobuunati sihidi jeevanoti mihifutuuhi Gnido cuumi onegueehivi. Jaanaa guibuhuba sihidi iicaunegui sihigodi mufuumo Salmon onocuumi onegueehidi, Creta onochugaihaliidi mafatyuhi.

⁸ Jaarunaa sihidi jeevaneri mufuumo mihifutuuhi Imimicu onoomicuvi Lasea cuumi fitino.

⁹ Jaamo guenenene tahi mihicaumano nihicucuuno muuairi mufuujino jinja guibuhubama iicacuujino ifiticuumaño. Jaanegui Pablo diitoco afajinuboro nuuhi:

¹⁰ Amihaico gaifimico neehi: Nihicuno aivo sihidi jeevaneri mefeaji. Jaaneri meenega ifiimaaveneri sihidi sineheje gancafeteji, jaabadiro saatoho miyaminaa ifino gancafeteji icano, nooboro.

¹¹ Jaarunoco Pabloco ihamocasiminaa aivojibo miyaavugutihi. Jaaboro imeenega abajaabo, toga ticuvusuminaafi icano unuunocoro miyaavuguhi.

¹² Jaanaa guiraamo nuuhi: Imitaticu jinijadihivi. Jaanegui masigo mufuucuqui

jिनोतऱि Creta जिनिजेवऱि Fenice मऱि कुवऱि मऱि हऱि फेतेकुऱि, नोमोरो. टोमाऱोतऱि नोरेस्ते, सुरेस्ते ऱि चऱि हऱि गो ऱि फुवऱि सुहऱि चऱि अनेगुऱि ऱि हा, तऱि मऱि कुवऱि जिनिजऱि चो मऱि फऱि तेकुऱि.

Sihidi Guibhuba Muuifeenevi.

13 जादऱि गुऱि बुहऱुबऱा सऱि कुऱि बऱा सुरजऱि अगऱि तऱि गुऱि बुनेगुऱि: ऱि मऱि नो फऱि ने मऱि फेजेजऱि, नोमोरो मुफुऱुहि Creta चुगऱि फऱि तऱि नऱि दऱि.

14 जाऱि नऱि बुनुनऱि तऱि गुऱि एनेजेसुनऱि तऱि मऱि मऱि एनेगऱि हऱि लऱि वऱि सेफऱि नऱि गुऱि बुहऱुबऱा सऱि अऱुहि, अऱि वो एसेफऱि नऱि गुऱि बुहऱुबऱा नऱि रेस्ते नऱि नऱि गुऱि बुहऱुबऱा.

15 जाऱि नऱि सेफऱि नऱि गुऱि बुहऱुबऱा मऱि ऱि हाऱि चो अगऱि अऱि चऱि नऱि रो ऱि गुसुऱुतऱि नेगुऱि मेजेऱि एऱि वेसुऱु कुऱुहि. जाऱि नऱि रो मऱि ऱि हाऱि चो गुऱि बुहऱुबऱा सऱि हऱि गो वऱि रो सऱि तऱि युऱु कुऱुहि.

16 जाऱि नऱि मऱि फऱि तऱि युहि अजऱि शुऱु चुगऱि क्लऱुदऱा नऱि नऱि ओऱु चुगऱि बुजऱि नऱि अगऱि तऱि गुऱि बुहऱुबऱा सेफऱि नऱि अऱि चऱि हऱि अऱु हऱि गोदऱि. जाऱि नऱि रो सऱि हऱि दि जेऱि वऱि नऱि तऱि ऱि मऱि ऱि दि मऱि एनेगऱि चो ऱि मऱि नऱि मुदुजऱि नेऱुहि गुऱि वऱि रऱि अगऱि तऱि.

17 जादऱि ऱि हाजऱि शुगऱि चो अऱि नऱि गुऱि वऱि रऱि अगऱि जऱि नऱि बऱा वऱि दुऱु जऱि नेऱु मऱि नऱि. जाऱि नऱि रो गुऱि वऱि रऱि अगऱि चो सऱि सऱि नऱि मऱि गऱि बऱि नऱि रो ऱि फऱि अगऱि अगऱि लऱि वऱि जऱि रऱि नेगुऱि ऱि हा. जाऱि नऱि रो मुऱु अऱि फऱि ऱि नऱि जिनिगऱि बऱा अऱि हऱि रो सऱि रऱि तऱि नऱि नऱि ओऱु बऱा अऱि हऱि लऱि वऱि ऱि फऱि गऱि तऱि युजऱि रऱि नऱि चो ऱि ऱि हऱि चऱि गुमऱि रो ऱि मऱि एनेगऱि गऱि अऱि चेहुऱु चो नऱि तऱि सुऱु मऱि नऱि गुऱि बुहऱुबऱा सऱि हऱि गो वऱि रो दऱि तऱि चो ऱि सऱि तऱि युऱु कुऱि.

18 जाऱि नऱि सऱि फऱि कुतऱि गुऱि बुहऱुबऱा ऱि चऱि अऱि हऱि चऱा सेफऱि नऱि. जाऱि नऱि गऱि एऱि ऱि मऱि एनेगऱि फऱि ऱि नऱि ओऱु नऱि चो गऱि अऱि फऱि चऱि नऱि मऱि मुऱु अऱि फऱि ऱि नऱि.

19 जाऱि नऱि सऱि फऱि कुतऱि बु फऱि मऱि ओऱु रो सऱि नऱि मऱि गऱि अऱि फऱि चऱि नऱि तऱि गऱि ओनेहेजेकुऱे मुऱु अऱि फऱि ऱि नऱि.

20 Jaamo fiiva fucuva mahatyimehicautihi nihibaco meeciri icanoco sihidi guibuhuba iicaumaño. Jaamoro: Mataajajitihine, munuuhi.

21 Jaamo guenene amachucutinegui Pablo ditofeenevi ujulleveuboro nuuhi: Imino uujoho eneehininoco muguubuhiniruva Creta chugaivi masaajitirahi. Jaarunaa masaamaño idaasuno mihicahi monehejeque magafificihi.

22 Jaarunaa ñihicugotimo quehecuno mihica. Saatohobati miguijevejitihine idigaaro meenega fimaveji.

23 Jaanoco uujoho gaajacihine Moocaanico ejeecivehicaabofañodi uujoho icamaño. Jaabo itoomominaafico tajaago agalluubo fucu uconehi:

24 Pablo diguetejirahana, romano aivojibo imefeenevi dihi feteji. Tolliro difañodi ñiri Moocaani taajasuji famooro ñima meenegafaño iicamoco, nooboro.

25 Jaanegui quehecuno mihica ñihicugotimo. Uco Moocaani itoomominaafifañodi onoobadi iicajinoco miyaaveguehi.

26 Jaarunaa mihaico sachugaivi gañijino guibuhuba, nooboro.

27 Jaadi mijaguisicahachuta mihigucuuhi Adria muuavi mihifutuuhi. Jaamañovi sihigovi agaño, sihigovi agaño fuuhi. Jaanaa toga dudicamaajeminaa fucufeenevi gaajacuuhi jini jeti ifitivuunoco.

28 Jaamoro uuvumo imuuai faicuvaco. Jaarunaa treinta y seis metrohachuta inifaihu faicuva icauhi. Jaano janaanici siino uuvumo.

Jaarunaa veintisiete metrohachuta inifaihu faicuva icauhi.

²⁹ Jaanegui guisihallivi imeenegaco agañhijirunoco iiguiumoro igueenemehejedino obocinonoco toga dojicuogati udujeniumoro imuuaifaño gañhiumo sihi footiga iicaqui. Jaamoro tuumuumo isesevequi.

³⁰ Jaamoro toga dudicamaajeminaa togati itaajaqui mooniuhi ihajashugaco togati imuuaifaño iniituumoro isivi ifeequi. Jaamoro ibocisutaco niituumobadi nijequeogati mooniumo abañisumo.

³¹ Jaanegui Pablo ihamocasiminaa aivojiboco nuuhi: Diito meenegati ofoohachiji amhai mataajajitih, nooboro.

³² Jaanegui ihamocasiminaa ihajashuga sisitaaco iquituumoro togaco muuaifaño gañhiuhi.

³³ Jaadi Pablo cuujetavi diitoco nuuhi: Aivo guenenene mijaguisici micigacutih, bu mamachucutih icano.

³⁴ Jaanegui amhaico neehi: Mamachuqui. Jaamo mamachumoro mataajahi. Miïro saatohoba milli icacujitih, nooboro

³⁵ Pablo maahuco agaayiciuboro Moocanima iimaauhi diito imefeenevi. Jaadi toonoco iquisicuboro machuubo,

³⁶ bu tollïro famoro amachumoro imo imo minifutuuhi.

³⁷ Jaamo mihai meenegafaño mihicauhi do-scientas setenta y seisdimo miyaminaa.

³⁸ Jaadi machuta iicaunoco muuaifaño gañhiumo imeenega ijadijetequi.

Meenega Niituhi Muuaifaño.

³⁹ Jaanaa eseseveudi toga dudicamaajeminaa gaajautimo comañoo jiinijerihacho mihicaunoco. Jaadi ifadicaico atyimeumo. Jaamañovi jiinigaibaaho icauhi. Jaanegui: Tomaño macañaveji, nuumo.

⁴⁰ Jaadi imeenega duujeneque quitumo. Jaaneri ibocisutano muuaifaño fitanamaaiuhi. Jaasumiro sinaayumo ibuhuduganoco imeenegaco iticivusuqui. Jaamoro imegaogaachehuco guibuhuba naagonovi miniiyumo. Jaaneri fiitivuga jiinigaibaahojaagovi.

⁴¹ Jaadi ifutumo samaño fahigovaciti sefano cucuumañovi. Jaaneri jiinigaibaahohallivi nijequiega fiigatyuhi kuhufono. Jaaneri dojicuoga gatahunamaaiuhi sefano tyuucai icauneri.

⁴² Jaanegui ihamocasiminaa gaisiraicujirahi icivojaminaaco isimoro ataajaujiruneguiha.

⁴³ Jaarunaa diito aivojibo Pabloco itaajasuqui milli moonisuutih. Jaaboro iisico agaajamoco iticoni tajibaubo muuaifaño acasiniivomoro ijinja iisiqui.

⁴⁴ Jaadi saatoho agaajatimoco tajibaubo cubujeneri, bu imeenega udujavanamaaiubujeneri ifeequi. Jaaneri famooro ataajaumoro jiinijevi ifutumo.

28

Pablo Malta Onoochugaivi Icauhi.

¹ Jaamo famooro mataajacuudi tuchugai Malta onoochugai iicanoco magaajaciuhi.

² Jaamo toojiinijeoto imino mahaico gaayiciuhi. Jaamoro sihidi niija scura icaneri

mihichahicauneguiha ciijigaico mihaidi ebasumo. Jaamoro mihaico famoocoro feemesumo.

³ Jaanaa Pablo iciuhi cuuhafene ifigañoco. Jaaboro ciijigaifaño cabicuubo. Jaanaaca toono aigucuri toonoti jiiinimo iinuuhi. Jaaboro Pabloco ihuseti eheedumañoviro guenene feetuciniubo.

⁴ Jaanoco tuchugai miyaminaa atyimeuhi ijiinimo Pablo useti efeeduciniunoco. Jaamoro ihiimaacasiumoro nuumo: Miyaano jahi jaani gaicaauminaafi. Jaamaño muuaifaño ifiimaavonoti ataajacuruuboco Moocaani imucugai icasujitihini, noomoro.

⁵ Jaaboco Pablo ciijigaifaño ijiinimoco efeefaiquiyuuboro millini icautihini.

⁶ Jaarunaa famooro esiciniumo: Fine ujuurineri cheemejiibo, noomoro. Jaarumo guenene ihesicinicuuruhini millini icacutinegui boobaniumo ihesamaajeque. Jaamoro Pabloti nuumo: Fine diibo saafi dios, noomoro.

⁷ Jaano fitino tuchugai aivojiiibo Publico onoobo faguino icauhi. Jaabo mihaico imino gaayiciuhi mifucucini, safucu icano ticovovini imino mihaico ficuubo.

⁸ Jaabo Publico caani iguihuvaubo icigaiijefaño icauhi. Jaabo sihidini guihuvari, fatiicirini icano icauhi. Jaanegui Pablo diiboco meecituuhi. Jaaboro Moocaanima ihiimaauboro diibohallivini ihuseque ficuubo. Jaaneri tusumiro buheeteubo.

⁹ Jaanobuunatinini tolliro tuchugairini iicaumo iguihuvamo Pablojaago saauhini diitoco ibuheesuqui.

¹⁰ Jaamoco ubuheesuunomani iicaumo mihaico imino jeecevuuhi. Jaadini bohoga meenegafaño

mijicafutuudi aciumo mihaico sihidi duvirucuco.

Pablo Ifetehi Roma Cuumivi.

¹¹ Jaanobuunati minihibaci, sanihiba icanoti tuchugaiti meenegari mufuuhi jinijaco tuchugaivi afatyugari. Jaagau Alejandria jinije meenega. Jaagahallivi eetavociniumo jihovo diosmi Casto onoobo, Polu onoobo icamisi ijimi.

¹² Jaagari mufuumo mihifutuuhi Siracusa onoomicuvi. Jaamañovi mifucuci, safucu idino mihicauhi.

¹³ Toonoti mufuuhi Italiajini fiitino. Jaadi mihifutuhi Regio cuumivi. Jaano sifucuti guibhuba saauhi surjaagoti. Jaano sifucuti mihifutuhi Puteoli cuumivi.

¹⁴ Jaamañovi mahatyimeuhi Cristotaco. Jaamo mihaico gaijuhi diitoma mihicaqui sajaguisi ticovovi. Jaadi mufuuhi Roma cuumivi.

¹⁵ Jaanoco Romari iicaumo Cristota gaajacuuhi mihai tahi mufuunoco. Jaamoro saamo mihaico ootomovaumo. Jaamovi macabivuuhi jiihaivi, Apio naajehasi Tres Tabernas onoomañovi. Jaamoco Pablo aatyimeuboro Moocanico imuui. Jaaboro quehecutuubo.

¹⁶ Jaadi Romavi mihifutuudi ihamocasiminaa aivojibo icivojaminaaco aciui Roma civojaminaa toomominaa aivojiboco. Jaanoti Pabloco ijeevadi ficuumo saafi amocasiminaafima diiboco iteemequi.

Pablo Romavi Ijibogono.

¹⁷ Jaabo Pablo mifucuci, safucu idino iicauno nijequeti cuhuvaubo Romari iicaumo judiomi aivojitoco. Jaamo igaiuumoco Pablo nuuhi:

Tañahabomi, uujoho judiomiditi millî iimaatîhi, tolliro motadimi jeevamaajediti millî iimaatirahi icano. Jaarunaaca Jerusalevi uco romano civojafaño ficuumo.

18 Jaadi uco idilluumo uuvi imitico atyimeutihi: Jaamoro ¿milliti bu magaicaujirahi? onoomoro uco sinaayujiruumo.

19 Jaarunaa judiomî sihidî uuditî imitîno ihiimaaneguiha uujoho imuguuhi Roma aivojîbo uco idillunoco. Jaaruubo uujoho taacuumimînaahallîvi, ¿millî nootîhi?

20 Jaanegui amîhaico cuuhuvahi amîhaico aatyimeebere iimaagui. Jaano israelmî imiyaavogobadi uujoho imiyaavogomaño uco jîno mahatyimehi jigaiñeri sisicinîboco, nooboro.

21 Jaanegui nuumo: Mîhai aamebaco magaayîcitihi Judea jîinîjeti ðditi iimaanoco. Tolliro saatohoba monahabomî judiomî tahigoti agaserumo imitîno idiicanoco mîhaico jîbogatîhi.

22 Jaanegui mihimeguehi ðjoho edeesamaañoco magaañanoco. Toono bohono iijiti fahîgovavi imitîno ihiimaahicanoti muguubuhicanoti, noomoro.

23 Jaanegui safucuco uuvumo. Jaafucu sihidî miyamînaa gaseuhi Pablo iicaujafaño. Jaamoco fucurotîro Moocaani aivojî iijiti jîbogoobo suufenîuhi iijîcuuvi. Jaabo Moise tajîbafañodi, bu Moocaani iimaamînaa aamenefañodi Jesuditi jîbeguehicaubo diitoco imiyaavugusuqui.

24 Jaanoco saatoho miyaavuguhi, jaarunaa saatoho miyaavugutihi icano.

25 Jaamaño sabadiro ihesamaaje iicautimaño Pabloditi fuumo. Jaanegui diitoco Pablo nuuhi: Imino jahi motadimico Moocaani Gaija nuuhi ihi-imaaminaafi Isaiafeenedi. Jilli nooboro:

26 Foobo tomiyaminaaco dinoo: Amiihai fine muguubuji. Jaarunoco magaajajitih. Fine bu mahatyimeji. Jaarunoco mehesicinijitih.

27 Amiihai jeebi cuhufono iminifotomaño, imitino muguubumo. Amiihai aallino mihicinihi. Jaaneri amiihai aallineri aatyimetimo mihicaji. Bu amiihai nohojiri guubutimo mihicaqui. Bu jaamo amiihai jeebiri gaajatimo mihicaqui. Jaamo tajaago masaamoco uujoho ubuheesujiruneguiha, nooboro. nuubo.

28 Jaanegui amiihai magaaja, jisumitiro Moocaani taajasu jibogoco judiomi iicatimediro iicacuujinoco. Jaanoco diito imino guubuji, nooboro.

29 Jilli Pablo unuunoco uguubumoro toonoti fu-umo sanoomiro jenaucasimoro.*

30 Jaanobuuna Pablo icauhi mificabaci ticovovi sita iijaco iicanohachuta jaaduuboro. Jahi diiboco imeecitomoco imino gaayichicaubo toojafaño.

31 Jaaboro ñihicugotiibo jibeguehicaubo Moocaani aivoji iijico. Tolliro Aivojiibo Jesucristoditi jibeguehicaubo. Jaaruuboco miihaiñooba Pabloco milli neehicautih.

* 28:29 Sahaamefaño toversiculoco ficuutimo.

Moocaani iijɨ
New Testament in Muinane (CO:bmr:Muinane)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muinane

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Muinane [bmr], Colombia

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muinane

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
ee143c59-0697-5cd3-8fac-4f9da98f0b30